ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः,

श्री गुरुभ्यो नमः, ह॒रिः ओं

कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहिता

चतुर्थ काण्डं

Note: Please refer to the book,TS Kandam 1 for notes and conventions used in this Compilation.

Version 1.0 **January 31, 2021**

Version Notes:

This is now the current Version 1.0 dated January 31, 2021.

1. This replaces the earlier version 0.0 dated August 31, 2019.

2. This version has been updated with the errors found and reported till January 15, 2021.

3. Required convention, style and presentation improvements or standardisations has been done whereever applicable.

4. Notify your corrections / suggestions etc to our email id vedavms@gmail.com

Earlier Versions

1st	Version Number	0.0 dated 31st August 2018
2nd	Version Number	0.0 dated 31st January 2019
3rd	Version Number	0.0 dated 31st August 2019

Table of Contents

4 कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहितायां चतुर्थं काण्डं 4

4.1 चतुर्थकाण्डे प्रथमः प्रश्नः– अग्निचित्यङ्ग मन्त्रपाठाभिधानं 4

4.1.1 Appendix 31

4.2 चतुर्थकाण्डे द्वीतीयः प्रश्नः – देवयजनग्रहाभिधानं 33

4.2.1 Appendix 63

4.3 चतुर्थकाण्डे तृतीयः प्रश्नः – चितिवर्णनं 66

4.3.1 Appendix 87

4.4 चतुर्थकाण्डे चतुर्थः प्रश्नः – पञ्चमचितिशेषनिरूपणं 89

4.4.1 Appendix 110

4.5 चतुर्थकाण्डे पञ्चमः प्रश्नः – होमविधिनिरूपणं 112

4.6 चतुर्थकाण्डे षष्ठः प्रश्नः – परिषेचन–संस्काराभिधानं 127

4.7 चतुर्थकाण्डे सप्तमः प्रश्नः – वसोर्धारादिशिष्ट संस्काराभिधानं 152

4.7.1 Appendix 172

==================

ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः,

श्री गुरुभ्यो नमः , हरिः ओं

4 कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहितायां चतुर्थं काण्डं

4.1 चतुर्थकाण्डे प्रथमः प्रश्नः– अग्निचित्यङ्ग मन्त्रपाठाभिधानं

TS 4.1.1.1

युञ्जानः प्रथमं मनस्तत्वाय सविता धियः ।

अग्निं ज्योतिर्निचाय्य पृथिव्या अद्ध्या ऽभरत् ॥

युक्त्वाय मनसा देवान्थ् सुवर्यतो धिया दिवं ।

बृहज्ज्योतिः करिष्यतः सविता प्र सुवाति तान् ॥

युक्तेन मनसा वयं देवस्य सवितुः सवे ।

सुवर्गेयाय शक्त्यै ॥

युञ्जते मन उत युञ्जते धियो विप्रा विप्रस्य बृहतो विपश्चितः ।

वि होत्रा दधे वयुनाविदेक इन् – [ ] 1

TS 4.1.1.2

मही देवस्य सवितुः परिष्टुतिः ॥

युजे वां ब्रह्म पूर्व्यं नमोभिर्वि श्लोका यन्ति पथ्येव सूराः ।

शृण्वन्ति विश्वे अमृतस्य पुत्रा आ ये धामानि दिव्यानि तस्थुः ॥

यस्य प्रयाणमन्वन्य इद्ययुर्देवा देवस्य महिमानमर्चतः ।

यः पार्थिवानि विममे स एतशो रजाꣳसि देवः सविता महित्वना ॥

देव सवितः प्र सुव यज्ञं प्र सुव – [ ] **2**

TS 4.1.1.3

यज्ञपतिं भगाय दिव्यो गन्धर्वः ।

केतपूः केतन्नः पुनातु वाचस्पतिर्वाचमद्य स्वदाति नः ॥

इमं नो देव सवितर्यज्ञं प्र सुव देवायुवꣳ सखिविदꣳ सत्राजितं

धनजितꣳ सुवर्जितं ॥

ऋचा स्तोमꣳ समर्द्धय गायत्रेण रथन्तरं ।

बृहद्–गायत्रवर्तनि ॥

देवस्य त्वा सवितुः प्रसवे ऽश्विनोर्बाहुभ्यां पूष्णो हस्ताभ्यां

गायत्रेण छन्दसा ऽऽ ददे ऽङ्गिरस्वदभ्रि–रसि नारि – [ ] **3**

TS 4.1.1.4

–रसि पृथिव्याः सधस्थादग्निं पुरीष्यमङ्गिरस्वदा भर त्रैष्टुभेन त्वा

छन्दसा ऽऽददेऽङ्गिरस्वद्–बभ्रिरसि नारिरसि त्वया वयꣳ सधस्थ

आग्निꣳ शकेम खनितुं पुरीष्यं जागतेन त्वा छन्दसा

ऽऽ ददे ऽङ्गिरस्वद्धस्त आधाय सविता बिभ्रदभ्रिꣳ हिरण्ययीं ।

तया ज्योतिरजस्र–मिदग्निं खात्वी न आ भरानुष्टुभेन त्वा

छन्दसा ( ) ऽऽ ददेऽङ्गिरस्वत् ॥ 4

(इद् – यज्ञं प्रसुव – नारि – रानुष्टुभेन त्वा छन्दसा – त्रीणि च)

(A1)

TS 4.1.2.1

इमामगृभ्णन् रशनामृतस्य पूर्व आयुषि विदथेषु कव्या ।

तया देवाः सुत–मा बभूवुर्. ऋतस्य सामन्थ् सरमारपन्ती ॥

प्रतूर्तं ँवाजिन्ना द्रव वरिष्ठामनु सँवतं ।

दिवि ते जन्म परममन्तरिक्षे नाभिः पृथिव्यामधि योनिः ॥

युञ्जाथाꣳ रासभं ँयुवमस्मिन्. यामे वृषण्वसू ।

अग्निं भरन्तमस्मयुं ॥

योगेयोगे तवस्तरं ँवाजेवाजे हवामहे ।

सखाय इन्द्रमूतये ॥

प्रतूर्व– [ ] 5

TS 4.1.2.2

-न्नेह्यवक्रामन्नशस्ती रुद्रस्य गाणपत्यान् मयोभूरेहि ।

उर्वन्तरिक्षमन्विहि स्वस्तिगव्यूति-रभयानि कृण्वन्न् ॥

पूष्णा सयुजा सह ।

पृथिव्याः सधस्थादग्निं पुरिष्य-मङ्गिरस्व-दच्छेह्यग्निं पुरीष्य

-मङ्गिरस्वद-च्छेमोऽग्निं पुरीष्य-मङ्गिरस्वद्-भरिष्यामोऽग्निं

पुरीष्य-मङ्गिरस्वद्-भरामः ॥

अन्वग्निरुषसा-मग्रमख्य-दन्वहानि प्रथमो जातवेदाः ।

अनु सूर्यस्य - [ ] **6**

TS 4.1.2.3

पुरुत्रा च रश्मीनन् द्यावापृथिवी आ ततान ॥

आगत्य वाज्यद्ध्वनः सर्वा मृधो वि धूनुते ।

अग्निं॑ सधस्थे महति चक्षुषा नि चिकीषते ॥

आक्रम्य वाजिन् पृथिवीमग्निमिच्छ रुचा त्वं ।

भूम्या वृत्वाय नो ब्रूहि यतः खनाम तं ँवयं ॥

द्यौस्ते पृष्ठं पृथिवी सधस्थमात्मा ऽन्तरिक्ष॑ समुद्रस्ते योनिः ।

विख्याय चक्षुषा त्वमभि तिष्ठ- [ ] **7**

TS 4.1.2.4

पृतन्यतः ॥

उत्क्राम महते सौभगाया–स्मादास्थानाद् द्रविणोदा वाजिन्न् ।

वय७ स्याम सुमतौ पृथिव्या अग्निं खनिष्यन्त उपस्थे अस्याः ॥

उदक्रमीद् द्रविणोदा वाज्यर्वाऽकः स लोक७ सुकृतं पृथिव्याः ।

ततः खनेम सुप्रतीकमग्नि७ सुवो रुहाणा अधि नाक उत्तमे ॥

अपो देवीरुप सृज मधुमतीरयक्ष्माय प्रजाभ्यः ।

तासा७ स्थानादुज्जिहता–मोषधयः सुपिप्पलाः ॥

जिघर्म्य– [ ] **8**

TS 4.1.2.5

–ग्निं मनसा घृतेन प्रतिक्ष्यन्तं भुवनानि विश्वा ।

पृथुं तिरश्चा वयसा बृहन्तं ँव्यचिष्ठमन्न७ रभसं ँविदानं ॥

आ त्वा जिघर्मि वचसा घृतेनाऽरक्षसा मनसा तज्जुषस्व ।

मर्यश्रीः स्पृहयद्वर्णो अग्निर्नाऽभिमृशे तनुवा जर्.हृषाणः ॥

परि वाजपतिः कविरग्निर्. हव्यान्यक्रमीत् ।

दधद् रत्नानि दाशुषे ॥

परि त्वाऽग्ने पुरं वँयं विँप्रꣳ सहस्य धीमहि ।
धृषद्वर्णं दिवेदिवे भेत्तारं ( ) भङ्गुरावतः ॥
त्वमग्ने द्युभिस्त्व-माशुशुक्षणिस्त्व-मद्भ्यस्त्व-मश्मनस्परि ।
त्वं वँनेभ्य स्त्वमोषधीभ्य स्त्वं नृणां नृपते जायसे शुचिः ॥ 9

(प्रतूर्वन्थ् - सूर्यस्य - तिष्ठ - जिघर्मि - भेत्तारं - विँꣳशतिश्च)

(A2)

TS 4.1.3.1

देवस्य त्वा सवितुः प्रसवेऽश्विनो र्बाहुभ्यां पूष्णो हस्ताभ्यां
पृथिव्याः सधस्थेऽग्निं पुरीष्य-मङ्गिरस्वत् खनामि ॥
ज्योतिष्मन्तं त्वाऽग्ने सुप्रतीकमजस्रेण भानुना दीद्यानं ।
शिवं प्रजाभ्योऽहिꣳसन्तं पृथिव्याः सधस्थेऽग्निं पुरीष्य
-मङ्गिरस्वत् खनामि ॥
अपां पृष्ठमसि सप्रथा उर्वग्निं भरिष्यदपरावपिष्ठं ।
वर्द्धमानं मह आ च पुष्करं दिवो मात्रया वरिणा प्रथस्व ॥
शर्म च स्थो- [ ] 10

TS 4.1.3.2

वर्म च स्थो अच्छिद्रे बहुले उभे ।

व्यचस्वती सं ँवसाथां भर्तमग्निं पुरीष्यं ॥

सं ँवसाथा॒ँ सुवर्विदा समीची उरसा त्मना ।

अग्निमन्त भरिष्यन्ती ज्योतिष्मन्त मजस्रमित् ॥

पुरीष्योऽसि विश्वभराः ।

अथर्वा त्वा प्रथमो नि–रमन्थदग्ने ॥

त्वामग्ने पुष्करादद्ध्यथर्वा नि–रमन्थत ।

मूर्द्ध्नो विश्वस्य वाघतः ॥

तमु त्वा दद्ध्यङ् ऋषिः पुत्र ईधे– [ ] **11**

TS 4.1.3.3

अथर्वणः ।

वृत्रहणं पुरन्दरं ॥

तमु त्वा पाथ्यो वृषा समीधे दस्युहन्तमं ।

धनञ्जय॒ँ रणेरणे ॥

सीद होतः स्व उ लोके चिकित्वान्थ् सादया यज्ञ॒ँ सुकृतस्य योनौ ।

देवावीर्देवान्. हविषा यजास्यग्ने बृहद्–यजमाने वयो धाः ॥
नि होता होतृषदने विदानस्त्वेषो दीदिवाꣳ असदथ् सुदक्षः ।
अदब्धव्रतप्रमतिर्वसिष्ठः सहस्रंभरः शुचिजिह्वो अग्निः ॥
सꣳ सीदस्व महाꣳ असि शोचस्व– [ ] 12

TS 4.1.3.4

देववीतमः ।
वि धूममग्ने अरुषं मियेद्ध्य सृज प्रशस्त दर्.शतं ॥
जनिष्वा हि जेन्यो अग्रे अह्नाꣳ हितो हितेष्वरुषो वनेषु ।
दमेदमे सप्त रत्ना दधानोऽग्निर्.होता नि **षसादा** यजीयान् ॥ 13

(स्थ – ईधे – शोचस्व – सप्तविꣳशतिश्च) – (A3)

TS 4.1.4.1

सं ते वायुर्मातरिश्वा दधातूत्तानायै हृदयं ँयद्विलिष्टं ।
देवानां ँयश्चरति प्राणथेन तस्मै च देवि वषडस्तु तुभ्यं ॥
सुजातो ज्योतिषा सह शर्म वरूथमाऽसदः सुवः ।
वासो अग्ने विश्वरूपꣳ सं ँव्ययस्व विभावसो ॥
उदु तिष्ठ स्वदध्वरा**वा** नो देव्या कृपा ।
दृशे च भासा बृहता सुशुक्वनिराऽग्ने याहि सुशस्तिभिः ॥ 14

TS 4.1.4.2

ऊर्द्ध्व ऊ षु ण ऊतये तिष्ठा देवो न सविता ।

ऊर्द्ध्वो वाजस्य सनिता यदञ्जिभि-र्वाघद्भि-र्विह्वयामहे ॥

स जातो गर्भो असि रोदस्योरग्ने चारुर्विभृत ओषधीषु ।

चित्रः शिशुः परि तमाꣳस्यक्तः प्र मातृभ्यो अधि कनिक्रदद् गाः ॥

स्थिरो भव वीड्वङ्ग आशुर्भव वाज्यर्वन्न् ।

पृथुर्भव सुषदस्त्वमग्नेः पुरीषवाहनः ॥

शिवो भव – [ ] **15**

TS 4.1.4.3

प्रजाभ्यो मानुषीभ्यस्त्वमङ्गिरः ।

मा द्यावापृथिवी अभि शूशुचो माऽन्तरिक्षं मा वनस्पतीन् ॥

प्रैतु वाजी कनिक्रद-न्नानदद्-रासभः पत्वा ।

भरन्नग्निं पुरीष्यं मा पाद्यायुषः पुरा ॥

रासभो वां कनिक्रदथ् सुयुक्तो वृषणा रथे ।

स वामग्निं पुरीष्यमाशुर्दूतो वहादितः ॥

वृषा ऽग्निं वृँषणं भरन्नपां गर्भꣳ समुद्रियं ।

अग्न आ याहि– [ ] **16**

TS 4.1.4.4

वीतय ऋतꣳ सत्यं ॥

ओषधयः प्रति गृह्णीताऽग्निमेतꣳ शिव–मायन्तमभ्यत्र युष्मान् ।

व्यस्यन् विश्वा अमतीरराती–र्निषीदन्नो अप दुर्मतिꣳ हनत् ॥

ओषधयः प्रति मोदद्ध्वमेनं पुष्पावतीः सुपिप्पलाः ।

अयं वँो गर्भ ऋत्वियः प्रत्नꣳ सधस्थमा ऽसदत् ॥ **17**

(सुशस्तिभिः – शिवो भव – याहि – षट्त्रिꣳशच्च) (A4)

TS 4.1.5.1

वि पाजसा पृथुना शोशुचानो बाधस्व द्विषो रक्षसो अमीवाः ।

सुशर्मणो बृहतः शर्मणि स्यामग्नेरहꣳ सुहवस्य प्रणीतौ ॥

आपो हि ष्ठा मयोभुवस्ता न ऊर्जे दधातन ।

महे रणाय चक्षसे ॥

यो वः शिवतमो रसस्तस्य भाजयतेह नः ।

उशतीरिव मातरः ॥

तस्मा अरं गमाम वो यस्य क्षयाय जिन्वथ ।

आपो जनयथा च नः ॥

मित्रः – [ ] 18

TS 4.1.5.2

स॒ꣳसृज्य पृथि॒वीं भूमिं च॒ ज्योतिषा स॒ह ।

सुजातं जा॒तवेदसम॒ग्निं वैश्वान॒रं वि॒भुं ॥

अ॒य॒क्ष्माय॒ त्वा सꣳ सृजामि प्र॒जाभ्यः ।

विश्वे त्वा दे॒वा वैश्वान॒राः सꣳ सृज॒न्त्वा–नुष्टुभे॒न छन्दसा ऽङ्गिर॒स्वत् ॥

रु॒द्राः सं॒भृत्य पृथि॒वीं बृ॒हज्ज्योतिः॒ समीधिरे ।

तेषां भा॒नु–रज॒स्र इच्छु॒क्रो दे॒वेषु रोचते ॥

सꣳ सृष्टां॒ वसुभी रु॒द्रैर्धीरैः कर्म॒ण्यां मृदं ।

हस्ताभ्यां मृ॒द्वीं कृ॒त्वा सिनीवा॒ली करो॒तु – [ ] 19

TS 4.1.5.3

तां ॥

सि॒नी॒वा॒ली सुक॒प॒र्दा सुकु॒रीरा स्वौप॒शा ।

सा तुभ्यमदिते मह॒ ओखां दधा॒तु हस्तयोः ॥

उ॒खां करो॒तु शक्त्या बा॒हु॒भ्या॒–मदितिर्धि॒या ।

माता पुत्रं ँयथोपस्थे साऽग्निं बिभर्तु गर्भ आ ॥

मखस्य शिरोऽसि यज्ञस्य पदे स्थः ।

वसवस्त्वा कृण्वन्तु गायत्रेण छन्दसा ऽङ्गिरस्वत् पृथिव्यसि

रुद्रास्त्वा कृण्वन्तु त्रैष्टुभेन छन्दसा ऽङ्गिरस्वदन्तरिक्षमस्या - [ ] 20

TS 4.1.5.4

-दित्यास्त्वा कृण्वन्तु जागतेन छन्दसाऽङ्गिरस्वद् द्यौरसि विश्वे

त्वा देवा वैश्वानराः कृण्वन्त्वानुष्टुभेन छन्दसा-ऽङ्गिरस्वद्-दिशोऽसि

ध्रुवाऽसि धारया मयि प्रजा॒ं रायस्पोषं गौपत्य॒ं सुवीर्य॒ं सजातान्.

यजमानायाऽदित्यै रास्नाऽस्य दितिस्ते बिलं गृह्णातु पाङ्क्तेन

छन्दसा ऽङ्गिरस्वत् ॥

कृत्वाय सा महीमुखां मृन्मयीं ँयोनिमग्नये ।

तां पुत्रेभ्यः सं प्रा ( ) यच्छददितिः श्रपयानिति ॥ 21

(मित्रः - करो - त्वन्तरिक्षमसि - प्र - चत्वारि च) (A5)

TS 4.1.6.1

वसवस्त्वा धूपयन्तु गायत्रेण छन्दसाऽङ्गिरस्वद्-रुद्रास्त्वा धूपयन्तु

त्रैष्टुभेन छन्दसा ऽङ्गिरस्व-दादित्यास्त्वा धूपयन्तु जागतेन

छन्दसा ऽङ्गिरस्वद् विश्वे त्वा देवा वैश्वानरा धूपयन्त्वानुष्टुभेन

छन्दसा ऽङ्गिरस्वदिन्द्रस्त्वा धूपयत्वङ्गिरस्वद् विष्णुस्त्वा

धूपयत्वङ्गिरस्वद् वरुणस्त्वा धूपयत्वङ्गिरस्वददितिस्त्वा देवी

विश्वदेव्यावती पृथिव्याः सधस्थेऽङ्गिरस्वत् खनत्ववट

देवानां त्वा पत्नी – [ ] **22**

TS 4.1.6.2

देवी र्विश्वदेव्यावतीः पृथिव्याः सधस्थेऽङ्गिरस्वद्–दधतूखे

धिषणास्त्वा देवीर्विश्वदेव्यावतीः पृथिव्याः सधस्थे–ऽङ्गिरस्व–

दभीन्धतामुखे ग्ना स्त्वा देवीर्विश्वदेव्यावतीः पृथिव्याः

सधस्थेऽङ्गिरस्व–च्छ्रपयन्तूखे वरूत्रयो जनयस्त्वा

देवीर्विश्वदेव्यावतीः पृथिव्याः सधस्थेऽङ्गिरस्वत् पचन्तूखे ।

मित्रैतामुखां पचैषा मा भेदि ।

एतां ते परि ददाम्यभित्त्यै ॥

अभीमां – [ ] **23**

TS 4.1.6.3

महिना दिवं मित्रो बभूव सप्रथाः ।

उत श्रवसा पृथिवीं ॥

मित्रस्य चर्.षणीधृतः श्रवो देवस्य सानसिं ।
द्युम्नं चित्रश्रवस्तमं ॥
देवस्त्वा सवितोद्वपतु सुपाणिः स्वङ्गुरिः ।
सुबाहुरुत शक्त्या ॥
अपद्यमाना पृथिव्याशा दिश आ पृण ।
उत्तिष्ठ बृहती भवोर्द्ध्वा तिष्ठ ध्रुवा त्वं ॥
वसवस्त्वा ऽऽच्छृन्दन्तु गायत्रेण छन्दसाऽङ्गिरस्वद् रुद्रास्त्वाऽऽ
च्छृन्दन्तु ( ) त्रैष्टुभेन छन्दसाऽङ्गिरस्व-दादित्यास्त्वा ऽऽच्छृन्दन्तु
जागतेन छन्दसाऽङ्गिरस्वद्-विश्वे त्वा देवा वैश्वानरा आ
च्छृन्दन्त्वानुष्टुभेन छन्दसाऽङ्गिरस्वत् ॥ **24**

(पत्नी - रिमाॅं - रुद्रास्त्वाऽऽ च्छृन्दन्त्वे - कान्नविॅंशतिश्च) (A6)

TS 4.1.7.1

समास्त्वाऽग्न ऋतवो वर्द्धयन्तु सँवथ्सरा ऋषयो यानि सत्या ।
सं दिव्येन दीदिहि रोचनेन विश्वा आ भाहि प्रदिशः पृथिव्याः ॥
सं चेद्ध्यस्वाऽग्ने प्र च बोधयैनमुच्च तिष्ठ महते सौभगाय ।

मा च रिषदुपसत्ता ते अग्ने ब्रह्माणस्ते यशसः सन्तु माऽन्ये ॥

त्वामग्ने वृणते ब्राह्मणा इमे शिवो अग्ने – [ ] 25

TS 4.1.7.2

सँवरणे **भवा** नः ।

सपत्नहा नो अभिमातिजिच्च स्वे गये जागृह्यप्रयुच्छन्न् ॥

इहैवाग्ने अधि **धारया** रयिं मा त्वा नि क्रन् पूर्वचितो निकारिणः ।

क्षत्रमग्ने सुयममस्तु तुभ्यमुपसत्ता वर्द्धतां ते अनिष्टृतः ॥

क्षत्रेणाऽग्ने स्वायुः सꣳ रभस्व मित्रेणाऽग्ने मित्रधेये यतस्व ।

सजातानां मद्ध्यमस्था एधि राज्ञामग्ने विहव्यो दीदिहीह ॥

अति – [ ] 26

TS 4.1.7.3

निहो अति स्रिधो ऽत्यचित्ति–मत्यरातिमग्ने ।

विश्वा ह्यग्ने दुरिता सहस्वाथास्मभ्यꣳ सहवीराꣳ रयिन्दाः ॥

अनाधृष्यो जातवेदा अनिष्टृतो विराडग्ने क्षत्रभृद् दीदिहीह ।

विश्वा आशाः प्रमुञ्चन् मानुषीर्भियः शिवाभिरद्य परि पाहि नो वृधे ॥

बृहस्पते सवितर्बोधयैन॒ꣳ स॒ꣳशितं चिथ् सन्तरा॒ꣳ स॒ꣳ शिशाधि ।

वर्द्धयैनं महते सौभगाय– [ ] 27

TS 4.1.7.4

विश्व एनमनु मदन्तु देवाः ॥

अमुत्रभूयादध यद्–यमस्य बृहस्पते अभिशस्ते–रमुञ्चः ।

प्रत्यौहता–मश्विना मृत्युमस्माद् देवाना–मग्ने भिषजा शचीभिः ॥

उद्–वयं तमसस्परि पश्यन्तो ज्योतिरुत्तरं ।

देवं देवत्रा सूर्यमगन्म ज्योतिरुत्तमं ॥ 28

(इमे शिवो अग्ने – ऽति – सौभगाय – चतुस्त्रि॒ꣳशच्च) (A7)

TS 4.1.8.1

ऊर्द्ध्वा अस्य समिधो भवन्त्यूर्द्ध्वा शुक्रा शोचीꣷष्यग्नेः ।

द्युमत्तमा सुप्रतीकस्य सूनोः ॥

तनूनपादसुरो विश्ववेदा देवो देवेषु देवः ।

पथ आऽनक्ति मद्ध्वा घृतेन ॥

मद्ध्वा यज्ञं नक्षसे प्रीणानो नराश॒ꣳसो अग्ने ।

सुकृद्–देवः सविता विश्ववारः ॥

अच्छायमेति शवसा घृतेनेडानो वह्निर्नमसा ।

अग्नि॒ स्रुचो॑ अद्ध्व॒रेषु॑ प्र॒यथ्सु॑ ॥

स य॑क्षदस्य महि॒मान॑म॒ग्नेः स – [ ] **29**

<u>TS 4.1.8.2</u>

ई॑ म॒न्द्रासु॑ प्र॒यसः॑ ।

वसु॒श्चेति॑ष्ठो वसु॒धात॑मश्च ॥

द्वारो॑ दे॒वीरन्व॑स्य विश्वे᳚ व्र॒ता द॑दन्ते अ॒ग्नेः ।

उ॒रु॒व्यच॑सो॒ धाम्ना॒ पत्य॑मानाः ॥

ते अ॑स्य॒ योष॑णे दि॒व्ये न योना॑वु॒षासा॒नक्ता᳚ ।

इ॒मं यँ॑ज्ञमवता–मद्ध्व॒रं नः॑ ॥

दैव्या॑ होतारावू॒र्द्ध्व–मद्ध्व॒रं नो॒ऽग्नेर्जि॒ह्वाम॒भि गृ॑णीतं ।

कृ॒णु॒तं न॒ः स्वि॑ष्टिं ॥

ति॒स्रो दे॒वीर्ब॒र्.हिरेद॒ᳶ स॑द॒न्त्विडा॒ स॑रस्व॒ती– [ ] **30**

<u>TS 4.1.8.3</u>

भार॑ती ।

म॒ही गृ॑णा॒ना ॥

तन्न॑स्तु॒रीप॒मद्भु॑तं पु॒रुक्षु त्वष्टा॑ सु॒वीर᳚ं ।

रायस्पोषं ँवि ष्यतु नाभिमस्मे ॥

वनस्पतेऽव सृजा रराणस्त्मना देवेषु ।

अग्निर्.हव्य७ँ शमिता सूदयाति ॥

अग्ने स्वाहा कृणुहि जातवेद इन्द्राय हव्यं ।

विश्वे देवा हविरिदं जुषन्तां ॥

हिरण्यगर्भः स–मवर्तताग्रे भूतस्य जातः पतिरेक आसीत् ।

स दाधार पृथिवीं द्या – [ ] **31**

TS 4.1.8.4

–मुतेमां कस्मै देवाय हविषा विधेम ॥

यः प्राणतो निमिषतो महित्वैक इद्–राजा जगतो बभूव ।

य ईशे अस्य द्विपदश्चतुष्पदः कस्मै देवाय हविषा विधेम ॥

य आत्मदा बलदा यस्य विश्व उपासते प्रशिषं ँयस्य देवाः ।

यस्य छायाऽमृतं ँयस्य मृत्युः कस्मै देवाय हविषा विधेम ॥

यस्येमे हिमवन्तो महित्वा यस्य समुद्र७ँ रसया सहा – [ ] **32**

TS 4.1.8.5

–ऽऽहुः ।

यस्येमाः प्रदिशो यस्य बाहू कस्मै देवाय हविषा विधेम ॥

यं क्रन्दसी अवसा तस्तभाने अभ्यैक्षेतां मनसा रेजमाने ।

यत्राधि सूर उदितौ व्येति कस्मै देवाय हविषा विधेम ॥

येन द्यौरुग्रा पृथिवी च दृढे येन सुवः स्तभितं ँयेन नाकः ।

यो अन्तरिक्षे रजसो विमानः कस्मै देवाय हविषा विधेम ॥

आपो ह यन्महती र्विश्व – [ ] **33**

TS 4.1.8.6

–मायन् दक्षं दधाना जनयन्तीरग्निं ।

ततो देवानां निरवर्ततासुरेकः कस्मै देवाय हविषा विधेम ॥

यश्चिदापो महिना पर्यपश्यद्–दक्षं दधाना जनयन्तीरग्निं ।

यो देवेष्वधि देव एक आसीत् कस्मै देवाय हविषा विधेम ॥ **34**

(अग्नेः स – सरस्वती – द्याꣳ – सह – विश्वं –

चतुस्त्रिꣳशच्च) (A8)

Special Korvai for Anuvaakam 29 to 34

(ऊर्ध्वा – यः प्राणतो – य आत्मदा – यस्येमे – यङ्क्रन्दसी –

येन द्यौ– रापो ह यत् – ततो देवानां – ँयश्चिदापो – यो देवेषु –

नव)

TS 4.1.9.1

आकूतिमग्निं प्रयुज७ स्वाहा मनो मेधामग्निं प्रयुज७ स्वाहा

चित्तं ँविज्ञातमग्निं प्रयुज७ स्वाहा वाचो विधृतिमग्निं प्रयुज७

स्वाहा प्रजापतये मनवे स्वाहाऽग्नये वैश्वानराय स्वाहा विश्वे

देवस्य नेतुर्मर्तो वृणीत सख्यं ँविश्वे राय इषुद्ध्यसि द्युम्नं ँवृणीत

पुष्यसे स्वाहा मा सु भित्था मा सु रिषो दृ७्हस्व वीडयस्व सु ।

अंब धृष्णु वीरयस्वा – [ ] **35**

TS 4.1.9.2

–ऽग्निश्चेदं करिष्यथः ॥

दृ७्हस्व देवि पृथिवि स्वस्तय आसुरी माया स्वधया कृताऽसि ।

जुष्टं देवानामिदमस्तु हव्यमरिष्टा त्वमुदिहि यज्ञे अस्मिन्न् ॥

मित्रैतामुखां तपैषा मा भेदि ।

एतां ते परि ददाम्यभित्त्यै ॥

द्रवन्नः सर्पिरासुतिः प्रत्नो होता वरेण्यः ।

सहसस्पुत्रो अद्भुतः ॥

परस्या अधि सँवतोऽवरा७् अभ्या – [ ] **36**

TS 4.1.9.3

तर ।

यत्राहमस्मि ताꣳ अव ॥

परमस्याः परावतो रोहिदश्व इहाऽऽगहि ।

पुरीष्यः पुरुप्रियोऽग्ने त्वं तरा मृधः ॥

सीद त्वं मातुरस्या उपस्थे विश्वान्यग्ने वयुनानि विद्वान् ।

मैनामर्चिषा मा तपसाऽभि शूशुचोऽन्तरस्याꣳ शुक्रज्योतिर्वि भाहि ॥

अन्तरग्ने रुचा त्वमुखायै सदने स्वे ।

तस्यास्त्वꣳ हरसा तपन् ( ) जातवेदः शिवो भव ॥

शिवो भूत्वा मह्यमग्नेऽथो सीद शिवस्त्वं ।

शिवाः कृत्वा दिशः सर्वाः स्वां ँयोनिमिहाऽऽसदः ॥ **37**

(वीरयस्वा – ऽऽ – तपन् – विꣳशतिश्च) (A9)

TS 4.1.10.1

यदग्ने यानि कानि चाऽऽते दारूणि दद्ध्मसि ।

तदस्तु तुभ्यमिद् घृतं तज्जुषस्व यविष्ठ्य ॥

यदत्त्युपजिह्विका यद्–वम्रो अतिसर्पति ।

सर्वं तदस्तु ते घृतं तज्जुषस्व यविष्ठ्य ॥

रात्रि॑ᳪ रात्रिमप्रयावं भरन्तोऽश्वायेव तिष्ठते घासमस्मै ।

रायस्पोषेण समिषा मदन्तोऽग्ने मा ते प्रतिवेशा रिषाम ॥

नाभा – [ ] **38**

<u>TS 4.1.10.2</u>

पृथिव्याः समिधा–नमग्नि॑ᳪ रायस्पोषाय बृहते हवामहे ।

इरम्मदं बृहदुक्थं यजत्रं जेतारमग्निं पृतनासु सासहिं ॥

याः सेना अभीत्वरी–राव्याधिनी–रुगणा उत ।

ये स्तेना ये च तस्करास्ता॑ᳪस्ते अग्नेऽपि दधाम्यास्ये ॥

द॑ᳪष्ट्राभ्यां मलिम्लून् जंभ्यै–स्तस्करा॑ᳪ उत ।

हनूभ्या॑ᳪ स्तेनान् भगव स्ता॑ᳪ स्त्वं खाद सुखादितान् ॥

ये जनेषु मलिम्लवः स्तेनास-स्तस्करा वने ।

ये – [ ] **39**

<u>TS 4.1.10.3</u>

कक्षेष्वघायव स्ता॑ᳪ स्ते दधामि जंभयोः ॥

यो अस्मभ्यमरातीयाद्–यश्च नो द्वेषते जनः ।

निन्दाद्यो अस्मान् दिप्साच्च सर्वं तं मस्मसा कुरु ॥

सꣳशितं मे ब्रह्म सꣳशितं वीर्यं बलं ।

सꣳशितं क्षत्रं जिष्णु यस्याऽहमस्मि पुरोहितः ॥

उदेषां बाहू अतिरमुद्वर्च उदू बलं ।

क्षिणोमि ब्रह्मणा-ऽमित्रानुन्नयामि - [ ] **40**

TS 4.1.10.4

स्वाꣳ अहं ॥

दृशानो रुक्म उर्व्या व्यद्यौद्दुर्मर्.षमायुः श्रिये रुचानः ।

अग्निरमृतो अभवद्वयो-भिर्यदेनं द्यौरजनयथ् सुरेताः ॥

विश्वा रूपाणि प्रति मुञ्चते कविः प्राऽसावीद्भद्रं द्विपदे चतुष्पदे ।

वि नाकमख्यथ् सविता वरेण्योऽनु प्रयाणमुषसो वि राजति ॥

नक्तोषासा समनसा विरूपे धापयेते शिशुमेकꣳ समीची ।

द्यावा क्षामा रुक्मो - [ ] **41**

TS 4.1.10.5

अन्तर्वि भाति देवा अग्निं धारयन् द्रविणोदाः ॥

सुपर्णोऽसि गरुत्मान् त्रिवृत्ते शिरो गायत्रं चक्षुः स्तोम आत्मा

साम ते तनूर्वामदेव्यं बृहद्रथन्तरे पक्षौ यज्ञायज्ञियं पुच्छं

छन्दा॒ꣳस्यङ्गा॑नि॒ धिष्णि॑याः श॒फा यजू॒ꣳ॑षि॒ नाम॑ ॥

सु॒प॒र्णो॑ऽसि ग॒रुत्मा॒न् दिवं॑ गच्छ॒ सुवः॑ पत ॥ 42

(ना॒भा – व॒ने ये – न॑या॒मि – क्षामा॑ रु॒क्मो – ऽष्टात्रि॑ꣳशच्च) (A10)

TS 4.1.11.1

अग्ने॒ यं य॒ज्ञम॑ध्व॒रं वि॒श्वतः॑ परि॒भूरसि॑ ।

स इद्दे॒वेषु॑ गच्छति ॥

सोम॒ यास्ते॑ मयो॒भुव॑ ऊ॒तयः॒ सन्ति॑ दा॒शुषे॑ ।

ताभि॑र्नो ऽवि॒ता भ॑व ॥

अ॒ग्निर्मू॒र्द्धा >[1] , भुवः॑ > [2] ॥

त्वन्नः॑ सोम॒ >[3] , या ते॒ धामा॑नि >[4] ॥

तथ् स॑वि॒तुर्वरे॑ण्यं॒ भर्गो॑ दे॒वस्य॑ धीमहि ।

धियो॒ यो नः॑ प्रचो॒दया॑त् ॥

अचि॑त्ती॒ यच्च॑कृ॒मा दैव्ये॒ जने॑ दी॒नैर्दक्षैः॒ प्रभू॑ती पूरु॒षत्व॑ता । 43

TS 4.1.11.2

दे॒वेषु॑ च सवित॒र्मानु॑षेषु च॒ त्वन्नो॒ अत्र॑ सुवता॒दना॑गसः ॥

चो॒द॒यि॒त्री सू॒नृता॑ना॒ं चेत॑न्ती सुमती॒नां ।

यज्ञं दधे सरस्वती ॥

पावीरवी कन्या चित्रायुः सरस्वती वीरपत्नी धियं धात् ।

ग्नाभिरच्छिद्र॑ शरण॑ सजोषा दुराधर्.षं गृणते शर्म य॑सत् ॥

पूषा गा अन्वेतु नः पूषा रक्षत्वर्वतः ।

पूषा वाज॑ सनोतु नः ॥

शुक्रं ते अन्यद्यजतं ते अन्य – [ ] **44**

TS 4.1.11.3

–द्विषुरूपे अहनी द्यौरिवासि ।

विश्वा हि माया अवसि स्वधावो भद्रा ते पूषन्निह रातिरस्तु ॥

तेऽवर्द्धन्त स्वतवसो महित्वना ऽऽ नाकं तस्थुरुरु चक्रिरे सदः ।

विष्णु र्यद्धाऽऽवद्–वृषणं मदच्युतं ँवयो न सीदन्नधि बर्.हिषि प्रिये ॥

प्र चित्रमर्कं गृणते तुराय मारुताय स्वतवसे भरद्ध्वं ।

ये सहा॑सि सहसा सहन्ते – [ ] **45**

TS 4.1.11.4

रेजते अग्ने पृथिवी मखेभ्यः ॥

विश्वे देवा >[5], विश्वे देवाः >[6] ॥

द्यावा नः पृथिवी इमꣳ सिद्ध्रमद्य दिविस्पृशं ।

यज्ञं देवेषु यच्छतां ॥

प्र पूर्वजे पितरा नव्यसीभिर्गीर्भिः कृणुद्ध्वꣳ सदने ऋतस्य ।

आ नो द्यावापृथिवी दैव्येन जनेन यातं महि वां ँवरूथं ॥

अग्निꣳ स्तोमेन बोधय समिधानो अमर्त्यं ।

हव्या देवेषु नो दधत् ॥

स हव्यवाडमर्त्य उशिग्दूतश्चनोहितः ( ) ।

अग्निर्द्धिया समृण्वति ॥

शन्नो भवन्तु>7 , वाजेवाजे> 8 ॥ 46

(पुरुषत्वता – यजतन्ते अन्यथ् – सहन्ते – चनोहितो – ऽष्टौ च) (A11)

==============

PraSna Korvai with starting Padams of 1 to 11 Anuvaakams :-

(युञ्जान – इमामगृभ्णन् – देवस्य – सन्ते – वि पाजसा – वसवस्त्वा – समास्त्वो – द्ध्वा – अस्याकूतिं – यदग्ने यान् – यग्ने यं यज्ञ – मेकादश)

Korvai with starting Padams of 1, 11, 21 Series of Panchaatis :-

(युञ्जानो – वर्म च स्थ – आदित्यस्त्वा – भारती – स्वाꣳ अहꣳ – षट्चत्वारिꣳशत्)

First and Last Padam of First Prasnam of Kandam 4 :-

(युञ्जानो – वाजेवाजे)

॥ हरिः ओं ॥

॥ कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहितायां चतुर्थ काण्डे प्रथमः प्रश्नः समाप्तः ॥

4.1.1 Appendix

4.1.11.1 – अ॒ग्निर्मू॒र्धा >[1], भुव॑: >[2] ।

अ॒ग्निर्मू॒र्धा दि॒वः क॒कुत् प॑तिः पृथि॒व्या अ॒यं ।

अ॒पाꣳ रेता॑ꣳसि गिन्वति ॥

भुवो॑ य॒ज्ञस्य॑ र॒जस॑श्च ने॒ता यत्रा॑ नि॒युद्भिः॑ सच॑से शि॒वाभिः॑ ।

दि॒वि मू॒र्धानं॑ दधिषे सुव॒र्षा जि॒ह्वाम॑ग्ने चकृषे हव्य॒वाहं॑ ॥

(Appearing in TS **4-4-4-1**)

4.1.11.1 त्वन्न॑: सो॒म >[3] , या ते॒ धामा॑नि >[4] ।

त्वं न॑: सोम विश्व॒तो र॒क्षा॑ राजन्नघाय॒तः । न रि॑ष्ये॒त् त्वाव॑तः सखा᳚: ॥

या ते॒ धामा॑नि दि॒वि या पृ॑थि॒व्यां याँ॑ पर्व॒ते॑ष्वोष॑धीष्व॒प्सु ।

ते॑भिर्नो॒ विश्वै᳚: सु॒मना॒ अहे॑ड॒न् राज॑न्थ्सोम॒ प्रति॑ ह॒व्या गृ॑भाय ॥

(Appearing in TS **2-3-14-1**)

4.1.11.4– विश्वे देवा >5 , विश्वे देवाः >6 ।

विश्वे देवा ऋतावृध ऋतुभिर्. हवनश्रुतः । जुषन्तां युँज्यं पयः ॥

विश्वे देवाः शृणुतेम॒ हवं मे ये अन्तरिक्षे य उप द्यविष्ठ ।

ये अग्निजिह्वा उत वा यजत्रा आसद्यास्मिन् बर्.हिषि मादयध्वं ॥

(Appearing in TS **2.4.14.5**)

4.1.11.4 –शन्नो भवन्तु>7 , वाजेवाजे> 8 ।

मितद्रवः सहस्रसा मेधसाता सनिष्यवः ।

महो ये रत्न॒ समिथेषु जभ्रिरे **शन्नो भवन्तु** वाजिनो हवेषु ॥

वाजेवाजे ऽवत वाजिनो नो धनेषु विप्रा अमृता ऋतज्ञाः ॥

(Appearing in TS **1.7.8.2**)

ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः,

श्री गुरुभ्यो नमः, हरिः ओं

4.2 चतुर्थकाण्डे द्वीतीयः प्रश्नः – देवयजनग्रहाभिधानं

TS 4.2.1.1

विष्णोः क्रमोऽस्यभिमातिहा गायत्रं छन्द आ रोह पृथिवीमनु

वि क्रमस्व निर्भक्तः स यं द्विष्मो विष्णोः क्रमोऽस्यभिशस्तिहा

त्रैष्टुभं छन्द आ रोहान्तरिक्षमनु वि क्रमस्व निर्भक्तः स यं द्विष्मो

विष्णोः क्रमोऽस्यरातीयतो हन्ता जागतं छन्द आ रोह दिवमनु

वि क्रमस्व निर्भक्तः स यं द्विष्मो विष्णोः – [ ] 1

TS 4.2.1.2

क्रमोऽसि शत्रूयतो हन्ता ऽऽनुष्टुभं छन्द आ रोह दिशोऽनु

वि क्रमस्व निर्भक्तः स यं द्विष्मः ॥

अक्रन्ददग्निः स्तनयन्निव द्यौः क्षामा रेरिहद्–वीरुधः समञ्जन्न् ।

सद्यो जज्ञानो वि हीमिद्धो अख्यदा रोदसी भानुना भात्यन्तः ॥

अग्नेऽभ्यावर्तिन्नभि न आ वर्तस्वाऽऽयुषा वर्चसा सन्या मेधया

प्रजया धनेन ॥

अग्ने – [ ] **2**

TS 4.2.1.3

अङ्गिरः शतं ते सन्त्वावृतः सहस्रं त उपावृतः ।

तासां पोषस्य पोषेण पुनर्नो नष्टमा कृधि पुनर्नो रयिमा कृधि ॥

पुनरूर्जा नि वर्तस्व पुनरग्न इषाऽऽयुषा ।

पुनर्नः पाहि विश्वतः ॥

सह रय्या नि वर्तस्वाग्ने पिन्वस्व धारया ।

विश्वफ्स्निया विश्व तस्परि ॥

उदुत्तमं ँवरुण पाश–मस्मदवाधमं – [ ] **3**

TS 4.2.1.4

ँवि मद्ध्यम७ श्रथाय ।

अथा वयमादित्य व्रते तवानागसो अदितये स्याम ॥

आ त्वाऽहार्.ष–मन्तरभूर्द्ध्रुवस्तिष्ठाऽविचाचलिः ।

विशस्त्वा सर्वा वाञ्छन्त्वस्मिन् राष्ट्रमधि श्रय ॥

अग्ने बृहन्नुषसामूर्द्ध्वो अस्थान्निर्जग्मिवान्–तमसो

ज्योतिषाऽऽ *गात् ।

अग्निर्भानुना रुशता स्वङ्ग आ जातो विश्वा सद्मान्यप्राः ॥

सीद त्वं मातुरस्या – [ ] 4

TS 4.2.1.5

उपस्थे विश्वान्यग्ने वयुनानि विद्वान् ।

मैनामर्चिषा मा तपसाऽभि शूशुचोऽन्तरस्या॒ँ शुक्रज्योतिर्वि भाहि ॥

अन्तरग्ने रुचा त्वमुखायै सदने स्वे ।

तस्यास्त्व॒ँ हरसा तपञ्जातवेदः शिवो भव ॥

शिवो भूत्वा मह्यमग्नेऽथो सीद शिवस्त्वं ।

शिवाः कृत्वा दिशः सर्वाः स्वां ँयोनिमिहाऽऽ सदः ॥

ह॒ँसः शुचिष ( ) द्वसुरन्तरिक्ष–सद्धोता वेदिषदतिथि दुर्रोणसत् ।

नृषद्वरसद् ऋतसद् व्योमसद् अब्जा गोजा ऋतजा अद्रिजा

ऋतं बृहत् ॥ 5 *(दिवमनु वि क्रमस्व निर्भक्तः स यन् द्विष्मो विष्णो – र्द्धनेनाग्ने – ऽधम – मस्याः – शुचिषथ् – षोडश च) (A1)*

TS 4.2.2.1

दिवस्परि प्रथमं जज्ञे अग्निरस्मद् द्वितीयं परि जातवेदाः ।
तृतीयमप्सु नृमणा अजस्रमिन्धान एनं जरते स्वाधीः ॥
विद्मा ते अग्ने त्रेधा त्रयाणि विद्मा ते सद्म विभृतं पुरुत्रा ।
विद्मा ते नाम परमं गुहा यद्-विद्मा तमुथ्सं यँत आजगन्थ ॥
समुद्रे त्वा नृमणा अफ्स्वन्तर्नृचक्षा ईधे दिवो अग्न ऊधन्न् ।
तृतीये त्वा - [ ] 6

TS 4.2.2.2

रजसि तस्थिवाꣳस-मृतस्य योनौ महिषा अहिन्वन्न् ॥
अक्रन्ददग्निः स्तनयन्निव द्यौः क्षामा रेरिहद्-वीरुधः समञ्जन्न् ।
सद्यो जज्ञानो वि हीमिद्धो अख्यदा रोदसी भानुना भात्यन्तः ॥
उशिक् पावको अरतिः सुमेधा मर्तेष्वग्निरमृतो निधायि ।
इयर्ति धूममरुषं भरिभ्रदुच्छुक्रेण शोचिषा द्यामिनक्षत् ॥
विश्वस्य केतुर्भुवनस्य गर्भ आ - [ ] 7

TS 4.2.2.3

रोदसी अपृणाज्जायमानः ।

वीडुं चिदद्रि-मभिनत् परायन् जना यदग्निमयजन्त पञ्च ॥

श्रीणामुदारो धरुणो रयीणां मनीषाणां प्रार्पणः सोमगोपाः ।

वसोः सूनुः सहसो अफ्सु राजा वि भात्यग्र उषसामिधानः ॥

यस्ते अद्य कृणवद्-भद्रशोचेऽपूपं देव घृतवन्तमग्ने ।

प्र तं नय प्रतरां ँवस्यो अच्छाभि द्युम्नं देवभक्तं ँयविष्ठ ॥

आ - [ ] **8**

TS 4.2.2.4

तं भज सौश्रवसेष्वग्न उक्थउक्थ आ भज शस्यमाने ।

प्रियः सूर्ये प्रियो अग्ना भवात्युज्जातेन भिनददुज्जनित्वैः ॥

त्वामग्ने यजमाना अनु द्यून्. विश्वा वसूनि दधिरे वार्याणि ।

त्वया सह द्रविणमिच्छमाना व्रजं गोमन्तमुशिजो वि वव्रुः ॥

दृशानो रुक्म उर्व्या व्यद्यौद्-दुर्मर्.षमायुः श्रिये रुचानः ।

अग्निरमृतो अभवद्-वयोभिर्यदे- ( ) -नं द्यौरजनयथ् सुरेताः ॥ **9**

(तृतिये त्वा - गर्भ आ - यविष्ठाऽऽ - य - च्चत्वारि च) (A2)

TS 4.2.3.1

अन्नपतेऽन्नस्य नो देह्यनमीवस्य शुष्मिणः ।

प्र प्रदातारं तारिष ऊर्जं नो धेहि द्विपदे चतुष्पदे ॥

उदु त्वा विश्वे देवा अग्ने भरन्तु चित्तिभिः ।

स नो भव शिवतमः सुप्रतीको विभावसुः ॥

प्रेदग्ने ज्योतिष्मान्. याहि शिवेभिरर्चिभिस्त्वं ।

बृहद्भि-र्भानुभि-र्भासन् मा हिꣳसी स्तनुवा प्रजाः ॥

समिधाऽग्निं दुवस्यत घृतैर्बोधयतातिथिं ।

आ – [ ] **10**

TS 4.2.3.2

ऽस्मिन्. हव्या जुहोतन ॥

प्रप्रायमग्निर्भरतस्य शृण्वे वि यथ् सूर्यो न रोचते बृहद् भाः ।

अभि यः पूरुं पृतनासु तस्थौ दीदाय दैव्यो अतिथिः शिवो नः ॥

आपो देवीः प्रति गृह्णीत भस्मैतथ् स्योने कृणुद्ध्वꣳ

सुरभावु लोके ।

तस्मै नमन्तां जनयः सुपत्नीर्मातेव पुत्रं बिभृता स्वेनं ॥

अफ्स्वग्ने सधिष्टव– [ ] 11

TS 4.2.3.3

सौषधीरनु रुद्ध्यसे ।

गर्भे सञ्जायसे पुनः ॥

गर्भो अस्योषधीनां गर्भो वनस्पतीनां ।

गर्भो विश्वस्य भूतस्याग्ने गर्भो अपामसि ॥

प्रसद्य भस्मना योनिमपश्च पृथिवीमग्ने ।

स॒ꣳसृज्य मातृभिस्त्वं ज्योतिष्मान् पुनराऽऽ *सदः ॥

पुन–रासद्य सदनमपश्च पृथिवीमग्ने ।

शेषे मातुर्यथोपस्थे ऽन्तरस्याꣳ शिवतमः ॥

पुनरूर्जा – [ ] 12

TS 4.2.3.4

नि वर्तस्व पुनरग्न इषा ऽऽयुषा ।

पुनर्नः पाहि विश्वतः ॥

सह रय्या नि वर्तस्वाग्ने पिन्वस्व धारया ।

विश्वफ्स्निया विश्वतस्परि ॥

पुनस्त्वा ऽऽदित्या रुद्रा वसवः समिन्धतां पुनर्ब्रह्माणो वसुनीथ यज्ञैः ।

घृतेन त्वं तनुवो वर्द्धयस्व सत्याः सन्तु यजमानस्य कामाः ॥

बोधा नो अस्य वचसो यविष्ठ मꣳहिष्ठस्य प्रभृतस्य स्वधावः ।

पीयति त्वो अनु ( ) त्वो गृणाति वन्दारुस्ते तनुवं ँवन्दे अग्ने ॥

स बोधि सूरिर्मघवा वसुदावा वसुपतिः ।

युयोद्ध्यस्मद् द्वेषाꣳसि ॥ **13**

(आ - तवो - र्जा - ऽनु - षोडश च) (A3)

TS 4.2.4.1

अपेत वीत वि च सर्पतातो येऽत्र स्थ पुराणा ये च नूतनाः ।

अदादिदं ँयमोऽवसानं पृथिव्या अक्रन्निमं पितरो लोकमस्मै ॥

अग्नेर्भस्मास्यग्नेः पुरीषमसि सं.ज्ञानमसि कामधरणं मयि ते

कामधरणं भूयात् ॥

सं ँया वः प्रियास्तनुवः सं प्रिया हृदयानि वः ।

आत्मा वो अस्तु - [ ] **14**

TS 4.2.4.2

संप्रियः संप्रियास्तनुवो मम ॥

अयꣳ सो अग्निर्यस्मिन्थ्–सोममिन्द्रः सुतं दधे जठरे वावशानः ।

सहस्रियं ँवाजमत्यं न सप्तिꣳ ससवान्थ्–सन्थ्–स्तूयसे जातवेदः ॥

अग्ने दिवो अर्णमच्छा जिगास्यच्छा देवाꣳ ऊचिषे धिष्णिया ये ।

याः परस्ताद्–रोचने सूर्यस्य याश्चा वस्ता–दुपतिष्ठन्त आपः ॥

अग्ने यत् ते दिवि वर्चः पृथिव्यां ँयदोषधीष्व – [ ] 15

TS 4.2.4.3

–ऽप्सु वा यजत्र ।

येनान्तरिक्ष–मुर्वाततन्थ त्वेषः स भानुरर्णवो नृचक्षाः ॥

पुरीष्यासो अग्नयः प्रावणेभिः सजोषसः ।

जुषन्ताꣳ हव्य–माहुत–मनमीवा इषो महीः ॥

इडामग्ने पुरुदꣳसꣳ सनिं गोः शश्वत्तमꣳ हवमानाय साध ।

स्यान्नः सूनुस्तनयो विजावाऽग्ने सा ते सुमतिर्भूत्वस्मे ॥

अयं ते योनिर्. ऋत्वियो यतो जातो अरोचथाः ।

तं जान – [ ] 16

TS 4.2.4.4

न्नग्न आ रोहाथा नो वर्द्धया रयिं ॥

चिदसि तया देवतयाऽङ्गिरस्वद्–ध्रुवा सीद परिचिदसि तया

देवतयाऽङ्गिरस्वद् ध्रुवा सीद ;

लोकं पृण छिद्रं पृणाथो सीद शिवा त्वं ।

इन्द्राग्नी त्वा बृहस्पतिरस्मिन् योनावसीषदन्न् ॥

ता अस्य सूददोहसः सोमᳪ श्रीणन्ति पृश्ञयः ।

जन्मन् देवानां ँविशस्त्रिष्वा रोचने दिवः ॥ 17

(अस्त्वो – षधीषु – जान – न्नष्टाचत्वारिᳪशच्च) (A4)

TS 4.2.5.1

समितᳪ सङ्कल्पेथाᳪ संप्रियौ रोचिष्णू सुमनस्यमानौ ।

इषमूर्जमभि सँवसानौ सं ँवां मनाᳪसि सं ँव्रता समु चित्तान्याऽकरं ॥

अग्ने पुरीष्याधिपा भवा त्वं नः ।

इषमूर्जं ँयजमानाय धेहि ॥

पुरीष्यस्त्वमग्ने रयिमान् पुष्टिमाᳪ असि ।

शिवाः कृत्वा दिशः सर्वाः स्वां ँयोनिमिहाऽसदः ॥

भवतं नः समनसौ समोकसा – [ ] **18**

TS 4.2.5.2

–वरेपसौ ।

मा यज्ञ९ँ हि९ँसिष्टं मा यज्ञपतिं जातवेदसौ शिवौ भवतमद्य नः ॥

मातेव पुत्रं पृथिवी पुरीष्यमग्नि७ँ स्वे योनावभा–रुखा ।

तां ँविश्वैर्देवैर् ऋतुभिः सँविदानः प्रजापतिर्विश्वकर्मा वि मुञ्चतु ॥

यदस्य पारे रजसः शुक्रं ज्योति–रजायत ।

तं नः पर्.षदति द्विषोऽग्ने वैश्वानर स्वाहा ॥

नमः सु ते निर्.ऋते विश्वरूपे – [ ] **19**

TS 4.2.5.3

ऽयस्मयं ँवि चृता बन्धमेतं ।

यमेन त्वं ँयम्या सं ँविदानोत्तमं नाकमधि रोहयेमं ॥

यत्ते देवी निर्.ऋतिराबबन्ध दाम ग्रीवास्व विचर्त्यं ।

इदं ते तद् विष्यां ँयायुषो न मद्ध्यादथा जीवः पितुमद्धि प्रमुक्तः ॥

यस्यास्ते अस्याः क्रूर आसञ्जुहोम्येषां बन्धाना-मवसर्जनाय ।

भूमिरिति त्वा जना विदुर्निर्.ऋति - [ ] 20

TS 4.2.5.4

रिति त्वाऽहं परि वेद विश्वतः ॥

असुन्वन्त-मयजमानमिच्छ स्तेनस्येत्याम् तस्करस्यान्वेषि ।

अन्य-मस्म-दिच्छ सा त इत्या नमो देवि निर्.ऋते तुभ्यमस्तु ॥

देवीमहं निर्.ऋतिं ँवन्दमानः पितेव पुत्रं दसये वचोभिः ।

विश्वस्य या जायमानस्य वेद शिरःशिरः प्रति सूरी वि चष्टे ॥

निवेशनः सङ्गमनो वसूनां ँविश्वा रूपाऽभि चष्टे - [ ] 21

TS 4.2.5.5

शचीभिः ।

देव इव सविता सत्यधर्मेन्द्रो न तस्थौ समरे पथीनां ॥

सं ँवरत्रा दधातन निराहावान् कृणोतन ।

सिञ्चामहा अवट-मुद्रिणं ँवयं ँविश्वाऽहाऽदस्तमक्षितं ॥

निष्कृताहाव-मवट९ं सुवरत्र९ं सुषेचनं ।

उद्रिण९ं सिञ्चे अक्षितं ॥

सीरा युञ्जन्ति कवयो युगा वि तन्वते पृथक् ।

धीरा देवेषु सुम्नया ॥

युनक्त सीरा वि युगा तनोत कृते योनौ वपतेह – [ ] **22**

TS 4.2.5.6

बीजं ।

गिरा च श्रुष्टिः सभरा असन्नो नेदीय इथ् सृण्या पक्वमा ऽयत् ॥

लाङ्गलं पवीरवꣳ सुशेवꣳ सुमतिथ्सरु ।

उदित् कृषति गामविं प्रफर्व्यं च पीवरीं ।

प्रस्थावद्–रथवाहनं ॥

शुनं नः फाला वि तुदन्तु भूमिꣳ शुनं कीनाशा अभि यन्तु वाहान् ।

शुनं पर्जन्यो मधुना पयोभिः शुनासीरा शुनमस्मासु धत्तं ॥

कामं कामदुघे धुक्ष्व मित्राय ( ) वरुणाय च ।

इन्द्रायाग्नये पूष्ण ओषधीभ्यः प्रजाभ्यः ॥

घृतेन सीता मधुना समक्ता विश्वैर्देवैरनुमता मरुद्भिः ।

ऊर्जस्वती पयसा पिन्वमानाऽस्मान्थ् सीते पयसा ऽभ्याववृथ्स्व ॥ **23**

(समोकसौ-विश्वरूपे-विदुर्निर्.ऋति-रभि चष्ट-इह-मित्राय-द्वावि॑ꣳशतिश्च) (A5)

TS 4.2.6.1

या जाता ओषधयो देवेभ्यस्त्रियुगं पुरा ।

मन्दामि बभ्रूणामहꣳ शतं धामानि सप्त च ॥

शतं ँवो अंब धामानि सहस्रमुत वो रुहः ।

अथा शतक्रत्वो यूयमिमं मे अगदं कृत ॥

पुष्पावतीः प्रसूवतीः फलिनीरफला उत ।

अश्वा इव सजित्वरी-र्वीरुधः पारयिष्णवः ॥

ओषधीरिति मातर-स्तद्-वो देवी-रुप ब्रुवे ।

रपाꣳसि विघ्नतीरित रप - [ ] **24**

TS 4.2.6.2

-श्चातयमानाः ॥

अश्वत्थे वो निषदनं पर्णे वो वसतिः कृता ।

गोभाज इत् किलासथ यथ् सनवथ पूरुषं ॥

यदहं ँवाजय-न्निमा ओषधीर्. हस्त आदधे ।

आत्मा यक्ष्मस्य नश्यति पुरा जीवगृभो यथा ॥

यदोषधयः संगच्छन्ते राजानः समिताविव ।

विप्रः स उच्यते भिषग्रक्षोहा ऽमीवचातनः ॥

निष्कृति–र्नामवो माता ऽथा यूयꣳस्थ संकृतीः ।

सराः पतत्रिणीः – [ ] 25

TS 4.2.6.3

स्थन यदामयति नि ष्कृत ॥

अन्या वो अन्या–मवत्वन्याऽन्यस्या उपावत ।

ताः सर्वा ओषधयः सँविदाना इदं मे प्रावता वचः ॥

उच्छुष्मा ओषधीनां गावो गोष्ठादिवेरते ।

धनꣳ सनिष्यन्तीना–मात्मानं तव पूरुष ॥

अति विश्वाः परिष्ठास्तेन इव व्रजमक्रमुः ।

ओषधयः प्राचुच्यवु र्यत् किं च तनुवाꣳ रपः ॥

या – [ ] 26

<u>TS 4.2.6.4</u>

-स्त आतस्थु-रात्मानं ँया आविविशुः परुःपरुः ।
तास्ते यक्ष्मं ँवि बाधन्ता मुग्रो मद्ध्यमशीरिव ॥
साकं ँयक्ष्म प्र पत श्येनेन किकिदीविना ।
साकं ँवातस्य ध्राज्या साकं नश्य निहाकया ॥
अश्वावतीꣳ सोमवती-मूर्जयन्ती-मुदोजसं ।
आ वित्सि सर्वा ओषधीरस्मा अरिष्टतातये ॥
याः फलिनीर्या अफला अपुष्पा याश्च पुष्पिणीः ।
बृहस्पतिप्रसूता स्तानो मुञ्चन्त्वꣳ हसः ॥
या - [ ] **27**

<u>TS 4.2.6.5</u>

ओषधयः सोमराज्ञीः प्रविष्टाः पृथिवीमनु ।
तासां त्वमस्युत्तमा प्र णो जीवातवे सुव ॥
अवपतन्ती-रवदन् दिव ओषदयः परि ।
यं जीव-मश्ञवामहै न स रिष्याति पूरुषः ॥
याश्चेद-मुप-शृण्वन्ति याश्च दूरं परागताः ।

इह सङ्गत्य ताः सर्वा अस्मै सं दत्त भेषजं ॥

मा वो रिषत् खनिता यस्मै चाहं खनामि वः ( ) ।

द्विप–च्चतुष्प–दस्माकꣳ सर्व–मस्त्वनातुरं ॥

ओषधयः सं ँवदन्ते सोमेन सह राज्ञा ।

यस्मै करोति ब्राह्मणस्तꣳ राजन् पारयामसि ॥ **28**

(रपः – पतत्रिणी– र्या – अꣳहसो याः – खनामि वो –

ऽष्टादश च) (A6)

TS 4.2.7.1

मा नो हिꣳसीज्जनिता यः पृथिव्या यो वा दिवꣳ सत्यधर्मा जजान ।

यश्चापश्चन्द्रा बृहतीर्जजान कस्मै देवाय हविषा विधेम ॥

अभ्यावर्तस्व पृथिवि यज्ञेन पयसा सह ।

वपां ते अग्निरिषितोऽव सर्पतु ॥

अग्ने यत् ते शुक्रं ँयच्चन्द्रं ँयत् पूतं ँयद्–यज्ञियं ।

तद्–देवेभ्यो भरामसि ॥

इषमूर्जमहमित आ – [ ] **29**

TS 4.2.7.2

दद ऋतस्य धाम्नो अमृतस्य योनेः ।

आ नो गोषु विशत्वौषधीषु जहामि सेदि-मनिरा-ममीवां ॥

अग्ने तव श्रवो वयो महि भ्राजन्त्यर्चयो विभावसो ।

बृहद्भानो शवसा वाजमुक्थ्यं दधासि दाशुषे कवे ॥

इरज्यन्नग्ने प्रथयस्व जन्तुभिरस्मे रायो अमर्त्य ।

स दर्.शतस्य वपुषो वि राजसि पृणक्षि सानसिं रयिं ॥

ऊर्जो नपाज्जातवेदः सुशस्तिभि-र्मन्दस्व - [ ] **30**

TS 4.2.7.3

धीतिभिर्हितः ।

त्वे इषः सं दधु-र्भूरिरेतस-श्चित्रोतयो वामजाताः ॥

पावकवर्चाः शुक्रवर्चा अनूनवर्चा उदियर्.षि भानुना ।

पुत्रः पितरा विचरन्नुपावस्युभे पृणक्षि रोदसी ॥

ऋतावानं महिषं ँविश्वचर्.षणिमग्निं सुम्नाय दधिरे पुरो जनाः ।

श्रुत्कर्णं सप्रथस्तमं त्वा गिरा दैव्यं मानुषा युगा ॥

निष्कर्तार-मद्ध्वरस्य प्रचेतसं क्षयन्त॒ राधसे महे ।
रातिं भृगूणामुशिजं कविक्रतुं पृणक्षि सानसि॒ - [ ] **31**

TS 4.2.7.4

रयिं ॥

चितः स्थ परिचित ऊर्द्ध्वचितः श्रयद्ध्वं तया
देवतयाऽङ्गिरस्वद्-ध्रुवाः सीदत ॥
आ प्यायस्व समेतु ते विश्वतः सोम वृष्णियं ।
भवा वाजस्य सङ्गथे ॥
सं ते पया॒सि समु यन्तु वाजाः सं ँवृष्णिया-न्यभिमातिषाहः ।
आप्यायमानो अमृताय सोम दिवि श्रवा॒स्युत्तमानि धिष्व ॥ **32**

(आ - मन्दस्व - सानसि - मेकान्नचत्वारि॒शच्च) (A7)

TS 4.2.8.1

अभ्यस्थाद्-विश्वाः पृतना अरातीस्तदग्निराह तदु सोम आह ।
बृहस्पतिः सविता तन्म आह पूषा मा ऽधाथ् सुकृतस्य लोके ॥
यदक्रन्दः प्रथमं जायमान उद्यन्थ् समुद्रादुत वा पुरीषात् ।
श्येनस्य पक्षा हरिणस्य बाहू उपस्तुतं जनिम तत् ते अर्वन्न् ॥

अपां पृष्ठमसि योनिरग्नेः समुद्रमभितः पिन्वमानं ।

वर्द्धमानं मह – [ ] 33

TS 4.2.8.2

आ च पुष्करं दिवो मात्रया वरिणा प्रथस्व ॥

ब्रह्म जज्ञानं प्रथमं पुरस्ताद् वि सीमतः सुरुचो वेन आवः ।

स बुद्ध्निया उपमा अस्य विष्ठाः सतश्च योनिमसतश्च विवः ॥

हिरण्यगर्भः समवर्तताग्रे भूतस्य जातः पतिरेक आसीत् ।

स दाधार पृथिवीं द्यामुतेमां कस्मै देवाय हविषा विधेम ॥

द्रप्सश्चस्कन्द पृथिवीमनु – [ ] 34

TS 4.2.8.3

–द्यामिमं च योनिमनु यश्च पूर्वः ।

तृतीयं ँयोनिमनु सञ्चरन्तं द्रप्सं जुहोम्यनु सप्त होत्राः ॥

नमो अस्तु सर्पेभ्यो ये के च पृथिवीमनु ।

ये अन्तरिक्षे ये दिवि तेभ्यः सर्पेभ्यो नमः ॥

येऽदो रोचने दिवो ये वा सूर्यस्य रश्मिषु ।

येषामप्सु सदः कृतं तेभ्यः सर्पेभ्यो नमः ॥

या इषवो यातुधानानां ( ) ँये वा वनस्पतीꣳरनु ।
ये वाऽवटेषु शेरते तेभ्यः सर्पेभ्यो नमः ॥ 35

(महो - ऽनु - यातुधानाना - मेकादश च) (A8)

TS 4.2.9.1

ध्रुवाऽसि धरुणाऽस्तृता विश्वकर्मणा सुकृता ।
मा त्वा समुद्र उद्वधीन्मा सुपर्णो ऽव्यथमाना पृथिवीं दृꣳह ॥
प्रजापतिस्त्वा सादयतु पृथिव्याः पृष्ठे व्यचस्वतीं प्रथस्वतीं प्रथोऽसि
पृथिव्यसि भूरसि भूमिरस्यदितिरसि विश्वधाया विश्वस्य भुवनस्य
धर्त्री पृथिवीं ँयच्छ पृथिवीं दृꣳह पृथिवीं मा हिꣳसीर्विश्वस्मै
प्राणायापानाय व्यानायोदानाय प्रतिष्ठायै – [ ] 36

TS 4.2.9.2

चरित्रायाग्निस्त्वाऽभि पातु मह्या स्वस्त्या छर्दिषा शन्तमेन
तया देवतयाऽङ्गिरस्वद्–ध्रुवा सीद ॥
काण्डात्काण्डात् प्ररोहन्ती परुषःपरुषः परि ।
एवा नो दूर्वे प्र तनु सहस्रेण शतेन च ॥
या शतेन प्रतनोषि सहस्रेण विरोहसि ।

तस्यास्ते देवीष्टके विधेम हविषा वयं ॥

अषाढाऽसि सहमाना सहस्वारातीः सहस्वारातीयतः सहस्व

पृतनाः सहस्व पृतन्यतः ।

सहस्रवीर्या - [ ] **37**

TS 4.2.9.3

-सि सा मा जिन्व ॥

मधु वाता ऋतायते मधु क्षरन्ति सिन्धवः ।

माद्ध्वीर्नः सन्त्वोषधीः ॥

मधु नक्तमुतोषसि मधुमत् पार्थिव॒ रजः ।

मधु द्यौरस्तु नः पिता ॥

मधुमान् नो वनस्पति-र्मधुमा॒ अस्तु सूर्यः ।

माद्ध्वीर्गावो भवन्तु नः ॥

मही द्यौः पृथिवी च न इमं ँयज्ञं मिमिक्षतां ।

पिपृतां नो भरीमभिः ॥

तद्-विष्णोः परमं - [ ] **38**

TS 4.2.9.4

पदꣳ सदा पश्यन्ति सूरयः ।

दिवीव चक्षुराततं ॥

ध्रुवाऽसि पृथिवि सहस्व पृतन्यतः ।

स्यूता देवेभिरमृतेनाऽऽ *गाः ॥

यास्ते अग्ने सूर्ये रुच उद्यतो दिवमातन्वन्ति रश्मिभिः ।

ताभिः सर्वाभी रुचे जनाय न स्कृधि ॥

या वो देवाः सूर्ये रुचो गोष्वश्वेषु या रुचः ।

इन्द्राग्नी ताभिः सर्वाभी रुचं नो धत्त बृहस्पते ॥

विराड् – [ ] **39**

TS 4.2.9.5

ज्योतिरधारयथ् सम्राड् ज्योतिरधारयथ् स्वराड् ज्योतिरधारयत् ॥

अग्ने **युक्ष्वा** हि ये तवाश्वासो देव साधवः ।

अरं ँवहन्त्याशवः ॥

युक्ष्वा हि देवहूतमाꣳ अश्वाꣳ अग्ने रथीरिव ।

नि होता पूर्व्यः सदः ॥

द्रफ्सश्चस्कन्द पृथिवीमनु द्यामिमं च योनिमनु यश्च पूर्वः ।

तृतीयं योनिमनु सञ्चरन्तं द्रफ्सं जुहोम्यनु सप्त – [ ] 40

TS 4.2.9.6

होत्राः ॥

अभूदिदं विश्वस्य भुवनस्य वाजिनमग्ने–वैश्वानरस्य च ।

अग्निर्ज्योतिषा ज्योतिष्मान् रुक्मो वर्चसा वर्चस्वान् ॥

ऋचे त्वा रुचे त्वा समित् स्रवन्ति सरितो न धेनाः ।

अन्तर्. हृदा मनसा पूयमानाः ॥

घृतस्य धारा अभि चाकशीमि ।

हिरण्ययो वेतसो मद्ध्य आसां ॥

तस्मिन्थ्सुपर्णो मधुकृत् कुलायी भजन्नास्ते मधु देवताभ्यः ।

तस्यासते हरयः सप्त तीरे ( ) स्वधां दुहाना अमृतस्य धारां ॥ 41

(प्रतिष्ठायै – सहस्रवीर्या – परमं – विराट्थ् – सप्त – तीरे – चत्वारि च) (A9)

TS 4.2.10.1

आदित्यं गर्भं पयसा समञ्जन्थ् सहस्रस्य प्रतिमां विश्वरूपं ।

परि वृङ्ग्धि हरसा मा ऽभि मृक्षः शतायुषं कृणुहि चीयमानः ॥

इमं मा हिꣳसीर्द्विपादं पशूनाꣳ सहस्राक्ष मेध आ चीयमानः ।

मयु-मारण्य-मनु ते दिशामि तेन चिन्वानस्तनुवो नि षीद ॥

वातस्य ध्राजिं वरुणस्य नाभिमश्वं जज्ञानꣳ सरिरस्य मद्ध्ये ।

शिशुं नदीनाꣳ हरि-मद्रिबुद्ध-मग्ने मा हिꣳसीः - [ ] **42**

TS 4.2.10.2

परमे व्योमन्न् ॥

इमं मा हिꣳसीरेकशफं पशूनां कनिक्रदं वाजिनं वाजिनेषु ।

गौर-मारण्य-मनु ते दिशामि तेन चिन्वानस्तनुवो नि षीद ॥

अजस्र-मिन्दु-मरुषं भुरण्युमग्निमीडे पूर्वचित्तौ नमोभिः ।

स पर्वभिर्.ऋतुशः कल्पमानो गां मा हिꣳसीरदितिं विराजं ॥

इमꣳ समुद्रꣳ शतधारमुथ्सं व्यच्यमानं भुवनस्य मद्ध्ये ।

घृतं दुहानामदितिं जनायाग्ने मा - [ ] **43**

TS 4.2.10.3

हिꣳसीः परमे व्योमन्न् ।

गवय-मारण्य-मनु ते दिशामि तेन चिन्वानस्तनुवो नि षीद ॥

वरूत्रिं त्वष्टुर्वरुणस्य नाभिमविं जज्ञानाꣳ रजसः परस्मात् ।

महीꣳ साहस्रीमसुरस्य मायामग्ने मा हिꣳसीः परमे व्योमन्न् ॥

इमामूर्णायुं वरुणस्य मायां त्वचं पशूनां द्विपदां चतुष्पदां ।

त्वष्टुः प्रजानां प्रथमं जनित्रमग्ने मा हिꣳसीः परमे व्योमन्न् ।

उष्ट्र-मारण्य-मनु - [ ] **44**

TS 4.2.10.4

ते दिशामि तेन चिन्वानस्तनुवो नि षीद ॥

यो अग्निरग्नेस्त-पसोऽधि जातः शोचात् पृथिव्या उत वा दिवस्परि ।

येन प्रजा विश्वकर्मा व्यानट् तमग्ने हेडः परि ते वृणक्तु ॥

अजा ह्यग्नेरजनिष्ट गर्भात् सा वा अपश्यज्जनितारमग्रे ।

तया रोहमायन्नुप मेद्ध्यासस्तया देवा देवतामग्र आयन्न् ।

शरभ-( )-मारण्यमनु ते दिशामि तेन चिन्वानस्तनुवो नि षीद ॥ **45**

(अग्ने मा हिꣳसी – रग्ने मोष्ट्वमा – रण्यमनु – शरभन् – नव च) (A10)

Special Korvai

(आदित्य मिमन्द्विपादे मयुं ँवातस्या श्व मिम मेकशफ ङ्गौरम जस्रङ्गवयं ँवरूत्रि मवि मिमामूर्णायु मुष्ट्रं ँयो अग्निः शरभं)

TS 4.2.11.1

इन्द्राग्नी रोचना दिवः परि वाजेषु भूषथः ।

तद् वां चेति प्र वीर्यं ॥

श्नथद्–वृत्रमुत सनोति वाजमिन्द्रा यो अग्नी सहुरी सपर्यात् ।

इरज्यन्ता वसव्यस्य भूरेः सहस्तमा सहसा वाजयन्ता ॥

प्र चर्.षणिभ्यः पृतना हवेषु प्र पृथिव्या रिरिचाथे दिवश्च ।

प्र सिन्धुभ्यः प्र गिरिभ्यो महित्वा प्रेन्द्राग्नी विश्वा भुवनाऽत्यन्या ॥

मरुतो यस्य हि – [ ] **46**

TS 4.2.11.2

क्षये पाथा दिवो विमहसः ।

स सुगोपातमो जनः ॥

यज्ञैर्वा यज्ञवाहसो विप्रस्य वा मतीनां ।
मरुतः **शृणुता** हवं ॥
श्रियसे कं भानुभिः सं मिमिक्षिरे ते रश्मिभिस्त ऋक्वभिः सुखादयः ।
ते वाशीमन्त इष्मिणो अभीरवो विद्रे प्रियस्य मारुतस्य धाम्नः ॥
अव ते हेड> 1, उदुत्तमं > 2 ॥
कया नश्चित्र आ भुवदूती सदावृधः सखा ।
कया शचिष्ठया वृता ॥ **47**

TS 4.2.11.3

को अद्य युङ्क्ते धुरि गा ऋतस्य शिमीवतो भामिनो दुर्.हृणायून् ।
आसन्निषून् हृथ्स्वसो मयोभून्. य एषां भृत्यामृणधथ् स जीवात् ॥
अग्ने नयाऽऽ > 3, देवानाꣳ > 4, शन्नो भवन्तु > 5, वाजेवाजे> 6 ।
अफ्स्वग्ने सधिष्टव सौषधीरनु रुद्ध्यसे ।
गर्भे सञ्जायसे पुनः ॥
वृषा सोम द्युमाꣳ असि वृषा देव वृषव्रतः ।
वृषा धर्माणि दधिषे ॥

इमं मे ( ) वरुण > 7, तत्त्वा यामि> 8, त्वं नो अग्ने> 9,

स त्वं नो अग्ने> 10 ॥ **48**

(हि - वृता - म - एकादश च) (A11)

===============

Prasna Korvai with starting Padams of 1 to 11 Anuvaakams :-

(विष्णोः क्रमोऽसि – दिवस्प – यन्नपते – ऽपेत – समितं – ँया जाता – मा नो हि॒ꣳसी – दभ्यस्थाद् – ध्रुवा – ऽस्यादित्यङ्गर्भ – मिन्द्राग्नी रोच – नैकादश)

Korvai with starting Padams of 1, 11, 21 Series of Panchaatis :-

(विष्णो – रस्मिन् हव्ये – ति त्वाऽहं – धीतिभि – र्होत्रा – अष्टाचत्वारिꣳशत्)

First and Last Padam of Second Prasnam of 4th Kandam

(विष्णोः क्रमोऽसि – त्वन्नो अग्ने स त्वन्नो अग्ने)

॥ हरिः ओं ॥

॥ कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहितायां चतुर्थ काण्डे द्वितीयः प्रश्नः समाप्तः ॥

4.2.1 Appendix

4.2.11.2 –अव ते हेड> 1, उदुत्तमं >2

अव ते हेडो वरुण नमोभिरव यज्ञेभिरीमहे हविर्भिः ।
क्षयन्नस्मभ्यमसुर प्रचेतो राजन्नेना(ग्म्)सि शिश्रथः कृतानि ॥

उदुत्तमं ँवरुण पाशमस्मदवाऽधमं ँविमध्यम७ श्रथाय ।
अथा वयमादित्य व्रते तवाऽनागसो अदितये स्याम ॥

(Appearing in TS 1.5.11.3)

4.2.11.3 – अग्ने नया > 3, ऽऽदेवाना७ >4

अग्ने नय सुपथा राये अस्मान् विश्वानि देव वयुनानि विद्वान् ।
युयोध्यस्मज्जुहुराणमेनो भूयिष्ठां ते नम उक्तिं ँविधेम ॥

आ देवानामपि पन्थामगन्म यच्छक्नवाम तदनु प्रवोढुं ।
अग्नि र्विद्वान्थ्स यजाथ् सेदु होता सो अध्वरान्थ् स ऋतून्
कल्पयाति ॥ (Appearing in TS 1.1.14.3 and 4)

4.2.11.3 – शन्नो भवन्तु > 5, वाजेवाजे> 6

मितद्रवः सहस्रसा मेधसाता सनिष्यवः ।

महो ये रत्न॑ँ समिथेषु जभ्रिरे **शन्नो भवन्तु** वाजिनो हवेषु ॥

वाजेवाजे ऽवत वाजिनो नो धनेषु विप्रा अमृता ऋतज्ञाः ॥

(Appearing in TS **1.7.8.2**)

4.2.11.3 – इमं मे वरुण > 7, तत्त्वा यामि> 8

इमं मे वरुण श्रुधी हवमद्या च मृडय । त्वामवस्युरा चके ॥

तत्त्वा यामि ब्रह्मणा वन्दमानस्तदा शास्ते यजमानो हविर्भिः ।

अहेडमानो वरुणेह बोध्युरुश॑ँस मा न आयुः प्रमोषीः ॥

(Appearing in TS **2.1.11.6**)

4.2.11.3 – त्वं नो अग्ने> 9, स त्वं नो अग्ने> 10

त्वं नो अग्ने वरुणस्य विद्वान् देवस्य हेडोऽव यासि सीष्ठाः ।
यजिष्ठो वह्नि तमः शोशुचानो विश्वा द्वेषाꣳसि प्रमुमुग्ध्यस्मत् ॥

स त्वंनो अग्ने ऽवमो भवोती नेदिष्ठो अस्या उषसो व्युष्टौ ।
अव यक्ष्व नो वरुणꣳ रराणो वीहि मृडीकꣳ सुहवो न एधि ॥

(Appearing in TS- **2.5.12.3 and 4**)

ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः,

श्री गुरुभ्यो नमः, हरिः ओं

4.3 चतुर्थकाण्डे तृतीयः प्रश्नः – चितिवर्णनं

TS 4.3.1.1

अपां त्वेमन्थ् सादयाम्यपां त्वोद्मन्थ् सादयाम्यपां त्वा भस्मन्थ्
सादयाम्यपां त्वा ज्योतिषि सादयाम्यपां त्वाऽयने सादयाम्यर्णवे सदने
सीद समुद्रे सदने सीद सलिले सदने सीदापां क्षये सीदापा॒ꣳ
सधिषि सीदापां त्वा सदने सादयाम्यपां त्वा सधस्थे सादयाम्यपां
त्वा पुरीषे सादयाम्यपां त्वा योनौ ( ) सादयाम्यपां त्वा पाथसि
सादयामि गायत्री छन्द–स्त्रिष्टुप् छन्दो जगती छन्दोऽनुष्टुप् छन्दः
पङ्क्तिश्छन्दः ॥ 1

(योनौ – पञ्चदश च) (A1)

TS 4.3.2.1

अयं पुरो भुवस्तस्य प्राणो भौवायनो वसन्तः प्राणायनो गायत्री
वासन्ती गायत्रियै गायत्रं गायत्रा–दुपाꣳशुरुपाꣳशो–स्त्रिवृत् त्रिवृतो

रथन्तर९ँ रथन्तराद्-वसिष्ठ ऋषिः प्रजापतिगृहीतया त्वया प्राणं गृह्णामि प्रजाभ्योऽयं दक्षिणा विश्वकर्मा तस्य मनो वैश्वकर्मणं ग्रीष्मो मानसस्त्रिष्टुग् ग्रैष्मी त्रिष्टुभ ऐडमैडा-दन्तर्यामो ऽन्तर्यामात् पञ्चदशः पञ्चदशाद्-बृहद्-बृहतो भरद्वाज ऋषिः प्रजापतिगृहीतया त्वया मनो – [ ] 2

TS 4.3.2.2

गृह्णामि प्रजाभ्योऽयं पश्चाद्-विश्वव्यचास्तस्य चक्षुर्वैश्वव्यचसं वर्.षाणि चाक्षुषाणि जगती वार्.षी जगत्या ऋक्षम-मृक्षमा-च्छुक्रः शुक्राथ् सप्तदशः सप्तदशाद्-वैरूपं वैँरूपाद्-विश्वामित्र ऋषिः प्रजापतिगृहीतया त्वया चक्षुर्गृह्णामि प्रजाभ्य इदमुत्तराथ् सुवस्तस्य श्रोत्र९ँ सौव९ँ शरच्छ्रौत्र्यनुष्टुप्-छारद्यनुष्टुभः स्वार९ स्वारान्मन्थी मन्थिन एकवि९ँश एकवि९ँशाद् वैराजं वैँराजाज्जमदग्निर्. ऋषिः प्रजापतिगृहीतया – [ ] 3

TS 4.3.2.3

त्वया श्रोत्रं गृह्णामि प्रजाभ्य इयमुपरि मतिस्तस्यै वाङ् माती हेमन्तो वाच्यायनः पङ्क्तिर्.हैमन्ती पंक्त्यै निधनवन्निधनवत आग्रयण

आग्रयणात् त्रिणवत्रयस्त्रि॒ꣳशौ त्रिणवत्रयस्त्रि॒ꣳशाभ्याꣳ शाक्वररैवते

शाक्वररैवताभ्यां ँविश्वकर्मर्.षिः प्रजापतिगृहीतया त्वया वाचं गृह्णामि

प्रजाभ्यः ॥ 4

(त्वया मनो-जमदग्निर्. ऋषिः प्रजापतिगृहीतया-त्रिꣳशच्च) (A2)

TS 4.3.3.1

प्राची दिशां ँवसन्त ऋतूनामग्निर्देवता ब्रह्म द्रविणं त्रिवृथ् स्तोमः

स उ पञ्चदशवर्तनि-स्त्र्यविर्वयः कृतमयानां पुरोवातो वातः सानग

ऋषिर्दक्षिणा दिशां ग्रीष्म ऋतूनामिन्द्रो देवता क्षत्रं द्रविणं पञ्चदशः

स्तोमः स उ सप्तदशवर्तनि-र्दित्यवाड्-वयस्त्रेताऽयानां दक्षिणाद्वातो

वातः सनातन ऋषिः प्रतीची दिशां ँवर्.षा ऋतूनां ँविश्वे

देवा देवता विड्-[ ] 5

TS 4.3.3.2

द्रविणꣳ सप्तदश स्तोमः स उ-वेकवि॒ꣳशवर्तनि-स्त्रिवथ्सो

वयो द्वापरोऽयानां पश्चाद्वातो वातोऽहभून ऋषिरुदीची दिशाꣳ

शरद्-ऋतूनां मित्रावरुणौ देवता पुष्टं द्रविणमेकवि॒ꣳशः स्तोमः स

उ त्रिणववर्तनि-स्तुर्यवाड् वय आस्कन्दो ऽयानामुत्तराद्-वातो वातः

प्रत्न ऋषिरूर्द्ध्वा दिशा॑ हेमन्तशिशिरावृतूनां बृहस्पतिर्देवता वर्चो

द्रविणं त्रिणव स्तोमः स उ त्रयस्त्रि॑शवर्तनिः पष्ठवाद्वयो ( )

ऽभिभूरयानां विष्वग्वातो वातः सुपर्ण ऋषिः पितरः पितामहाः परेऽवरे

ते नः पान्तु ते नोऽवन्त्वस्मिन् ब्रह्मन्नस्मिन् क्षत्रेऽस्या-माशिष्यस्यां

पुरोधायामस्मिन् कर्मन्नस्यां देवहूत्यां ॥ 6

(विट् - पष्ठवाद् वयो - ऽष्टावि॑शतिश्च) (A3)

TS 4.3.4.1

ध्रुवक्षिति -र्ध्रुवयोनि-र्ध्रुवाऽसि ध्रुवां योनिमा सीद साद्ध्या ।

उख्यस्य केतुं प्रथमं पुरस्तादश्विना ऽद्ध्वर्यू सादयतामिह त्वा ॥

स्वे दक्षे दक्षपितेह सीद देवत्रा पृथिवी बृहती रराणा ।

स्वासस्था तनुवा सं विशस्व पितेवैधि सूनव आ

सुशेवा ऽश्विना ऽद्ध्वर्यू सादयतामिह त्वा ॥

कुलायिनी वसुमती वयोधा रयिं नो वर्द्ध बहुल॑ सुवीरं । 7

TS 4.3.4.2

अपामतिं दुर्मतिं बाधमाना रायस्पोषे यज्ञपतिमाभजन्ती सुवर्द्धेहि

यजमानाय पोषमश्विना ऽद्ध्वर्यू सादयतामिह त्वा ॥

अग्नेः पुरीषमसि देवयानी तां त्वा विश्वे अभि गृणन्तु देवाः ।

स्तोमपृष्ठा घृतवतीह सीद प्रजावदस्मे द्रविणा ऽऽ*यजस्वाश्विना

ऽद्ध्वर्यू सादयतामिह त्वा ॥

दिवो मूर्द्धाऽसि पृथिव्या नाभिर्विष्टंभनी दिशामधिपत्नी भुवनानां । **8**

TS 4.3.4.3

ऊर्मिर्द्रफ्सो अपामसि विश्वकर्मा त ऋषिरश्विना ऽद्ध्वर्यू

सादयतामिह त्वा ॥

सजूर्.ऋतुभिः सजूर्विधाभिः सजूर्वसुभिः सजू रुद्रैः सजूरादित्यैः

सजूर्विश्वैर्देवैः सजूर्देवैः सजूर्देवैर्वयोनाधैरग्नये त्वा

वैश्वानरायाश्विना ऽद्ध्वर्यू सादयतामिह त्वा ॥

प्राणं मे पाह्यपानं मे पाहि व्यानं मे पाहि चक्षुर्म उर्व्या ( ) वि भाहि

श्रोत्रं मे श्लोकयाप–स्पिन्वौषधीर्जिन्व द्विपात् पाहि चतुष्पादव दिवो

वृष्टिमेरय ॥ **9**

(सुवीरं – भुवनाना – मुर्व्या – सप्तदश च) (A4)

TS 4.3.5.1

त्र्यविर्वय–स्त्रिष्टुप् छन्दो दित्यवाड् वयो विराट् छन्दः पञ्चाविर्वयो

गायत्री छन्दस्त्रिवथ्सो वय उष्णिहा छन्द स्तुर्यवाड् वयोऽनुष्टुप्

छन्दः पष्ठवाद् वयो बृहती छन्द उक्षा वयः सतोबृहती छन्द ऋषभो

वयः ककुच्छन्दो धेनुर्वयो जगती छन्दोऽनड्वान्. वयः पङ्क्ति श्छन्दो

बस्तो वयो विवलं छन्दो वृष्णिर्वयो विशालं छन्दः पुरुषो वय ( )

स्तन्द्रं छन्दो व्याघ्रो वयोऽनाधृष्टं छन्दः सिꣳहो वय श्छदि श्छन्दो

विष्टंभो वयोऽधिपति श्छन्दः क्षत्रं वयो मयन्दं छन्दो विश्वकर्मा

वयः परमेष्ठी छन्दो मूर्द्धा वयः प्रजापति श्छन्दः ॥ **10**

(पुरुषो वयः – षड्विꣳशतिश्च) (A5)

TS 4.3.6.1

इन्द्राग्नी अव्यथमाना–मिष्टकां दृꣳहतं युवं ।

पृष्ठेन द्यावापृथिवी अन्तरिक्षं च वि बाधतां ॥

विश्वकर्मा त्वा सादयत्वन्तरिक्षस्य पृष्ठे व्यचस्वतीं प्रथस्वतीं

भास्वतीꣳ सूरिमतीमा या द्यां भास्या पृथिवीमोर्वन्तरिक्ष–मन्तरिक्षं

यच्छान्तरिक्षं दृꣳहान्तरिक्षं मा हिꣳसी र्विश्वस्मै प्राणायापानाय

व्यानायोदानाय प्रतिष्ठायै चरित्राय वायुस्त्वाऽभि पातु मह्या स्वस्त्या छर्दिषा – [ ] 11

TS 4.3.6.2

शन्तमेन तया देवतयाऽङ्गिरस्वद्–ध्रुवा सीद ॥

राज्ञ्यसि प्राची दिग्–विराडसि दक्षिणा दिख् सम्राडसि प्रतीची दिख्–स्वराडस्युदीची दिगधिपत्न्यसि बृहती दिगायुर्मे पाहि प्राणं मे पाह्यपानं मे पाहि व्यानं मे पाहि चक्षुर्मे पाहि श्रोत्रं मे पाहि मनो मे जिन्व वाचं मे पिन्वा ( ) ऽऽत्मानं मे पाहि ज्योतिर्मे यच्छ ॥ 12

(छर्दिषा – पिन्व – षट्च) (A6)

TS 4.3.7.1

मा छन्दः प्रमा छन्दः प्रतिमा छन्दो ऽस्रीवि श्छन्दः पङ्क्ति श्छन्द उष्णिहा छन्दो बृहती छन्दोऽनुष्टुप् छन्दो विराट् छन्दो गायत्री छन्द–स्त्रिष्टुप् छन्दो जगती छन्दः पृथिवी छन्दो ऽन्तरिक्षं छन्दो द्यौ श्छन्दः समा श्छन्दो नक्षत्राणि छन्दो मन श्छन्दो वाक् छन्दः कृषि श्छन्दो हिरण्यं छन्दो गौ श्छन्दो ऽजा छन्दो ऽश्व श्छन्दः ॥

अग्निर्देवता – [ ] 13

TS 4.3.7.2

वातो देवता सूर्यो देवता चन्द्रमा देवता वसवो देवता रुद्रा देवता

ऽऽदित्या देवता विश्वे देवा देवता मरुतो देवता बृहस्पति र्देवतेन्द्रो

देवता वरुणो देवता मूर्द्धाऽसि राड् ध्रुवाऽसि धरुणा यन्त्र्यसि

यमित्रीषे त्वोर्जे त्वा कृष्यै त्वा क्षेमाय त्वा यन्त्री राड् ध्रुवाऽसि धरणी

धर्त्र्यसि धरित्र्यायुषे त्वा ( ) वर्चसे त्वौजसे त्वा बलाय त्वा ॥ **14**

(देवता - ऽऽयुषे त्वा - षट् च) (A7)

TS 4.3.8.1

आशुस्त्रिवृद्-भान्तः पञ्चदशो व्योम सप्तदशः प्रतूर्ति-रष्टादश

स्तपो नवदशो ऽभिवर्तः सवि॒ꣳशो धरुण एकवि॒ꣳशो

वर्चो द्वावि॒ꣳशः संभरणस्त्रयोवि॒ꣳशो योनिश्चतुर्वि॒ꣳशो

गर्भाः पञ्चवि॒ꣳश ओजस्त्रिणवः क्रतु-रेकत्रि॒ꣳशः

प्रतिष्ठा त्रयस्त्रि॒ꣳशो ब्रद्ध्नस्य विष्टपं चतुस्त्रि॒ꣳशो

नाकः षट्त्रि॒ꣳशो विवर्तोऽष्टाचत्वारि॒ꣳशो धर्त्रश्चतुष्टोमः ॥ **15**

(आशुः - सप्तत्रि॒ꣳशत्) (A8)

TS 4.3.9.1

अग्नेर्भागोऽसि दीक्षाया आधिपत्यं ब्रह्म स्पृतं त्रिवृथ् स्तोम इन्द्रस्य

भागोऽसि विष्णोराधिपत्यं क्षत्रᳵ स्पृतं पञ्चदशः स्तोमो नृचक्षसां

भागोऽसि धातुराधिपत्यं जनित्रᳵ स्पृतᳶ सप्तदशः स्तोमो

मित्रस्य भागोऽसि वरुणस्याऽऽधिपत्यं दिवो वृष्टिर्वाताः स्पृता

एकविᳶशः स्तोमो ऽदित्यै भागोऽसि पूष्ण आधिपत्यमोजः

स्पृतं त्रिणवः स्तोमो वसूनां भागोऽसि– [ ] **16**

TS 4.3.9.2

रुद्राणामाधिपत्यं चतुष्पाथ् स्पृतं चतुर्विᳶशः स्तोम आदित्यानां

भागोऽसि मरुतामाधिपत्यं गर्भाः स्पृताः पञ्चविᳶशः स्तोमो देवस्य

सवितुर्भागोऽसि बृहस्पतेराधिपत्यᳶ समीचीर्दिशः स्पृताश्चतुष्टोमः

स्तोमो यावानां भागोऽस्ययावानामाधिपत्यं प्रजाः स्पृता–श्चतु–

श्चत्वारिᳶशः स्तोम ऋभूणां भागोऽसि विश्वेषां देवानामाधिपत्यं भूतं

निशान्तᳵ स्पृतं त्रयस्त्रिᳶशः स्तोमः ॥ **17**

(वसूनां भागोऽसि – षट्चत्वारिᳶशच्च) (A9)

TS 4.3.10.1

एकया ऽस्तुवत प्रजा अधीयन्त प्रजापतिरधिपतिरासीत् तिसृभिरस्तुवत

ब्रह्मासृज्यत ब्रह्मणस्पति-रधिपतिरासीत् पञ्चभिरस्तुवत

भूतान्यसृज्यन्त भूतानां पतिरधिपतिरासीथ् सप्तभिरस्तुवत

सप्तर्.षयोऽसृज्यन्त धाता-ऽधिपतिरासी-न्नवभिरस्तुवत पितरो-

ऽसृज्यन्ता-ऽ*दितिरधिपत्न्यासी-देकादशभि-रस्तुवतर्तवोऽ सृज्यन्ता-

ऽऽर्तवो-ऽधिपति-रासीत् त्रयोदशभि-रस्तुवत मासा असृज्यन्त

सँवथ्सरो ऽधिपति- [ ] **18**

TS 4.3.10.2

-रासीत् पञ्चदशभिरस्तुवत क्षत्रमसृज्यतेन्द्रो ऽधिपतिरासीथ्-

सप्तदशभिरस्तुवत पशवोऽसृज्यन्त बृहस्पतिरधिपति-

रासीन्नवदशभि-रस्तुवत शूद्रार्यावसृज्येता-महोरात्रे अधिपत्नी

आस्तामेकवि॑ꣳशत्याऽस्तुवतैकशफाः पशवोऽसृज्यन्त

वरुणो ऽधिपतिरासीत् त्रयोवि॑ꣳशत्याऽस्तुवत क्षुद्राः पशवो ऽसृज्यन्त

पूषा ऽधिपतिरासीत् पञ्चवि॑ꣳशत्या ऽस्तुवता*ऽऽरण्याः पशवो ऽसृज्यन्त

वायुरधिपतिरासीथ् सप्तवि॑ꣳशत्याऽस्तुवत द्यावापृथिवी व्यै- [ ] **19**

TS 4.3.10.3

-तां ँवसवो रुद्रा आदित्या अनु व्यायन् तेषामाधिपत्यमासी-

न्नवविꣳशत्या ऽस्तुवत वनस्पतयो ऽसृज्यन्त सोमो ऽधिपतिरासी-

देकत्रिꣳशता ऽस्तुवत प्रजा असृज्यन्त यावानां चायावानां

चाऽऽधिपत्यमासीत् त्रयस्त्रिꣳशता ऽस्तुवत भूतान्यशाम्यन् प्रजापतिः

परमेष्ठ्यधिपतिरासीत् ॥ **20**

(सँवथ्सरोऽधिपति- र्वि - पञ्चत्रिꣳशच्च) (A10)

TS 4.3.11.1

इयमेव सा या प्रथमा व्यौच्छदन्तरस्यां चरति प्रविष्टा ।

वधूर्जजान नवगज्जनित्री त्रय एनां महिमानः सचन्ते ॥

छन्दस्वती उषसा पेपिशाने समानं ँयोनिमनु सञ्चरन्ती ।

सूर्यपत्नी वि चरतः प्रजानती केतुं कृण्वाने अजरे भूरिरेतसा ॥

ऋतस्य पन्थामनु तिस्र आ ऽगु-स्त्रयो घर्मासो अनु

ज्योतिषा ऽऽ *गुः ।

प्रजामेका रक्षत्यूर्जमेका -[ ] **21**

TS 4.3.11.2

व्रतमेका रक्षति देवयूनां ॥

चतुष्टोमो अभवद् या तुरीया यज्ञस्य पक्षा–वृषयो भवन्ती ।

गायत्रीं त्रिष्टुभं जगतीमनुष्टुभं बृहदर्कं युञ्जानाः सुवरा ऽभरन्निदं ॥

पञ्चभिर्धाता वि दधाविदं यत् तासा॰ स्वसॄरजनयत् पञ्चपञ्च ।

तासामु यन्ति प्रयवेण पञ्च नाना रूपाणि क्रतवो वसानाः ॥

त्रि॰शथ् स्वसार उपयन्ति निष्कृत॰ समानं केतुं प्रतिमुञ्चमानाः । **22**

TS 4.3.11.3

ऋतू॰स्तन्वते कवयः प्रजानतीर्मद्ध्येछन्दसः परि यन्ति भास्वतीः ॥

ज्योतिष्मती प्रति मुञ्चते नभो रात्री देवी सूर्यस्य व्रतानि ।

वि पश्यन्ति पशवो जायमाना नानारूपा मातुरस्या उपस्थे ॥

एकाष्टका तपसा तप्यमाना जजान गर्भं महिमानमिन्द्रं ।

तेन दस्यून् व्यसहन्त देवा हन्ताऽसुराणा–मभवच्छचीभिः ॥

अनानुजा–मनुजां मा–मकर्त सत्यं वदन्त्यन्विच्छ एतत् ।

भूयास –[ ] **23**

TS 4.3.11.4

मस्य सुमतौ यथा यूयमन्या वो अन्या–मति मा प्र युक्त ॥

अभून्मम सुमतौ विश्ववेदा आष्ट प्रतिष्ठा–मविदद्धि गाधं ।

भूयासमस्य सुमतौ यथा यूयमन्या वो अन्या–मति मा प्र युक्त ॥

पञ्च व्युष्टीरनु पञ्च दोहा गां पञ्चनाम्नीमृतवोऽनु पञ्च ।

पञ्च दिशः पञ्चदशेन क्लृप्ताः समानमूर्द्ध्नी–रभि लोकमेकं ॥ 24

TS 4.3.11.5

ऋतस्य गर्भः प्रथमा व्यूषुष्यपामेका महिमानं बिभर्ति ।

सूर्यस्यैका चरति निष्कृतेषु घर्मस्यैका सवितैकां नि यच्छति ॥

या प्रथमा व्यौच्छथ् सा धेनुरभवद् यमे ।

सा नः पयस्वती धुक्ष्वोत्तरामुत्तराꣳ समां ॥

शुक्रर्.षभा नभसा ज्योतिषा ऽऽ*गाद्–विश्वरूपा शबलीरग्निकेतुः ।

समानमर्थꣳ स्वपस्यमाना बिभ्रती जरामजर उष आऽगाः ॥

ऋतूनां पत्नी ( ) प्रथमेयमा ऽगादह्नां नेत्री जनित्री प्रजानां ।

एका सती बहुधोषो व्युच्छस्यजीर्णा त्वं जरयसि सर्वमन्यत् ॥ 25

(ऊर्जमेका - प्रतिमुञ्चमाना - भूयास - मेकं - पत्न्ये कान्न विꣳशतिश्च) (A11)

TS 4.3.12.1

अग्ने जातान् प्र णुदा नः सपत्नान् प्रत्यजाताञ्जातवेदो नुदस्व ।

अस्मे दीदिहि सुमना अहेडन् तव स्याꣳ शर्मन् त्रिवरूथ उद्भित् ॥

सहसा जातान् प्र णुदा नः सपत्नान् प्रत्यजाताञ्जातवेदो नुदस्व ।

अधि नो ब्रूहि सुमनस्यमानो वयꣳ स्याम प्र णुदा नः सपत्नान् ॥

चतुश्चत्वारिꣳशः स्तोमो वर्चो द्रविणꣳ षोडशः स्तोम

ओजो द्रविणं पृथिव्याः पुरीषमस्य- [ ] **26**

TS 4.3.12.2

-फ्सो नाम ।

एव श्छन्दो वरिव श्छन्दः शंभू श्छन्दः परिभू श्छन्द

आच्छच्छन्दो मन श्छन्दो व्यच श्छन्दः सिन्धु श्छन्दः समुद्रं छन्दः

सलिलं छन्दः सँयच्छन्दो वियच्छन्दो बृहच्छन्दो रथन्तरं छन्दो

निकाय श्छन्दो विवध श्छन्दो गिर श्छन्दो भ्रज श्छन्दः सष्टुप् छन्दो

ऽनुष्टुप् छन्दः ककुच्छन्द स्त्रिककुच्छन्दः काव्यं छन्दो

–ऽङ्कुपं छन्दः – [ ] 27

TS 4.3.12.3

पदपङ्क्ति श्छन्दो ऽक्षरपङ्क्ति श्छन्दो विष्टारपङ्क्ति श्छन्दः

क्षुरो भृज्वाञ्छन्दः प्रच्छच्छन्दः पक्ष श्छन्द एव श्छन्दो

वरिव श्छन्दो वय श्छन्दो वयस्कृच्छन्दो विशालं छन्दो

विष्पर्द्धा श्छन्द श्छदि श्छन्दो दूरोहणं छन्दस्तन्द्रं

छन्दो ऽङ्काङ्कं छन्दः ॥ 28

(अस्य – ङ्कुपञ्छन्द – स्त्रयस्त्रिꣳशाच्च) (A12)

TS 4.3.13.1

अग्निर्वृत्राणि जङ्घनद् द्रविणस्युर्विपन्यया ।

समिद्धः शुक्र आहुतः ॥

त्वꣳ सोमासि सत्पतिस्त्वꣳ राजोत वृत्रहा ।

त्वं भद्रो असि क्रतुः ॥

भद्रा ते अग्ने स्वनीक सन्दृग् घोरस्य सतो विषुणस्य चारुः ।

न यत् ते शोचि स्तमसा वरन्त न ध्वस्मानस्तनुवि रेप आ धुः ॥

भद्रं ते अग्ने सहसिन्ननीक-मुपाक आ रोचते सूर्यस्य । **29**

TS 4.3.13.2

रुशद्-दृशे ददृशे नक्तया चिदरूक्षितं दृश आ रूपे अन्नं ॥

सैना ऽनीकेन सुविदत्रो अस्मे यष्टा देवा॑ आयजिष्ठः स्वस्ति ।

अदब्धो गोपा उत नः परस्पा अग्ने द्युमदुत रेवद् दिदीहि ॥

स्वस्ति नो दिवो अग्ने पृथिव्या विश्वायुर्धेहि यजथाय देव ।

यथ् सीमहि दिविजात प्रशस्तं तदस्मासु द्रविणं धेहि चित्रं ॥

यथा होतर्मनुषो - [ ] **30**

TS 4.3.13.3

देवताता यज्ञेभिः सूनो सहसो यजासि ।

एवा नो अद्य समना समाना-नुश-न्नग्न उशतो यक्षि देवान् ॥

अग्निमीडे पुरोहितं यज्ञस्य देवमृत्विजं ।

होतार॑ रत्नधातमं ॥

वृषा सोम द्युमा॑ असि वृषा देव वृषव्रतः ।

वृषा धर्माणि दधिषे ॥

सान्तपना इदꣳ हविर्मरुत–स्तज्जुजुष्टन ।

युष्माकोती रिशादसः ॥

यो नो मर्तो वसवो दुर्.हृणायु–स्तिरः सत्यानि मरुतो – [ ] 31

TS 4.3.13.4

जिघाꣳसात् ।

द्रुहः पाशं प्रति स मुचीष्ट तपिष्ठेन तपसा हन्तना तं ॥

सँवथ्सरीणा मरुतः स्वर्का उरुक्षयाः सगणा मानुषेषु ।

तेऽस्मत् पाशान् प्र मुञ्चन्त्वꣳहसः सान्तपना मदिरा मादयिष्णवः ॥

पिप्रीहि देवाꣳ उशतो यविष्ठ विद्वाꣳ ऋतूꣳर्. ऋतुपते यजेह ।

ये दैव्या ऋत्विज–स्तेभिरग्ने त्वꣳ होतॄणा–मस्यायजिष्ठः ॥

अग्ने यदद्य विशो अद्ध्वरस्य होतः पावक – [ ] 32

TS 4.3.13.5

शोचे वेष्ट्वꣳ हि यज्वा ।

ऋता यजासि महिना वि यद्भूर्. हव्या वह यविष्ठ या ते अद्य ॥

अग्निना रयि–मश्ञवत् पोषमेव दिवेदिवे ।

यशसं ँवीरवत्तमं ॥

गयस्फानो अमीवहा वसुवित् पुष्टिवर्द्धनः ।

सुमित्रः सोम नो भव ॥

गृहमेधास आ गत मरुतो मा ऽप भूतन ।

प्रमुञ्चन्तो नो अꣳहसः ॥

पूर्वीभिर्. हि ददाशिम शरद्भिर्मरुतो वयं ।

महोभि– [ ] 33

TS 4.3.13.6

–श्चर्.षणीनां ॥

प्र बुद्ध्निया** ईरते वो महाꣳसि प्र णामानि प्रयज्यव स्तिरद्ध्वं ।

सहस्रियं दम्यं भागमेतं गृहमेधीयं मरुतो जुषद्ध्वं ॥

उप य–मेति युवतिः सुदक्षं दोषा वस्तोर्. हविष्मती घृताची ।

उप स्वैन–मरमतिर्वसूयुः ॥

इमो अग्ने वीततमानि हव्या ऽजस्रो वक्षि देवतातिमच्छ ।

प्रति न ईꣳ सुरभीणि वियन्तु ॥

क्रीडं वः शर्द्धो मारुत–मनर्वाणꣳ रथेशुभं । 34

TS 4.3.13.7

कण्वा अभि प्र गायत ॥

अत्यासो न ये मरुतः स्वञ्चो यक्षदृशो न शुभयन्त मर्याः ।

ते हर्म्येष्ठाः शिशवो न शुभ्रा वथ्सासो न प्रक्रीडिनः पयोधाः ॥

प्रैषा-मज्मेषु विथुरेव रेजते भूमिर्यामेषु यद्ध युञ्जते शुभे ।

ते क्रीडयो धुनयो भ्राजदृष्टयः स्वयं महित्वं पनयन्त धूतयः ॥

उपह्वरेषु यदचिद्ध्वं ँयियिं वय इव मरुतः केन - [ ] 35

TS 4.3.13.8

चित् पथा ।

श्चोतन्ति कोशा उप वो रथेष्वा घृत-मुक्षता मधुवर्ण-मर्चते ॥

अग्निमग्निꣳ हवीमभिः सदा हवन्त विश्पतिं ।

हव्यवाहं पुरुप्रियं ॥

तꣳ हि शश्वन्त ईडते स्रुचा देवं घृतश्चुता ।

अग्निꣳ हव्याय वोढवे ॥

इन्द्राग्नी रोचना दिवः > 1, श्नथद् वृत्र > 2,

मिन्द्रं वँो विश्वतस्परी> 3, न्द्रं नरो > 4,

विश्वकर्मन्. हविषा वावृधानो> 5,विश्वकर्मन्.

हविषा वर्द्धनेन > 6 ॥ 36

(सूर्यस्य – मनुषो – मरुतः – पावक – महोभी – रथेशुभ – ङ्केन – षड्चत्वारिंशच्च) (A13)

==============

Prasna Korvai with starting Padams of 1 to 13 Anuvaakams :-

(अपान्त्वेम – न्नयं पुरो भुवः – प्राची – ध्रुवक्षिति – स्त्र्यवि – रिन्द्राग्नी – मा छन्द – आशुस्त्रिवृ – दग्नेर्भागो – ऽस्येक – येयमेव सा या – ऽग्ने जाता – नग्निर्वृत्राणि – त्रयोदश)

Korvai with starting Padams of 1, 11, 21 Series of Panchaatis :-

(अपान्त्वे – न्द्राग्नी – इयमेव – देवताता – षट्त्रि꣡ꣳशत्)

First and Last Padam of Third Prasnam of Kandam 4 :-

(अपान्त्वेमन् – हविषा वर्द्धनेन)

॥ हरिः ओं ॥

॥ कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहितायां चतुर्थ काण्डे तृतीयः प्रश्नः समाप्तः ॥

4.3.1 Appendix

4.3.13.8–इन्द्रा᳚ग्नी रो॒च॒ना दि॒वः > [1], श्नथ॑द्-वृ॒त्र > [2],

इन्द्रा᳚ग्नी रो॒च॒ना दि॒वः परि॒ वाजे॑षु भूषथः । तद्वां᳚ चे॒ति प्र वी॒र्यं᳚ ॥

श्नथ॑द्-वृ॒त्रमु॒त स॑नो॒ति वाज॒मिन्द्रा॒ यो अ॒ग्नी सहु॑री सप॒र्यात् ।
इ॒रज्यन्ता॑ वस॒व्य॑स्य॒ भूरेः॒ सह॑स्त॒मा सह॑सा वाज॒यन्ता᳚ ॥

(Appearing in TS **4.2.11.1**)

4.3.13.8 मिन्द्रं॑ ँवो वि॒श्वत॒स्परी > [3], न्द्रं॒ नरो॒ > [4],

इन्द्रं॑ ँवो वि॒श्व॒त॒स्परि॒ ह॒वाम॑हे॒ जने᳚भ्यः । अ॒स्माक॑मस्तु॒ केव॑लः ॥

इन्द्रं॒ नरो॑ ने॒मधि॑ता हवन्ते॒ यत्पा॑र्या यु॒नज॑ते॒ धिय॒स्ताः ।
शूरो॒ नृषा॑ता॒ शव॑सश्चका॒न आ गोम॑ति व्र॒जे भ॑जा॒ त्वन्नः॑ ॥

(Appearing in TS **1.6.12.1**)

4.3.13.8 विश्वकर्मन् हविषा वावृधानो> 5,

विश्वकर्मन् हविषा वर्धनेन > 6

विश्वकर्मन् हविषा वावृधानः स्वयं यँजस्व तनुवं जुषाणः ।
मुह्यन्त्वन्ये अभितः सपत्ना इहास्माकं मघवा सूरिरस्तु ॥

विश्वकर्मन् हविषा वर्धनेन त्रातारमिन्द्रमकृणोरवध्यं ।
तस्मै विशः समनमन्त पूर्वीरयमुग्रो विहव्यो यथासत् ॥

(Appearing in TS **4.6.2.6**)

ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः,

श्री गुरुभ्यो नमः , हरिः ओं

4.4 चतुर्थकाण्डे चतुर्थः प्रश्नः – पञ्चमचितिशेषनिरूपणं

TS 4.4.1.1

रश्मिरसि क्षयाय त्वा क्षयं जिन्व प्रेतिरसि धर्माय त्वा धर्मं
जिन्वान्विति–रसि दिवे त्वा दिवं जिन्व सन्धि–रस्यन्तरिक्षाय त्वा
ऽन्तरिक्षं जिन्व प्रतिधिरसि पृथिव्यै त्वा पृथिवीं जिन्व विष्टंभोऽसि
वृष्ट्यै त्वा वृष्टिं जिन्व प्रवा ऽस्यह्ने त्वा ऽहर्जिन्वानु वाऽसि रात्रियै
त्वा रात्रिं जिन्वोशिगसि – [ ] 1

TS 4.4.1.2

वसुभ्यस्त्वा वसूञ्जिन्व प्रकेतोऽसि रुद्रेभ्यस्त्वा रुद्राञ्जिन्व
सुदीतिरस्यादित्येभ्यस्त्वा ऽऽदित्याञ्जिन्वौजोऽसि पितृभ्यस्त्वा
पितॄञ्जिन्व तन्तुरसि प्रजाभ्यस्त्वा प्रजा जिन्व पृतनाषाडसि
पशुभ्यस्त्वा पशूञ्जिन्व रेवदस्योषधीभ्य–स्त्वौषधी–र्जिन्वाभिजिदसि
युक्तग्रावेन्द्राय त्वेन्द्रं जिन्वाधिपति–रसि प्राणाय – [ ] 2

TS 4.4.1.3

त्वा प्राणं जिन्व यन्ता ऽस्यपानाय त्वा ऽपानं जिन्व सꣳसर्पोऽसि
चक्षुषे त्वा चक्षुर्जिन्व वयोधा असि श्रोत्राय त्वा श्रोत्रं जिन्व
त्रिवृदसि प्रवृदसि सँवृदसि विवृदसि सꣳरोहोऽसि नीरोहोऽसि
प्ररोहोऽस्यनुरोहोऽसि वसुकोऽसि वेषश्रिरसि वस्यष्टिरसि ॥ 3

(उशिगसि - प्राणाय - त्रिचत्वारिꣳशच्च) (A1)

TS 4.4.2.1

राज्ञ्यसि प्राची दिग्वसवस्ते देवा अधिपतयोऽग्निर्.हेतीनां प्रतिधर्ता
त्रिवृत् त्वा स्तोमः पृथिव्याꣳ श्रयत्वाज्य-मुक्थ-मव्यथयथ् स्तभ्नातु
रथन्तरꣳ साम प्रतिष्ठित्यै विराडसि दक्षिणा दिग् रुद्रास्ते देवा
अधिपतय इन्द्रो हेतीनां प्रतिधर्ता पञ्चदशस्त्वा स्तोमः पृथिव्याꣳ
श्रयतु प्रउग-मुक्थ-मव्यथयथ् स्तभ्नातु बृहथ् साम प्रतिष्ठित्यै
सम्राडसि प्रतीची दि- [ ] 4

TS 4.4.2.2

-गादित्यास्ते देवा अधिपतयः सोमो हेतीनां प्रतिधर्ता सप्तदशस्त्वा
स्तोमः पृथिव्याꣳ श्रयतु मरुत्वतीय-मुक्थमव्यथयथ् स्तभ्नातु

वैरूपꣳ साम प्रतिष्ठित्यै स्वराडस्युदीची दिग्विश्वे ते देवा

अधिपतयो वरुणो हेतीनां प्रतिधर्ता कविꣳशस्त्वा स्तोमः पृथिव्याꣳ

श्रयतु निष्केवल्य-मुक्थ-मव्यथयथ् स्तभ्नातु वैराजꣳ साम

प्रतिष्ठित्या अधिपत्न्यसि बृहती दिङ् मरुतस्ते देवा

अधिपतयो - [ ] 5

TS 4.4.2.3

बृहस्पतिर्.हेतीनां प्रतिधर्ता त्रिणवत्रयस्त्रिꣳशौ त्वा स्तोमौ

पृथिव्याꣳ श्रयतां वैँश्वदेवाग्निमारुते उक्थे अव्यथयन्ती स्तभ्नीताꣳ

शाक्वररैवते सामनी प्रतिष्ठित्या अन्तरिक्षायर्.षयस्त्वा प्रथमजा

देवेषु दिवो मात्रया वरिणा प्रथन्तु विधर्ता चाय-मधिपतिश्च

ते त्वा सर्वे सँविदाना नाकस्य पृष्ठे सुवर्गे लोके

यजमानं च सादयन्तु ॥ 6

(प्रतीची दिङ् - मरुतस्ते देवा अधिपतय - श्चत्वारिꣳशच्च) (A2)

TS 4.4.3.1

अयं पुरो हरिकेशः सूर्यरश्मिस्तस्य रथगृथ्सश्च रथौजाश्च

सेनानिग्रामण्यौ पुञ्जिकस्थला च कृतस्थला चाप्सरसौ यातुधाना

हेती रक्षाꣳसि प्रहेतिरयं दक्षिणा विश्वकर्मा तस्य रथस्वनश्च

रथेचित्रश्च सेनानिग्रामण्यौ मेनका च सहजन्या चाप्सरसौ

दङ्क्ष्णवः पशवो हेतिः पौरुषेयो वधः प्रहेतिरयं पश्चाद् विश्वव्यचा

स्तस्य रथप्रोतश्चासमरथश्च सेनानिग्रामण्यौ

प्रम्लोचन्ती चा -[ ] **7**

TS 4.4.3.2

नुम्लोचन्ती चाप्सरसौ सर्पा हेति र्व्याघ्राः प्रहेति-रय-मुत्तराथ्

संयँद्वसुस्तस्य सेनजिच्च सुषेणश्च सेनानिग्रामण्यौ विश्वाची

च घृताची चाप्सरसा वापो हेति र्वातः प्रहेति रयमुपर्य र्वाग्व-

सुस्तस्य तार्क्ष्य-श्चारिष्टनेमिश्च सेनानिग्रामण्यावुर्वशी च

पूर्वचित्तिश्चा-प्सरसौ विद्युद्धेति-रवस्फूर्जन् प्रहेति स्तेभ्यो

नमस्ते नो मृडयन्तु ते यं - [ ] **8**

TS 4.4.3.3

द्विष्मो यश्च नो द्वेष्टि तं ँवो जंभे दधाम्यायोस्त्वा सदने सादयाम्यवत

श्छायायां नमः समुद्राय नमः समुद्रस्य चक्षसे परमेष्ठी त्वा सादयतु

दिवः पृष्ठे व्यचस्वतीं प्रथस्वतीं ँविभूमतीं प्रभूमतीं परिभूमतीं दिवं

यँच्छ दिवं दृ॑ꣳह दिवं मा हि॑ꣳसीर्विश्वस्मै प्राणायापानाय

व्यानायोदानाय प्रतिष्ठायै चरित्राय सूर्यस्त्वाऽभि पातु मह्या स्वस्त्या

( ) छर्दिषा शन्तमेन तया देवतया ऽङ्गिरस्वद् ध्रुवा सीद ॥

प्रोथदश्वो न यवसे अविष्यन्. यदा महः सँवरणाद् व्यस्थात् ।

आदस्य वातो अनु वाति शोचिरध स्म ते व्रजनं कृष्णमस्ति ॥ 9

(प्रम्लोचन्ती च – य७ – स्वस्त्या – ऽष्टावि॑ꣳशतिश्च) (A3)

TS 4.4.4.1

अग्निर्मूर्द्धा दिवः ककुत् पतिः पृथिव्या अयं ।

अपा॑ꣳ रेता॑ꣳसि जिन्वति ॥

त्वामग्ने पुष्करादद्ध्यथर्वा नि–रमन्थत ।

मूर्द्ध्नो विश्वस्य वाघतः ॥

अयमग्निः सहस्रिणो वाजस्य शतिनस्पतिः ।

मूर्द्धा कवी रयीणां ॥

भुवो यज्ञस्य रजसश्च नेता यत्रा नियुद्भिः सचसे शिवाभिः ।

दिवि मूर्द्धानं दधिषे सुवर्.षां जिह्वामग्ने चकृषे हव्यवाहं ॥

अबोद्ध्यग्निः समिधा जनानां – [ ] 10

TS 4.4.4.2

प्रति धेनु–मिवायती–मुषासं ।

यह्वा इव प्र वया मुज्जिहानाः प्र भानवः सिस्रते नाकमच्छ ॥

अवोचाम कवये मेद्ध्याय वचो वन्दारु वृषभाय वृष्णे ।

गविष्ठिरो नमसा स्तोममग्नौ दिवीव रुक्म–मुर्व्यञ्च–मश्रेत् ॥

जनस्य गोपा अजनिष्ट जागृविरग्निः सुदक्षः सुविताय नव्यसे ।

घृतप्रतीको बृहता दिविस्पृशा द्युमद् वि भाति भरतेभ्यः शुचिः ॥

त्वामग्ने अङ्गिरसो – [ ] 11

TS 4.4.4.3

गुहा हित–मन्व–विन्द–ञ्छिश्रियाणं ँवनेवने ।

स जायसे मथ्यमानः सहो महत् त्वामाहुः सहसस्पुत्रमङ्गिरः ॥

यज्ञस्य केतुं प्रथमं पुरोहितमग्निं नरस्त्रिषधस्थे स–मिन्धते ।

इन्द्रेण देवैः सरथ৺ स बर्.हिषि सीदन्नि होता यजथाय सुक्रतुः ॥

त्वां चित्रश्रवस्तम हवन्ते विक्षु जन्तवः ।

शोचिष्केशं पुरुप्रियाग्ने हव्याय वोढवे ॥

सखायः सं वः सम्यञ्च-मिषं - [ ] 12

TS 4.4.4.4

स्तोमं चाग्नये ।

वर्.षिष्ठाय क्षितीना-मूर्जो नप्त्रे सहस्वते ॥

सꣳसमिद् युवसे वृषन्नग्ने विश्वान्यर्य आ ।

इडस्पदे समिद्ध्यसे स नो वसून्या भर ॥

एना वो अग्निं नमसोर्जो नपातमा हुवे ।

प्रियं चेतिष्ठमरतिꣳ स्वद्ध्वरं विश्वस्य दूतममृतं ॥

स योजते अरुषो विश्वभोजसा स दुद्रवथ् स्वाहुतः ।

सुब्रह्मा यज्ञः सुशमी - [ ] 13

TS 4.4.4.5

वसूनां देवꣳ राधो जनानां ॥

उदस्य शोचि-रस्थादा-जुह्वानस्य मीढुषः ।

उद्-धूमासो अरुषासो दिविस्पृशः स-मग्नि-मिन्धते नरः ॥

अग्ने वाजस्य गोमत ईशानः सहसो यहो ।

अस्मे धेहि जातवेदो महि श्रवः ॥

स इधानो वसुष्कवि-रग्निरीडेन्यो गिरा ।

रेवदस्मभ्यं पुर्वणीक दीदिहि ॥

क्षपो राजन्नुत त्मनाऽग्ने वस्तोरुतोषसः ।

स तिग्मजंभ – [ ] **14**

<u>TS 4.4.4.6</u>

रक्षसो दह प्रति ॥

आ ते अग्न इधीमहि द्युमन्तं देवाजरं ।

यद्ध स्या ते पनीयसी समिद्-दीदयति द्यवीषꣳ स्तोतृभ्य आ भर ॥

आ ते अग्न ऋचा हविः शुक्रस्य ज्योतिषस्पते ।

सुश्चन्द्र दस्म विश्पते हव्यवाट् तुभ्यꣳ हूयत इषꣳ स्तोतृभ्य

आ भर ॥

उभे सुश्चन्द्र सर्पिषो दर्वी श्रीणीष आसनि ।

उतो न उत् पुपूर्या- [ ] **15**

TS 4.4.4.7

उक्थेषु शवसस्पत इषꣳ स्तोतृभ्य आ भर ॥

अग्ने तमद्याश्वं न स्तोमैः क्रतुं न भद्रꣳ हृदिस्पृशं ।

ऋद्ध्यामा त ओहैः ॥

अधा ह्यग्ने क्रतोर्भद्रस्य दक्षस्य साधोः ।

रथीर्.ऋतस्य बृहतो बभूथ ॥

आभिष्टे अद्य गीर्भिर्गृणन्तोऽग्ने दाशेम ।

प्र ते दिवो न स्तनयन्ति शुष्माः ॥

एभिर्नो अर्कैर्भवा नो अर्वाङ्ख् – [ ] 16

TS 4.4.4.8

सुवर्न ज्योतिः ।

अग्ने विश्वेभिः सुमना अनीकैः ॥

अग्निꣳ होतारं मन्ये दास्वन्तं ँवसोः सूनुꣳ सहसो जातवेदसं ।

विप्रं न जातवेदसं ।

य ऊर्द्ध्वया स्वद्ध्वरो देवो देवाच्या कृपा ।

घृतस्य विभ्राष्टिमनु शुक्रशोचिष आजुह्वानस्य सर्पिषः ॥

अग्ने त्वं नो अन्तमः ।

उत त्राता शिवो भव वरूथ्यः ॥

तं त्वा शोचिष्ठ दीदिवः ।

सुम्नाय नूनमीमहे सखिभ्यः ॥

वसुरग्निर्वसुश्रवाः ( ) ।

अच्छा नक्षि द्युमत्तमो रयिं दाः ॥ 17

(जनाना – मङ्गिरस – इषं – सुशमी – तिग्मजंभ – पुपूर्या – अर्वाङ् – वसुश्रवाः – पञ्च च) (A4)

TS 4.4.5.1

इन्द्राग्निभ्यां त्वा सयुजा युजा युनज्म्याघाराभ्यां तेजसा वर्चसोक्थेभिः स्तोमेभि श्छन्दोभी रय्यै पोषाय सजातानां मद्ध्यमस्थेयाय मया त्वा सयुजा युजा युनज्म्यंबा दुला नितत्नि–रभ्रयन्ती मेघयन्ती वर्.षयन्ती चुपुणीका नामासि प्रजापतिना त्वा विश्वाभिर्धीभि–रुप दधामि पृथिव्युदपुर–मन्नेन विष्टा मनुष्यास्ते गोप्तारो ऽग्निर्वियत्तोऽस्यां तामहं प्र पद्ये सा – [ ] 18

TS 4.4.5.2

मे शर्म च वर्म चास्त्वधिद्यौ–रन्तरिक्षं ब्रह्मणा विष्टा मरुतस्ते गोप्तारो वायुर्वियत्तोऽस्यां तामहं प्र पद्ये सा मे शर्म च वर्म चास्तु द्यौ–रपराजिताऽमृतेन विष्टाऽऽदित्यास्ते गोप्तारः सूर्यो वियत्तो ऽस्यां तामहं प्र पद्ये सा मे शर्म च वर्म चास्तु ॥ 19

(सा – ऽष्टाचत्वारिꣳशच्च) (A5)

TS 4.4.6.1

बृहस्पतिस्त्वा सादयतु पृथिव्याः पृष्ठे ज्योतिष्मतीं ँविश्वस्मै प्राणायापानाय विश्वं ज्योतिर्यच्छाग्निस्ते ऽधिपति र्विश्वकर्मा त्वा सादयत्वन्तरिक्षस्य पृष्ठे ज्योतिष्मतीं ँविश्वस्मै प्राणायापानाय विश्वं ज्योतिर्यच्छ वायुस्तेऽधिपतिः प्रजापतिस्त्वा सादयतु दिवः पृष्ठे ज्योतिष्मतीं ँविश्वस्मै प्राणायापानाय विश्वं ज्योतिर्यच्छ परमेष्ठी तेऽधिपतिः पुरोवातसनि–रस्यभ्रसनि–रसि विद्यु थ्सनि – [ ] 20

TS 4.4.6.2

–रसि स्तनयित्नुसनिरसि वृष्टिसनिरस्य–ग्नेर्यान्यसि देवाना–मग्नेयान्यसि वायोर्यान्यसि देवानां ँवायोयान्यस्यन्तरिक्षस्ययान्यसि

देवाना-मन्तरिक्षयान्यस्य-न्तरिक्ष-मस्यन्तरिक्षाय त्वा सलिलाय त्वा
सर्णीकाय त्वा सतीकाय त्वा केताय त्वा प्रचेतसे त्वा विवस्वते त्वा
दिवस्त्वा ज्योतिष आदित्येभ्यस्त्वर्चे त्वा रुचे त्वा द्युते त्वा ( ) भासे
त्वा ज्योतिषे त्वा यशोदां त्वा यशसि तेजोदां त्वा तेजसि पयोदां त्वा
पयसि वर्चोदां त्वा वर्चसि द्रविणोदां त्वा द्रविणे सादयामि
तेनर्.षिणा तेन ब्रह्मणा तया देवतया ऽङ्गिरस्वद् ध्रुवा सीद ॥ **21**

(विद्युथ्सनि - द्युते त्वै - कान्नत्रिꣳशच्च) (A6)

TS 4.4.7.1

भूयस्कृदसि वरिवस्कृदसि प्राच्यस्यूर्द्ध्वाऽस्य-न्तरिक्षसदस्य-
न्तरिक्षे सीदा-फ्सुषदसि श्येनसदसि गृद्ध्रसदसि सुपर्णसदसि
नाकसदसि पृथिव्यास्त्वा द्रविणे सादयाम्य-न्तरिक्षस्य त्वा द्रविणे
सादयामि दिवस्त्वा द्रविणे सादयामि दिशां त्वा द्रविणे सादयामि
द्रविणोदां त्वा द्रविणे सादयामि प्राणं मे पाह्यपानं मे पाहि
व्यानं मे - [ ] **22**

TS 4.4.7.2

पाह्यायुर्मे पाहि विश्वायुर्मे पाहि सर्वायुर्मे पाह्यग्ने यत् ते परं

हन्नाम तावेहि सं रभावहै पाञ्च जन्येष्व-प्येद्ध्यग्ने यावा

अयावा एवा ऊमाः सब्दः सगरः सुमेकः ॥ 23

(व्यानं मे-द्वात्रिंशच्च) (A7)

TS 4.4.8.1

अग्निना विश्वाषाट् सूर्येण स्वराट् क्रत्वा शचीपतिर्. ऋषभेण त्वष्टा

यज्ञेन मघवान् दक्षिणया सुवर्गो मन्युना वृत्रहा सौहार्द्येन तनूधा

अन्नेन गयः पृथिव्याऽसनो दृग्भिरन्नादो वषट्कारेणर्द्धः साम्ना तनूपा

विराजा ज्योतिष्मान् ब्रह्मणा सोमपा गोभिर्यज्ञं दाधार क्षत्रेण

मनुष्या-नश्वेन च रथेन च वज्र्यृतुभिः प्रभुः सँवथ्सरेण परिभू

स्तपसाऽनाधृष्टः सूर्यः सन् तनूभिः ॥ 24

(अग्नि - रैकान्नपञ्चाशत्) (A8)

TS 4.4.9.1

प्रजापतिर्मनसा ऽन्धोऽच्छेतो धाता दीक्षायां सविता भृत्यां पूषा

सोमक्रयण्यां वरुण उपनद्धो ऽसुरः क्रीयमाणो मित्रः क्रीतः

शिपिविष्ट आसादितो नरन्धिषः प्रोह्यमाणो ऽधिपतिरागतः प्रजापतिः प्रणीयमानो ऽग्निराग्नीद्ध्रे बृहस्पतिराग्नीद्ध्रात् प्रणीयमान इन्द्रो हविर्द्धाने ऽदितिरासादितो विष्णुरुपावह्रियमाणो ऽथर्वोपोत्तो यमोऽभिषुतो ऽपूतपा आधूयमानो वायुः पूयमानो मित्रः क्षीरश्रीर्मन्थी सक्तुश्रीर्वैश्वदेव उन्नीतो रुद्र ( ) आहुतो वायुरावृत्तो नृचक्षाः प्रतिख्यातो भक्ष आगतः पितृणां नाराशꣳसो ऽसुरात्तः सिन्धु–रवभृथ–मवप्रयन्थ् समुद्रो ऽवगतः सलिलः प्रप्लुतः सुवरुदृचं गतः ॥ **25**

(रुद्र – एकविꣳशतिश्च) (A9)

TS 4.4.10.1

कृत्तिका नक्षत्र–मग्निर्देवताऽग्ने रुचः स्थ प्रजापतेर्द्धातुः सोमस्यर्चे त्वा रुचे त्वा द्युते त्वा भासे त्वा ज्योतिषे त्वा रोहिणी नक्षत्रं प्रजापतिर्देवता मृगशीर्.षं नक्षत्रꣳ सोमो देवता ऽऽर्द्रा नक्षत्रꣳ रुद्रो देवता पुनर्वसू नक्षत्रमदितिर्देवता–तिष्यो नक्षत्रं बृहस्पतिर्देवता

ऽऽश्रेषा नक्षत्रꣳ सर्पा देवता मघा नक्षत्रं पितरो देवता फल्गुनी

नक्षत्र – [ ] **26**

TS 4.4.10.2

–मर्यमा देवता फल्गुनी नक्षत्रं भगो देवता हस्तो नक्षत्रꣳ सविता

देवता चित्रा नक्षत्रमिन्द्रो देवता स्वाती नक्षत्रं वायुर्देवता विशाखे

नक्षत्रमिन्द्राग्नी देवता ऽनूराधा नक्षत्रं मित्रो देवता रोहिणी

नक्षत्रमिन्द्रो देवता विचृतौ नक्षत्रं पितरो देवता ऽषाढा नक्षत्रमापो

देवता ऽषाढा नक्षत्रं विश्वे देवा देवता श्रोणा नक्षत्रं विष्णुर्देवता

श्रविष्ठा नक्षत्रं वसवो – [ ] **27**

TS 4.4.10.3

देवता शतभिषङ् नक्षत्रमिन्द्रो देवता प्रोष्ठपदा नक्षत्रमज एकपाद्

देवता प्रोष्ठपदा नक्षत्रमहिर्बुद्ध्नियो देवता रेवती नक्षत्रं पूषा देवता

ऽश्वयुजौ नक्षत्रमश्विनौ देवता ऽपभरणीर्नक्षत्रं यमो देवता,

पूर्णा पश्चाद्>[1], यत् ते देवा अदधुः >[2] ॥ **28**

(फल्गुनी नक्षत्रं – वसव – स्त्रयस्त्रिꣳशच्च) (A10)

TS 4.4.11.1

मधुश्च माधवश्च वासन्तिकावृतू शुक्रश्च शुचिश्च ग्रैष्मावृतू

नभश्च नभस्यश्च वार्.षिकावृतू इषश्चोर्जश्च शारदावृतू

सहश्च सहस्यश्च हैमन्तिकावृतू तपश्च तपस्यश्च शैशिरावृतू

अग्ने-रन्तःश्लेषोऽसि कल्पेतां द्यावापृथिवी कल्पन्तामाप ओषधीः

कल्पन्तामग्नयः पृथङ् मम ज्यैष्ठ्याय सव्रता- [ ] 29

TS 4.4.11.2

ये ऽग्नयः समनसो ऽन्तरा द्यावापृथिवी शैशिरावृतू अभि कल्पमाना

इन्द्रमिव देवा अभि सं ँविशन्तु सँयच्च प्रचेताश्चाग्नेः सोमस्य

सूर्यस्यो-ग्रा च भीमा च पितृणां ँयमस्येन्द्रस्य ध्रुवा च पृथिवी च

देवस्य सवितुर्मरुतां ँवरुणस्य धर्त्री च धरित्री च मित्रावरुणयो

र्मित्रस्य धातुः प्राची च प्रतीची च वसूना९ रुद्राणा - [ ] 30

TS 4.4.11.3

-मादित्यानां ते तेऽधिपतयस्तेभ्यो नमस्ते नो मृडयन्तु ते यं द्विष्मो

यश्च नो द्वेष्टि तं ँवो जंभे दधामि सहस्रस्य प्रमा असि सहस्रस्य

प्रतिमा असि सहस्रस्य विमा असि सहस्रस्योन्मा असि साहस्रोऽसि

सहस्राय त्वेमा मे अग्न इष्टका धेनवः सन्त्वेका च शतं च सहस्रं चायुतं च – [ ] **31**

TS 4.4.11.4

नियुतं च प्रयुतं चार्बुदं च न्यर्बुदं च समुद्रश्च मद्ध्यं चान्तश्च परार्द्धश्चेमा मे अग्न इष्टका धेनवः सन्तु षष्टिः सहस्रमयुत–मक्षीयमाणा ऋतस्था स्थर्तावृधो घृतश्चुतो मधुश्चुत ऊर्जस्वतीः स्वधाविनीस्ता मे अग्न इष्टका धेनवः सन्तु विराजो नाम कामदुघा अमुत्रामुष्मिन् ँल्लोके ॥ **32**

(सव्रता – रुद्राणा – मयुतञ्च – पञ्चचत्वारिꣳशच्च) (A11)

TS 4.4.12.1

समिद्–दिशामाशया नः सुवर्विन्मधो–रतो माधवः पात्वस्मान् ।
अग्निर्देवो दुष्टरीतु–रदाभ्य इदं क्षत्रꣳ रक्षतु पात्वस्मान् ॥
रथन्तरꣳ सामभिः पात्वस्मान् गायत्री छन्दसां ँविश्वरूपा ।
त्रिवृन्नो विष्ठया स्तोमो अह्नाꣳ समुद्रो वात इदमोजः पिपर्तु ॥
उग्रा दिशा–मभिभूतिर्वयोधाः शुचिः शुक्रे अहन्योजसीना ।
इन्द्राधिपतिः पिपृतादतो नो महि – [ ] **33**

TS 4.4.12.2

क्षत्रं ँविश्वतो धारयेदं ॥

बृहत् साम क्षत्रभृद्-वृद्धवृष्णियं त्रिष्टुभौजः शुभित-मुग्रवीरं ।

इन्द्र स्तोमेन पञ्चदशेन मद्ध्यमिदं ँवातेन सगरेण रक्ष ॥

प्राची दिशा७ँ सहयशा यशस्वती विश्वे देवाः प्रावृषा ऽह्ना७ँ

सुवर्वती ।

इदं क्षत्रं दुष्टर-मस्त्वोजो ऽनाधृष्ट७ँ सहस्रिय७ँ सहस्वत् ॥

वैरूपे सामन्निह तच्छकेम जगत्यैनं ँविक्ष्वा वेशयामः ।

विश्वे देवाः सप्तदशेन - [ ] **34**

TS 4.4.12.3

वर्च इदं क्षत्र७ँ सलिलवात-मुग्रं ॥

धर्त्री दिशां क्षत्रमिदं दाधारोपस्थाऽऽशानां मित्रवदस्त्वोजः ।

मित्रावरुणा शरदाऽह्नां चिकित्नू अस्मै राष्ट्राय महि शर्म यच्छतं ॥

वैराजे सामन्नधि मे मनीषाऽनुष्टुभा संभृतं ँवीर्य७ँ सहः ।

इदं क्षत्रं मित्रवदार्द्रदानु मित्रावरुणा रक्षत-माधिपत्यैः ॥

सम्राड् दिशा॑ऽ सहसाम्नी सहस्वत्यृतुर्. हेमन्तो विष्ठया नः पिपर्तु ।

अवस्युवाता – [ ] 35

TS 4.4.12.4

बृहतीर्नु शक्वरीरिमं यँज्ञमवन्तु नो घृताचीः ॥

सुवर्वती सुदुघा नः पयस्वती दिशां देव्यवतु नो घृताची ।

त्वं गोपाः पुरएतोत पश्चाद् बृहस्पते याम्यां युँङ्ग्धि वाचं ॥

ऊर्द्ध्वा दिशा॑ऽ रन्तिराशौषधीना॑ऽ सँवथ्सरेण सविता नो अह्नां ।

रेवथ् सामातिच्छन्दा उ छन्दो ऽजातशत्रुः स्योना नो अस्तु ॥

स्तोमत्रयस्त्रि॑ऽशे भुवनस्य पत्नि विवस्वद्वाते अभि नो – [ ] 36

TS 4.4.12.5

गृणाहि ।

घृतवती सवित–राधिपत्यैः पयस्वती रन्ति–राशा नो अस्तु ॥

ध्रुवा दिशां विँष्णुपत्न्यघोराऽस्येशाना सहसो या मनोता ।

बृहस्पति र्मातरिश्वोत वायुः सन्धुवाना वाता अभि नो गृणन्तु ॥

विष्टंभो दिवो धरुणः पृथिव्या अस्येशाना जगतो विष्णुपत्नी ।

विश्वव्यचा इषयन्ती सुभूतिः शिवा नो अस्त्वदितिरुपस्थे ॥

वैश्वानरो न ऊत्या>3, पृष्टो दिव्य>4,

नु नो ( ) ऽद्यानुमति>5, रन्विदनुमते त्वं >6,

कया नश्चित्र आ भुवत्>7, को अद्य युङ्क्ते >8 ॥ 37

(महि - सप्तदशेना - ऽवस्युवाता - अभि नो - ऽनु न - श्चतुर्दश च) (A12)

===============

Prasna Korvai with starting Padams of 1 to 12 Anuvaakams :-

(रश्मिरसि – राज्यस्य – यं पुरो हरिकेशो – ऽग्निर्मूर्द्ध – न्द्राग्निभ्यां – बृहस्पति – र्भूयस्कृद – स्यग्निना विश्वाषाट् – प्रजापतिर्मनसा – कृत्तिका – मधुश्च – समिद्दिशां – द्वादश)

Korvai with starting Padams of 1, 11, 21 Series of Panchaatis :-

(रश्मिरसि – प्रति धेनु– मसि स्तनयित्नुसनिर – स्यादित्यानाꣳ – सप्तत्रिꣳशत्)

First and Last Padam of Fourth Prasnam of Kandam 4 :-

(रश्मिरसि – को अद्य युङ्क्ते)

॥ हरिः ओं ॥

॥ कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहितायां चतुर्थ काण्डे चतुर्थः प्रश्नः समाप्तः ॥

––––––––––––––––––––––––––––––––––

4.4.1 Appendix

4.4.10.3 – पूर्णा पश्चाद्> [1] यत् ते देवा अदधुः > [2]

पूर्णा पश्चादुत पूर्णा पुरस्तादुन्मध्यतः पौर्णमासी जिगाय ।
तस्यान् देवा अधि सँवसन्त उत्तमे नाक इह मादयन्तां ॥

यत्ते देवा अदधु र्भागधेयममावास्ये सँवसन्तो महित्वा ।
सानो यज्ञं पिपृहि विश्ववारे रयिं नो धेहि सुभगे सुवीरं ॥

(Appearing in TS **3.5.1.1**)

4.4.12.5 – वैश्वानरो न ऊत्या> [3], पृष्टो दिव्य> [4]

वैश्वानरो न ऊत्याऽऽ प्र यातु परावतः । अग्निरुक्थेन वाहसा ॥

पृष्टो दिवि पृष्टो अग्निः पृथिव्यां पृष्टो विश्वा ओषधीरा विवेश ।
वैश्वानरः सहसा पृष्टो अग्निः सनो दिवा स रिषः पातु नक्तं ॥

(Appearing in TS **1.5.11.1**)

4.4.12.5 – नु नो द्यानुमति>5, रन्विदनुमते त्वं >6

अनु नोऽद्याऽनुमतिर्यज्ञं देवेषु मन्यतां ।
अग्निश्च हव्यवाहनो भवतां दाशुषे मयः ॥

अन्विदनुमते त्वं मन्यासै शञ्चनः कृधि ।
क्रत्वे दक्षाय नो हिनु प्रण आयूꣳषि तारिषः ॥

(Appearing in TS **3.3.11.4**)

4.4.12.5 – कया नश्चित्र आभुवत्>7, को अद्य युङ्क्ते >8

कया नश्चित्र आभुवदूती सदा वृधः सखा । कया शचिष्ठया वृता ॥

को अद्य युङ्क्ते धुरि गा ऋतस्य शिमीवतो भामिनो दुर्.हृणायून् ।
आसन्निषून् हृथ्स्वसो मयोभून् य एषां भृत्यामृणधथ् स जीवात् ॥

(Appearing in TS **4.2.11.3**)

ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः,

श्री गुरुभ्यो नमः , हरिः ओं

4.5 चतुर्थकाण्डे पञ्चमः प्रश्नः – होमविधिनिरूपणं

TS 4.5.1.1

नमस्ते रुद्र मन्यव उतो त इषवे नमः ।

नमस्ते अस्तु धन्वने बाहुभ्यामुत ते नमः ॥

या त इषुः शिवतमा शिवं बभूव ते धनुः ।

शिवा शरव्या या तव तया नो रुद्र मृडय ॥

या ते रुद्र शिवा तनूरघोरा ऽपापकाशिनी ।

तया नस्तनुवा शन्तमया गिरिशन्ताभि चाकशीहि ॥

यामिषुं गिरिशन्त हस्ते – [ ] 1

TS 4.5.1.2

बिभर्ष्यस्तवे ।

शिवां गिरित्र तां कुरु मा हिꣳसीः पुरुषं जगत् ॥

शिवेन वचसा त्वा गिरिशाच्छा वदामसि ।

यथा नः सर्वमि-ज्जगदयक्ष्मꣳ सुमना असत् ॥
अद्ध्यवोचदधिवक्ता प्रथमो दैव्यो भिषक् ।
अहीꣳश्च सर्वान् जंभयन्थ् सर्वाश्च यातुधान्यः ॥
असौ यस्ताम्रो अरुण उत बभ्रुः सुमङ्गलः ।
ये चेमाꣳ रुद्रा अभितो दिक्षु - [ ] **2**

TS 4.5.1.3

श्रिताः सहस्रशो ऽवैषाꣳ हेड ईमहे ॥
असौ यो ऽवसर्पति नीलग्रीवो विलोहितः ।
उतैनं गोपा अदृशन्-नदृशन्-नुदहार्यः ।
उतैनं विश्वा भूतानि स दृष्टो मृडयाति नः ॥
नमो अस्तु नीलग्रीवाय सहस्राक्षाय मीढुषे ।
अथो ये अस्य सत्वानोऽहं तेभ्यो ऽकरन्नमः ॥
प्र मुञ्च धन्वनस्त्व-मुभयो-रार्त्नियोर्ज्याम् ।
याश्च ते हस्त इषवः - [ ] **3**

TS 4.5.1.4

परा ता भगवो वप ॥

अवतत्य धनुस्त्वꣳ सहस्राक्ष शतेषुधे ।

निशीर्य शल्यानां मुखा शिवो नः सुमना भव ॥

विज्यं धनुः कपर्दिनो विशल्यो बाणवाꣳ उत ।

अनेशन्नस्येषव आभुरस्य निषङ्गथिः ॥

या ते हेति-र्मीढुष्टम हस्ते बभूव ते धनुः ।

तयाऽस्मान्. विश्वत स्त्वमयक्ष्मया परिब्भुज ॥

नमस्ते अस्त्वायुधाया-नातताय धृष्णवे ।

उभाभ्या ( ) मुत ते नमो बाहुभ्यां तव धन्वने ॥

परि ते धन्वनो हेतिरस्मान् वृणक्तु विश्वतः ।

अथो य इषुधिस्तवारे अस्म-न्निधेहि तं ॥ 4

(हस्ते - दिक्ष्वि - षव - उभाभ्यां - द्वाविꣳशतिश्च) (A1)

TS 4.5.2.1

नमो हिरण्यबाहवे सेनान्ये दिशां च पतये नमो

नमो वृक्षेभ्यो हरिकेशेभ्यः पशूनां पतये नमो

नमः सस्पिञ्जराय त्विषीमते पथीनां पतये नमो
नमो बभ्लुशाय विव्याधिनेऽन्नानां पतये नमो
नमो हरिकेशायोपवीतिने पुष्टानां पतये नमो
नमो भवस्य हेत्यै जगतां पतये नमो
नमो रुद्रायाततविने क्षेत्राणां पतये नमो
नमः सूतायाहन्त्याय वनानां पतये नमो नमो – [ ] 5

TS 4.5.2.2

रोहिताय स्थपतये वृक्षाणां पतये नमो
नमो मन्त्रिणे वाणिजाय कक्षाणां पतये नमो
नमो भुवन्तये वारिवस्कृतायौषधीनां पतये नमो
नम उच्चैर्घोषायाक्रन्दयते पत्तीनां पतये नमो
नमः कृथ्स्नवीताय धावते सत्त्वनां पतये नमः ॥ 6

(वनानां पतये नमो नम – एकान्नत्रिꣳशच्च) (A2)

TS 4.5.3.1

नमः सहमानाय निव्याधिन आव्याधिनीनां पतये नमो
नमः ककुभाय निषङ्गिणे स्तेनानां पतये नमो

नमो निषङ्गिण इषुधिमते तस्कराणां पतये नमो

नमो वञ्चते परिवञ्चते स्तायूनां पतये नमो

नमो निचेरवे परिचरायारण्यानां पतये नमो

नमः सृकाविभ्यो जिघा॑ꣳसद्भ्यो मुष्णतां पतये नमो

नमोऽसिमद्भ्यो नक्तं चरद्भ्यः प्रकृन्तानां पतये नमो

नम उष्णीषिणे गिरिचराय कुलुञ्चानां पतये नमो नम – [ ] 7

TS 4.5.3.2

इषुमद्भ्यो धन्वाविभ्यश्च वो नमो

नम आतन्वानेभ्यः प्रतिदधानेभ्यश्च वो नमो

नम आयच्छद्भ्यो विसृजद्भ्यश्च वो नमो

नमोऽस्यद्भ्यो विद्ध्यद्भ्यश्च वो नमो

नम आसीनेभ्यः शयानेभ्यश्च वो नमो

नमः स्वपद्भ्यो जाग्रद्भ्यश्च वो नमो

नमस्तिष्ठद्भ्यो धावद्भ्यश्च वो नमो

नमः सभाभ्यः सभापतिभ्यश्च वो नमो

नमो अश्वेभ्यो ऽश्वपतिभ्य ( ) श्च वो नमः ॥ 8

(कुलुञ्चानां पतये नमो नमो - ऽश्वपतिभ्य - स्त्रीणि च) (A3)

TS 4.5.4.1

नम आव्याधिनीभ्यो विविद्ध्यन्तीभ्यश्च वो नमो

नम उगणाभ्य-स्तृ॒ꣳहतीभ्यश्च वो नमो

नमो गृत्सेभ्यो गृत्सपतिभ्यश्च वो नमो

नमो व्रातेभ्यो व्रातपतिभ्यश्च वो नमो

नमो गणेभ्यो गणपतिभ्यश्च वो नमो

नमो विरूपेभ्यो विश्वरूपेभ्यश्च वो नमो

नमो महद्भ्यः क्षुल्लकेभ्यश्च वो नमो

नमो रथिभ्यो-ऽरथेभ्यश्च वो नमो

नमो रथेभ्यो - [ ] 9

TS 4.5.4.2

रथपतिभ्यश्च वो नमो

नमः सेनाभ्यः सेनानिभ्यश्च वो नमो

नमः क्षत्तृभ्यः संग्रहीतृभ्यश्च वो नमो

नमस्तक्षभ्यो रथकारेभ्यश्च वो नमो

नमः कुलालेभ्यः कर्मारेभ्यश्च वो नमो

नमः पुञ्जिष्टेभ्यो निषादेभ्यश्च वो नमो

नम इषुकृद्भ्यो धन्वकृद्भ्यश्च वो नमो

नमो मृगयुभ्यः श्वनिभ्यश्च वो नमो

नमः श्वभ्यः श्वपतिभ्यश्च ( ) वो नमः ॥ **10**

(रथेभ्यः – श्वपतिभ्यश्च – द्वे च) (A4)

TS 4.5.5.1

नमो भवाय च रुद्राय च नमः शर्वाय च पशुपतये च

नमो नीलग्रीवाय च शितिकण्ठाय च नमः कपर्दिने च व्युप्तकेशाय च

नमः सहस्राक्षाय च शतधन्वने च नमो गिरिशाय च शिपिविष्टाय च

नमो मीढुष्टमाय चेषुमते च नमो ह्रस्वाय च वामनाय च

नमो बृहते च वर्.षीयसे च नमो वृद्धाय च सँवृद्ध्वने च–[ ] **11**

TS 4.5.5.2

नमो अग्रियाय च प्रथमाय च नम आशवे चाजिराय च
नमः शीघ्रियाय च शीभ्याय च नम ऊर्म्याय चावस्वन्याय च
नमः स्रोतस्याय च द्वीप्याय च ॥ **12**

(सँवृद्ध्वने च – पञ्चविꣳशतिश्च) (A5)

TS 4.5.6.1

नमो ज्येष्ठाय च कनिष्ठाय च नमः पूर्वजाय चापरजाय च
नमो मद्ध्यमाय चापगल्भाय च नमो जघन्याय च बुद्धियाय च
नमः सोभ्याय च प्रतिसर्याय च नमो याम्याय च क्षेम्याय च
नम उर्वर्याय च खल्याय च नमः श्लोक्याय चावसान्याय च
नमो वन्याय च कक्ष्याय च नमः श्रवाय च प्रतिश्रवाय च–[ ] **13**

TS 4.5.6.2

नम आशुषेणाय चाशुरथाय च नमः शूराय चावभिन्दते च
नमो वर्मिणे च वरूथिने च नमो बिल्मिने च कवचिने च
नमः श्रुताय च श्रुतसेनाय च ॥ **14**

(प्रतिश्रवाय च – पञ्चविꣳशतिश्च) (A6)

TS 4.5.7.1

नमो दुन्दुभ्याय चाहनन्याय च नमो धृष्णवे च प्रमृशाय च

नमो दूताय च प्रहिताय च नमो निषङ्गिणे चेषुधिमते च

नम स्तीक्ष्णेषवे चायुधिने च नमः स्वायुधाय च सुधन्वने च

नमः स्रुत्याय च पथ्याय च नमः काट्याय च नीप्याय च

नमः सूद्याय च सरस्याय च नमो नाद्याय च वैशन्ताय च –[ ] **15**

TS 4.5.7.2

नमः कूप्याय चावट्याय च नमो वर्ष्याय चावर्ष्याय च

नमो मेघ्याय च विद्युत्याय च नम ईद्ध्रियाय चातप्याय च

नमो वात्याय च रेष्मियाय च नमो वास्तव्याय च वास्तुपाय च ॥ **16**

(वैशन्ताय च – त्रिꣳशच्च) (A7)

TS 4.5.8.1

नमः सोमाय च रुद्राय च नमस्ताम्राय चारुणाय च

नमः शङ्गाय च पशुपतये च नम उग्राय च भीमाय च

नमो अग्रेवधाय च दूरेवधाय च नमो हन्त्रे च हनीयसे च

नमो वृक्षेभ्यो हरिकेशेभ्यो नमस्ताराय

नमः शंभवे च मयोभवे च नमः शङ्कराय च मयस्कराय च

नमः शिवाय च शिवतराय च – [ ] 17

TS 4.5.8.2

नमस्तीर्थ्याय च कूल्याय च नमः पार्याय चावार्याय च

नमः प्रतरणाय चोत्तरणाय च नम आतार्याय चालाद्याय च

नमः शष्प्याय च फेन्याय च नमः सिकत्याय च प्रवाह्याय च ॥ 18

(शिवतराय च – त्रिꣳशच्च) (A8)

TS 4.5.9.1

नम इरिण्याय च प्रपथ्याय च नमः किꣳशिलाय च क्षयणाय च

नमः कपर्दिने च पुलस्तये च नमो गोष्ठ्याय च गृह्याय च

नमस्तल्प्याय च गेह्याय च नमः काट्याय च गह्वरेष्ठाय च

नमो ह्रदय्याय च निवेष्प्याय च नमः पाꣳसव्याय च रजस्याय च

नमः शुष्क्याय च हरित्याय च नमो लोप्याय चोलप्याय च–[ ] 19

TS 4.5.9.2

नम ऊर्व्याय च सूर्म्याय च नमः पर्ण्याय च पर्णशद्याय च

नमोऽपगुरमाणाय चाभिघ्नते च नम आक्खिदते च प्रक्खिदते च

नमो वः किरिकेभ्यो देवाना॒ᳫ् हृदयेभ्यो

नमो विक्षीणकेभ्यो

नमो विचिन्वत्केभ्यो

नम आनिर्. हतेभ्यो

नम आमीवत्केभ्यः ॥ 20

(उलप्याय च – त्रयस्त्रिᳫ्शच्च) (A9)

TS 4.5.10.1

द्रापे अन्धसस्पते दरिद्रन्नीललोहित ।

एषां पुरुषाणामेषां पशूनां मा भे र्माऽरो मो एषां किञ्चनाममत् ॥

या ते रुद्र शिवा तनूः शिवा विश्वाहभेषजी ।

शिवा रुद्रस्य भेषजी तया नो मृड जीवसे ॥

इमाᳫ् रुद्राय तवसे कपर्दिने क्षयद्वीराय प्र भरामहे मतिं ।

यथा नः शमसद् द्विपदे चतुष्पदे विश्वं पुष्टं ग्रामे अस्मि – [ ] 21

TS 4.5.10.2

न्ननातुरं ॥

मृडा नो रुद्रो तनो मयस्कृधि क्षयद्वीराय नमसा विधेम ते ।

यच्छं च योश्च मनुरायजे पिता तदश्याम तव रुद्र प्रणीतौ ॥

मा नो महान्तमुत मा नो अर्भकं मा न उक्षन्तमुत मा न उक्षितं ।

मा नो वधीः पितरं मोत मातरं प्रिया मा नस्तनुवो – [ ] 22

TS 4.5.10.3

रुद्र रीरिषः ॥

मा नस्तोके तनये मा न आयुषि मा नो गोषु मा नो अश्वेषु रीरिषः ।

वीरान् मा नो रुद्र भामितो वधीर्. हविष्मन्तो नमसा विधेम ते ॥

आरात्ते गोघ्न उत पूरुषघ्ने क्षयद्वीराय सुम्नमस्मे ते अस्तु ।

रक्षा च नो अधि च देव ब्रूह्यधा च नः शर्म यच्छ द्विबर्.हाः ॥

स्तुहि – [ ] 23

TS 4.5.10.4

श्रुतं गर्त्तसदं ँयुवानं मृगं न भीम–मुपहत्नु–मुग्रं ।

मृडा जरित्रे रुद्र स्तवानो अन्यन्ते अस्मन्निवपन्तु सेनाः ॥

परि णो रुद्रस्य हेति र्वृणक्तु परि त्वेषस्य दुर्मतिरघायोः ।

अव स्थिरा मघवद्भ्य–स्तनुष्व मीढ्वस्तोकाय तनयाय मृडय ॥

मीढुष्टम शिवतम शिवो नः सुमना भव ।

परमे वृक्ष आयुधं निधाय कृत्तिं ँवसान आ चर पिनाकं – [ ] 24

TS 4.5.10.5

बिभ्रदागहि ॥

विकिरिद विलोहित नमस्ते अस्तु भगवः ।

यास्ते सहस्रꣳ हेतयोऽन्य-मस्मन्नि वपन्तु ताः ॥

सहस्राणि सहस्रधा बाहुवोस्तव हेतयः ।

तासामीशानो भगवः पराचीना मुखा कृधि ॥ 25

(अस्मिꣳ-स्तनुवः-स्तुहि-पिनाक-मेकान्नत्रिꣳशच्च) (A10)

TS 4.5.11.1

सहस्राणि सहस्रशो ये रुद्रा अधि भूम्यां ।

तेषाꣳ सहस्रयोजने ऽवधन्वानि तन्मसि ॥

अस्मिन्-महत्यर्णवे-ऽन्तरिक्षे भवा अधि ॥

नीलग्रीवाः शितिकण्ठाः शर्वा अधः क्षमाचराः ॥

नीलग्रीवाः शितिकण्ठा दिवꣳ रुद्रा उपश्रिताः ॥

ये वृक्षेषु सस्पिञ्जरा नीलग्रीवा विलोहिताः ॥

ये भूताना–मधिपतयो विशिखासः कपर्दिनः ॥

ये अन्नेषु विविद्ध्यन्ति पात्रेषु पिबतो जनान् ॥

ये पथां पथिरक्षय ऐलबृदा यव्युधः ॥

ये तीर्थानि – [ ] **26**

TS 4.5.11.2

प्रचरन्ति सृकावन्तो निषङ्गिणः ॥

य एतावन्तश्च भूयाꣳसश्च दिशो रुद्रा वितस्थिरे ॥

तेषाꣳ सहस्रयोजने ऽवधन्वानि तन्मसि ॥

नमो रुद्रेभ्यो ये पृथिव्यां येऽन्तरिक्षे ये दिवि येषामन्नं

वातो वर्.षमिषवस्तेभ्यो दश प्राचीर्दश दक्षिणा दश प्रतीची

र्दशोदीची र्दशोर्द्ध्वा–स्तेभ्यो नमस्ते नो मृडयन्तु ते यं

द्विष्मो यश्च ( ) नो द्वेष्टि तं वो जंभे दधामि ॥ **27**

(तीर्थानि – यश्च – षट् च) (A11)

===========

Prasna Korvai with starting Padams of 1 to 11 Anuvaakams :-

(नमस्ते रुद्र – नमो हिरण्यबाहवे – नमः सहमानाय – नम आव्याधिनीभ्यो – नमो भवाय – नमो ज्येष्ठाय – नमो दुन्दुभ्याय – नमः सोमाय – नम इरिण्याय – द्रापे – सहस्रा – ण्येकादश)

Korvai with starting Padams of 1, 11, 21 Series of Panchaatis :-

(नमस्ते रुद्र – नमो भवाय – द्रापे – सप्तविꣳशतिः)

First and Last Padam of Fifth Prasnam of Kandam 4:-

(नमस्ते रुद्र – तं ँवो जंभे दधामि)

॥ हरिः ओं ॥

॥ कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहितायां चतुर्थ काण्डे पञ्चमः प्रश्नः समाप्तः ॥

ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः, श्री गुरुभ्यो नमः

हरिः ओं

4.6 चतुर्थकाण्डे षष्ठः प्रश्नः – परिषेचन–संस्काराभिधानं

TS 4.6.1.1

अश्मन्नूर्जं पर्वते शिश्रियाणां ँवाते पर्जन्ये वरुणस्य शुष्मे ।

अद्भ्य ओषधीभ्यो वनस्पतिभ्योऽधि संभृतां तां न इषमूर्जं

धत्त मरुतः स॒ँरराणाः ॥

अश्म॑ँस्ते क्षुदमुं ते शुगृच्छतु यं द्विष्मः ॥

समुद्रस्य त्वाऽ*वाकया ऽग्ने परि व्ययामसि ।

पावको अस्मभ्य॑ँ शिवो भव ॥

हिमस्य त्वा जरायुणा ऽग्ने परि व्ययामसि ।

पावको अस्मभ्य॑ँ शिवो भव ॥

उप – [ ] 1

TS 4.6.1.2

–ज्मन्नुप वेतसेऽवत्तरं नदीष्वा ।

अग्ने पित्तमपामसि ॥

मण्डूकि ताभिरा गहि सेमं नो यज्ञं ।
पावकवर्ण॑ शिवं कृधि ॥
पावक आ चितयन्त्या कृपा ।
क्षामन् रुरुच उषसो न भानुना ॥
तूर्वन् न यामन्नेतशस्य नू रण आ यो घृणे ।
न ततृषाणो अजरः ॥
अग्ने पावक रोचिषा मन्द्रया देव जिह्वया ।
आ देवान् – [ ] **2**

TS 4.6.1.3

वक्षि यक्षि च ॥
स नः पावक दीदिवो ऽग्ने देवा॑ इहाऽऽ वह ।
उप यज्ञ॑ हविश्च नः ॥
अपामिदं न्ययन॑ समुद्रस्य निवेशनं ।
अन्यं ते अस्मत् तपन्तु हेतयः पावको अस्मभ्य॑ शिवो भव ॥
नमस्ते हरसे शोचिषे नमस्ते अस्त्वर्चिषे ।

अन्यं ते अस्मत् तपन्तु हेतयः पावको अस्मभ्य৺ शिवो भव ॥

नृषदे वड - [ ] **3**

TS 4.6.1.4

-फ्सुषदे वड् वनसदे वड् बर्.हिषदे वट्थ् सुवर्विदे वट् ॥

ये देवा देवानां ँयज्ञिया यज्ञियाना৺ सँवथ् सरीणमुप भागमासते ।

अहुतादो हविषो यज्ञे अस्मिन्थ् स्वयं जुहुद्ध्वं मधुनो घृतस्य ॥

ये देवा देवेष्वधि देवत्वमायन्. ये ब्रह्मणः पुर एतारो अस्य ।

येभ्यो नर्ते पवते धाम किं चन न ते दिवो न पृथिव्या अधि स्नुषु ॥

प्राणदा - [ ] **4**

TS 4.6.1.5

अपानदा व्यानदाश्चक्षुर्दा वर्चोदा वरिवोदाः ।

अन्यं ते अस्मत् तपन्तु हेतयः पावको अस्मभ्य৺ शिवो भव ॥

अग्निस्तिग्मेन शोचिषा य৺सद्विश्वं न्यत्रिणं ।

अग्निर्नो व৺सते रयिं ॥

सैना ऽनीकेन सुविदत्रो अस्मे यष्टा देवा৺ आयजिष्ठः स्वस्ति ।

अदब्धो गोपा उत नः परस्पा अग्ने द्युमदुत रेवद्-दिदीहि ॥ **5**

(उप–देवान्–वट्–प्राणदा–श्चतुश्चत्वारिꣳशच्च) (A1)

TS 4.6.2.1

य इमा विश्वा भुवनानि जुह्वदृषिर्.होता **निषसादा** पिता नः ।

स आशिषा द्रविणमिच्छमानः परमच्छदो वर आ विवेश ॥

विश्वकर्मा मनसा यद्विहाया धाता विधाता परमोत सन्दृक् ।

तेषामिष्टानि समिषा मदन्ति यत्र सप्तर्.षीन् पर एकमाहुः ॥

यो नः पिता जनिता यो विधाता यो नः सतो अभ्या सज्जजान । 6

TS 4.6.2.2

यो देवानां नामधा एक एव तꣳ संप्रश्नं भुवना यन्त्यन्या ॥

त आ ऽयजन्त द्रविणꣳ स–मस्मा ऋषयः पूर्वे जरितारो न भूना ।

असूर्ता सूर्ता रजसो विमाने ये भूतानि समकृण्वन्निमानि ॥

न तं विदाथ य इदं जजानान्यद् युष्माकमन्तरं भवाति ।

नीहारेण प्रावृता जल्प्या चासुतृप उक्थशास–श्चरन्ति ॥

परो दिवा पर एना – [ ] 7

TS 4.6.2.3

पृथिव्या परो देवेभि–रसुरैर्गुहा यत् ।

क॰ स्विद्–गर्भं प्रथमं दद्ध्र आपो यत्र देवाः समगच्छन्त विश्वे ॥

तमिद्–गर्भं प्रथमं दद्ध्र आपो यत्र देवाः समगच्छन्त विश्वे ।

अजस्य नाभावद्ध्येक–मर्पितं ँयस्मिन्निदं ँविश्वं भुवनमधि श्रितं ॥

विश्वकर्मा ह्यजनिष्ट देव आदिद्–गन्धर्वो अभवद् द्वितीयः ।

तृतीयः पिता जनितौषधीना – [ ] 8

TS 4.6.2.4

–मपां गर्भं ँव्यदधात् पुरुत्रा ॥

चक्षुषः पिता मनसा हि धीरो घृतमेने अजनन्नन्नमाने ।

यदेदन्ता अददृ॰हन्त पूर्व आदिद् द्यावापृथिवी अप्रथेतां ॥

विश्वतश्चक्षु–रुत विश्वतोमुखो विश्वतोहस्त उत विश्वतस्पात् ।

सं बाहुभ्यां नमति सं पतत्रै र्द्यावापृथिवी जनयन् देव एकः ॥

कि॰ स्विदासी–दधिष्ठान–मारंभणं कतमथ् स्वित् किमासीत् ।

यदी भूमिं जनयन् – [ ] 9

TS 4.6.2.5

विश्वकर्मा वि द्यामौर्णोन् महिना विश्वचक्षाः ॥

कि॰ स्विद्-वनं क उ स वृक्ष आसीद्-यतो द्यावापृथिवी निष्टतक्षुः ।

मनीषिणो मनसा पृच्छतेदु तद्यदद्ध्यतिष्ठद् भुवनानि धारयन्न् ॥

या ते धामानि परमाणि या ऽवमा या मद्ध्यमा विश्वकर्मन्नुतेमा ।

शिक्षा सखिभ्यो हविषि स्वधावः स्वयं ँयजस्व तनुवं जुषाणः ॥

वाचस्पतिं ँविश्वकर्माणमूतये – [ ] **10**

TS 4.6.2.6

मनोयुजं ँवाजे अद्या हुवेम ।

स नो नेदिष्ठा हवनानि जोषते विश्वशंभू-रवसे साधुकर्मा ॥

विश्वकर्मन्. हविषा वावृधानः स्वयं ँयजस्व तनुवं जुषाणः ।

मुह्यन्त्वन्ये अभितः सपत्ना इहास्माकं मघवा सूरिरस्तु ॥

विश्वकर्मन्. हविषा वर्द्धनेन त्रातारमिन्द्र-मकृणोरवद्ध्यं ।

तस्मै विशः समनमन्त पूर्वीरयमुग्रो विहव्यो यथा ऽसत् ॥

समुद्राय वयुनाय सिन्धूनां पतये नमः ( ) ।

नदीनाꣳ सर्वासां पित्रे जुहुता विश्वकर्मणे

विश्वा ऽहा ऽमर्त्यꣳ हविः ॥ 11

(जजानै – नौ – षधीनां – भूमिं जनय – न्नूतये – नमो – नव च) (A2)

TS 4.6.3.1

उदेनमुत्तरां नयाग्ने घृतेनाऽऽहुत ।

रायस्पोषेण सꣳ सृज प्रजया च धनेन च ॥

इन्द्रेमं प्रतरां कृधि सजातानां–मसद्–वशी ।

समेनं ँवर्चसा सृज देवेभ्यो भागधा असत् ॥

यस्य कुर्मो हविर्गृहे तमग्ने **वर्द्धया** त्वं ।

तस्मै देवा अधि ब्रवन्नयं च ब्रह्मणस्पतिः ॥

उदु त्वा विश्वे देवा – [ ] 12

TS 4.6.3.2

अग्ने भरन्तु चित्तिभिः ।

स नो भव शिवतमः सुप्रतीको विभावसुः ॥

पञ्च दिशो दैवीर्यज्ञमवन्तु देवीरपामतिं दुर्मतिं बाधमानाः ।

रायस्पोषे यज्ञपति–माभजन्तीः ॥
रायस्पोषे अधि यज्ञो अस्थाथ् समिद्धे अग्नावधि मामहानः ।
उक्थपत्र ईड्यो गृभीतस्तप्तं घर्मं परिगृह्यायजन्त ॥
ऊर्जा यद्–यज्ञमशमन्त देवा दैव्याय धर्त्रे जोष्ट्रे ।
देवश्रीः श्रीमणाः शतपयाः – [ ] **13**

TS 4.6.3.3

परिगृह्य देवा यज्ञमायन्न् ॥
सूर्यरश्मिर्.हरिकेशः पुरस्ताथ् सविता ज्योतिरुदया॒ अजस्रं ।
तस्य पूषा प्रसवं ँयाति देवः संपश्यन् विश्वा भुवनानि गोपाः ॥
देवा देवेभ्यो अद्ध्वर्यन्तो अस्थुर्वीत॒ शमित्रे शमिता यजद्ध्यै ।
तुरीयो यज्ञो यत्र हव्यमेति ततः पावका आशिषो नो जुषन्तां ॥
विमान एष दिवो मद्ध्य आस्त आपप्रिवान् रोदसी अन्तरिक्षं ।
स विश्वाचीरभि – [ ] **14**

TS 4.6.3.4

चष्टे घृताचीरन्तरा पूर्वमपरं च केतुं ॥
उक्षा समुद्रो अरुणः सुपर्णः पूर्वस्य योनिं पितुरा विवेश ।

मद्ध्ये दिवो निहितः पृश्निरश्मा वि चक्रमे रजसः पात्यन्तौ ॥

इन्द्रं ँविश्वा अवीवृधन्थ् समुद्रव्यचसं गिरः ।

रथीतम॑ रथीनां ँवाजाना॑ सत्पतिं पतिं ॥

सुम्नहूर्यज्ञो देवा॑ आ च वक्षद्-यक्षदग्निर्देवो देवा॑ आ च वक्षत् ॥

वाजस्य ( ) मा प्रसवेनोद्ग्राभेणो-दग्रभीत् ।

अथा सपत्ना॑ इन्द्रो मे निग्राभेणाधरा॑ अकः ॥

उद्ग्राभं च निग्राभं च ब्रह्म देवा अवीवृधन्न् ।

अथा सपत्नानिन्द्राग्नी मे विषूचीनान् व्यस्यतां ॥ **15**

(देवाः - शतपया - अभि - वाजस्य - षड्विं॑शतिश्च) (A3)

TS 4.6.4.1

आशुः शिशानो वृषभो न युद्ध्मो घनाघनः क्षोभण-श्चर्.षणीनां ।

संक्रन्दनोऽनिमिष एकवीरः शत॑ सेना अजयथ् साकमिन्द्रः ॥

संक्रन्दनेना निमिषेण जिष्णुना युत्कारेण दुश्च्यवनेन धृष्णुना ।

तदिन्द्रेण जयत तथ् सहद्ध्वं ँयुधो नर इषुहस्तेन वृष्णा ॥

स इषुहस्तैः स निषंगिभिर्वशी स॑स्रष्टा स युध इन्द्रो गणेन ।

स॒ꣳसृ॒ष्टजि॒थ् सो॒मपा॒ बा॑हुश॒र्द्ध्यू॑र्द्ध्वध॑न्वा॒ प्रति॑हिता॒भिर॑स्ता ॥
बृह॑स्पते॒ परि॑ **दीया॒**– [ ] 16

TS 4.6.4.2

रथे॑न रक्षो॒हाऽमित्रा॑ꣳ अप॒बाध॑मानः ।
प्र॒भ॒ञ्जन्थ् सेनाः᳚ प्रमृ॒णो यु॒धा जय॑न्न॒स्माक॑–मेद्ध्यवि॒ता रथा॑नां ॥
गो॒त्र॒भिदं॑ गो॒वि॒दं॒ वज्र॑बाहुं॒ जय॑न्त॒मज्म॑ प्रमृ॒णन्त॒–मोज॑सा ।
इ॒मꣳ स॑जाता॒ अनु॑–वीरयद्ध्व॒–मिन्द्र॑ꣳ सखा॒यो ऽनु॒ स॑ꣳ रभद्ध्वं ॥
ब॒ल॒वि॒ज्ञा॒यः–स्थवि॑रः॒ प्रवी॑रः॒ सह॑स्वान्. वा॒जी सह॑मान उ॒ग्रः ।
अ॒भिवी॑रो अ॒भिस॑त्वा सहो॒जा जैत्र॑मिन्द्र॒ रथ॒माति॑ष्ठ गो॒वित् ॥
अ॒भि गो॒त्रा॒णि॒ सह॑सा॒ गाह॑मानो ऽदा॒यो– [ ] 17

TS 4.6.4.3

वी॒रः श॒तम॑न्यु॒रिन्द्रः॑ ।
दु॒श्च्य॒व॒नः पृ॑त॒नाषा॑डयु॒द्ध्यो᳚–ऽस्माक॒ꣳ॒ सेना॑ अवतु॒ प्र यु॒थ्सु ॥
इन्द्र॑ आसां–ने॒ता बृह॒स्पति॒ र्दक्षि॑णा य॒ज्ञः पु॒र ए॑तु॒ सोमः॑ ।
दे॒व॒से॒नाना॑–मभिभञ्जती॒नां जय॑न्तीनां म॒रुतो॑ य॒न्त्वग्रे᳚ ॥
इन्द्र॑स्य॒ वृष्णो॒ वरु॑णस्य॒ राज्ञ॑ आदि॒त्याना॑ꣳ म॒रुता॒ꣳ॒ शर्द्ध॑ उ॒ग्रं ।

महामनसां भुवनच्यवानां घोषो देवानां जयता मुदस्थात् ॥

अस्माक-मिन्द्रः समृतेषु ध्वजेष्वस्माकं ँया इषवस्ता जयन्तु । **18**

TS 4.6.4.4

अस्माकं ँवीरा उत्तरे भवन्त्वस्मानु देवा अवता हवेषु ॥

उद्धर्.षय मघवन्ना-युधान्युथ्सत्वनां मामकानां महाꣳसि ।

उद्वृत्रहन् वाजिनां ँवाजिनान्युद्-रथानां जयतामेतु घोषः ॥

उप प्रेत जयता नरःस्थिरा वः सन्तु बाहवः ।

इन्द्रो वः शर्म यच्छत्वनाधृष्या यथा ऽसथ ॥

अवसृष्टा परा पत शरव्ये ब्रह्मसꣳशिता ।

गच्छामित्रान् प्र- [ ] **19**

TS 4.6.4.5

विश मैषां कञ्चनोच्छिषः ॥

मर्माणि ते वर्मभि श्छादयामि सोमस्त्वा राजा ऽमृतेनाभि वस्तां ।

उरोर्वरीयो वरिवस्ते अस्तु जयन्तं त्वामनु मदन्तु देवाः ॥

यत्र बाणाः संपतन्ति कुमारा विशिखा इव ।

इन्द्रो नस्तत्र वृत्रहा विश्वाहा शर्म यच्छतु ॥ **20**

(दीया - दायो - जयन्त्व - मित्रान् प्र - चत्वारि॑ꣳशच्च) (A4)

TS 4.6.5.1

प्राचीमनु प्रदिशं प्रेहि विद्वानग्नेरग्ने पुरोअग्निर्भवेह ।

विश्वा आशा दीद्यानो वि भाह्यूर्जं नो धेहि द्विपदे चतुष्पदे ॥

क्रमद्ध्वमग्निना नाकमुख्यꣳ हस्तेषु बिभ्रतः ।

दिवः पृष्ठꣳ सुवर्गत्वा मिश्रा देवेभिराद्ध्वं ॥

पृथिव्या अहमुदन्तरिक्ष–माऽरुह–मन्तरिक्षाद् दिवमाऽरुहं ।

दिवो नाकस्य पृष्ठाथ् सुवर्ज्योतिरगा– [ ] **21**

TS 4.6.5.2

महं ॥

सुवर्यन्तो नापेक्षन्त आ द्याꣳ रोहन्ति रोदसी ।

यज्ञं ँये विश्वतोधारꣳ सुविद्वाꣳसो वितेनिरे ॥

अग्ने प्रेहि प्रथमो देवयतां चक्षुर्देवानामुत मर्त्यानां ।

इयक्षमाणा भृगुभिः सजोषाः सुवर्यन्तु यजमानाः स्वस्ति ॥

नक्तोषासा समनसा विरूपे धापयेते शिशुमेकꣳ समीची ।

द्यावा क्षामा रुक्मो अन्तर्वि भाति देवा अग्निं धारयन् द्रविणोदाः ॥

अग्ने सहस्राक्ष – [ ] 22

TS 4.6.5.3

शतमूर्द्धञ्छतं ते प्राणाः सहस्रमपानाः ।

त्वꣳ साहस्रस्य राय ईशिषे तस्मै ते विधेम वाजाय स्वाहा ॥

सुपर्णोऽसि गरुत्मान् पृथिव्याꣳ सीद पृष्ठे पृथिव्याः

सीद भासाऽऽन्तरिक्षमा पृण ज्योतिषा दिवमुत्तभान तेजसा दिश

उद् दृꣳह ॥

आजुह्वानः सुप्रतीकः पुरस्तादग्ने स्वां ँयोनिमा सीद साद्ध्या ।

अस्मिन्थ्–सधस्थे अद्ध्युत्तरस्मिन् विश्वे देवा – [ ] 23

TS 4.6.5.4

यजमानश्च सीदत ॥

प्रेद्धो अग्ने दीदिहि पुरो नो ऽजस्रया सूर्म्या यविष्ठ ।

त्वाꣳ शश्वन्त उप यन्ति वाजाः ॥

विधेम ते परमे जन्मन्नग्ने विधेम स्तोमैरवरे सधस्थे ।

यस्माद्–योनेरुदारिथा यजे तं प्र त्वे हवीꣳषि जुहुरे समिद्धे ॥

ताꣳ स॒वि॒तुर्वरे॑ण्यस्य चि॒त्रामाऽहं ँवृ॑णे सु॒म॒तिं ँवि॒श्वज॑न्यां ।
याम॑स्य॒ कण्वो॑ अदु॑ह॒त् प्रपी॑नाꣳ स॒हस्र॑धारां – [ ] 24

TS 4.6.5.5

पय॑सा म॒हीं गां ॥

स॒प्त ते॑ अग्ने स॒मिधः॑ स॒प्त जि॒ह्वाः स॒प्तर्॑.षयः स॒प्त धाम॑ प्रि॒याणि॑ ।
स॒प्त हो॒त्राः स॒प्त॒धा त्वा॑ यजन्ति स॒प्त योनी॒रा पृ॑णस्वा घृ॒तेन॑ ॥
ई॒दृङ् चा॒न्यादृङ्॑ चै॒तादृङ्॑ च प्रति॒दृङ्॑ च मि॒तश्च॒ संमि॑तश्च॒ सभ॑राः ॥
शु॒क्रज्यो॑तिश्च चि॒त्रज्यो॑तिश्च स॒त्यज्यो॑तिश्च॒ ज्योति॑ष्माꣳश्च
स॒त्यश्च॑र्त॒पाश्चात्य॑ꣳहाः ॥ 25

TS 4.6.5.6

ऋ॒त॒जिच्च॑ स॒त्य॒जिच्च॑ से॒न॒जिच्च॑ सु॒षे॒ण॒श्चान्त्य॑मित्रश्च
दू॒रेअ॑मित्रश्च ग॒णः ॥
ऋ॒तश्च॑ स॒त्यश्च॑ ध्रु॒वश्च॑ ध॒रुण॑श्च ध॒र्ता च॑ विध॒र्ता च॑ विधा॒रयः॑ ॥
ई॒दृक्षा॑स एता॒दृक्षा॑स ऊ॒ षु णः॑ स॒दृक्षा॑सः॒ प्रति॑सदृक्षा॒स एत॑न ।
मि॒ता॑सश्च॒ संमि॑तासश्च न ऊ॒तये॑ सभ॑रसो मरुतो य॒ज्ञे अ॒स्मिन्निन्द्रं॑
दैवी॒र्विशो॑ म॒रुतोऽनु॑वर्त्मानो॒ ( ) यथेन्द्रं॒ दैवी॒र्विशो॑ म॒रुतोऽनु॑वर्त्मान

एवमिमं ँयजमानं दैवीश्च विशो मानुषीश्चानुवर्त्मानो भवन्तु ॥ 26

(अगा॒ऽ – सहस्राक्ष – देवाः – सहस्रधारा – मत्यऽंहा – अनुवर्त्मानः – षोडश च) (A5)

TS 4.6.6.1

जीमूतस्येव भवति प्रतीकं ँयद्–वर्मी याति समदामुपस्थे ।

अनाविद्धया तनुवा जय त्वऽं स त्वा वर्मणो महिमा पिपर्तु ॥

धन्वना गा धन्वना ऽऽजिं जयेम धन्वना तीव्राः समदो जयेम ।

धनुः शत्रोरपकामं कृणोति धन्वना सर्वाः प्रदिशो जयेम ॥

वक्ष्यन्तीवेदा गनीगन्ति कर्णं प्रियऽं सखायं परिषस्वजाना ।

योषेव शिङ्क्ते वितता ऽधि धन्वन् – [ ] 27

TS 4.6.6.2

ज्या इयऽं समने पारयन्ती ॥

ते आचरन्ती समनेव योषा मातेव पुत्रं बिभृतामुपस्थे ।

अप शत्रून् विद्ध्यताऽं सँविदाने आर्त्नी इमे विष्फुरन्ती अमित्रान् ॥

बह्वीनां पिता बहुरस्य पुत्रश्चिश्चा कृणोति समना ऽवगत्य ।

इषुधिः सङ्काः पृतनाश्च सर्वाः पृष्ठे निनद्धो जयति प्रसूतः ॥

रथे तिष्ठन् नयति वाजिनः पुरो यत्रयत्र कामयते सुषारथिः ।
अभीशूनां महिमानं – [ ] 28

TS 4.6.6.3

पनायत मनः पश्चादनु यच्छन्ति रश्मयः ॥
तीव्रान् घोषान् कृण्वते वृषपाणयोऽश्वा रथेभिः सह वाजयन्तः ।
अवक्रामन्तः प्रपदैरमित्रान् क्षिणन्ति शत्रूꣳ–रनपव्ययन्तः ॥
रथवाहनꣳ हविरस्य नाम यत्राऽऽ*युधं निहितमस्य वर्म ।
तत्रा रथमुप शग्मꣳ सदेम विश्वाहा वयꣳ सुमनस्यमानाः ॥
स्वादुषꣳसदः पितरो वयोधाः कृच्छ्रेश्रितः शक्तीवन्तो गभीराः ।
चित्रसेना इषुबला अमृद्ध्राः सतोवीरा उरवो व्रातसाहाः ॥
ब्राह्मणासः – [ ] 29

TS 4.6.6.4

पितरः सोम्यासः शिवे नो द्यावापृथिवी अनेहसा ।
पूषा नः पातु दुरितादृतावृधो रक्षा माकिर्नो अघशꣳस ईशत ॥
सुपर्णं वस्ते मृगो अस्या दन्तो गोभिः सन्नद्धा पतति प्रसूता ।
यत्रा नरः सं च वि च द्रवन्ति तत्रास्मभ्यमिषवः शर्म यꣳसन् ॥

ऋजीते परि वृङ्ग्धि नो ऽश्मा भवतु नस्तनूः ।
सोमो अधि ब्रवीतु नो ऽदितिः – [ ] **30**

TS 4.6.6.5

शर्म यच्छतु ॥
आ जङ्घन्ति सान्वेषां जघना॑ँ उप जिघ्नते ।
अश्वाजनि प्रचेतसो ऽश्वान्थ् समथ्सु चोदय ॥
अहिरिव भोगैः पर्येति बाहुं ज्याया हेतिं परिबाधमानः ।
हस्तघ्नो विश्वा वयुनानि विद्वान् पुमान् पुमा॑ँसं परि पातु विश्वतः ॥
वनस्पते वीड्वङ्गो हि भूया अस्मथ्सखा प्रतरणः सुवीरः ।
गोभिः सन्नद्धो असि वीडयस्वाऽऽस्थाता ते जयतु जेत्वानि ॥
दिवः पृथिव्याः पर्यो– [ ] **31**

TS 4.6.6.6

–ज उद्भृतं ँवनस्पतिभ्यः पर्याभृत॑ँ सहः ।
अपामोज्मानं परि गोभिरावृतमिन्द्रस्य वज्र॑ँ हविषा रथं ँयज ॥
इन्द्रस्य वज्रो मरुतामनीकं मित्रस्य गर्भो वरुणस्य नाभिः ।
सेमां नो हव्यदातिं जुषाणो देव रथ प्रति हव्या गृभाय ॥

उप श्वासय पृथिवीमुत द्यां पुरुत्रा ते मनुतां ँविष्ठितं जगत् ।

स दुन्दुभे सजूरिन्द्रेण देवैर्दूरा- [ ] 32

TS 4.6.6.7

द्वीयो अप सेध शत्रून् ॥

आ क्रन्दय बलमोजो न आ धा निष्टनिहि दुरिता बाधमानः ।

अप प्रोथ दुन्दुभे दुच्छुना(ं्) इत इन्द्रस्य मुष्टिरसि वीडयस्व ॥

आ ऽमूरज प्रत्यावर्तयेमाः केतुमद् दुन्दुभि र्वावदीति ।

समश्वपर्णाश्चरन्ति नो नरोऽस्माकमिन्द्र रथिनो जयन्तु ॥ 33

(धन्वन् - महिमानं - ब्राह्मणासो - ऽदितिः - पृथिव्याः परि - दूरा - देकचत्वारि(ं्)शच्च) (A6)

TS 4.6.7.1

यदक्रन्दः प्रथमं जायमान उद्यन्थ् समुद्रादुत वा पुरीषात् ।

श्येनस्य पक्षा हरिणस्य बाहू उपस्तुत्यं महि जातं ते अर्वन्न् ॥

यमेन दत्तं त्रित एनमायुनगिन्द्र एणं प्रथमो अद्ध्यतिष्ठत् ।

गन्धर्वो अस्य रशनाम-गृभ्णाथ् सूरादश्वं ँवसवो निरतष्ट ॥

असि यमो अस्यादित्यो अर्वन्नसि त्रितो गुह्येन व्रतेन ।

असि सोमेन समया विपृक्त – [ ] 34

TS 4.6.7.2

आहुस्ते त्रीणि दिवि बन्धनानि ॥

त्रीणि त आहुर्दिवि बन्धनानि त्रीण्यप्सु त्रीण्यन्तः समुद्रे ।

उतेव मे वरुण श्छन्थ स्यर्वन्. यत्रा त आहुः परमं जनित्रं ॥

इमा ते वाजिन्नवमार्जनानीमा शफाना॑ सनितुर्निधाना ।

अत्रा ते भद्रा रशना अपश्यमृतस्य या अभिरक्षन्ति गोपाः ॥

आत्मानं ते मनसाऽऽरादजाना–मवो दिवा – [ ] 35

TS 4.6.7.3

पतयन्तं पतङ्गं ।

शिरो अपश्यं पथिभिः सुगेभि–ररेणुभिर्जेहमानं पतत्रि ॥

अत्रा ते रूपमुत्तममपश्यं जिगीषमाण–मिष आ पदे गोः ।

यदा ते मर्तो अनु भोगमानडादिद् ग्रसिष्ठ ओषधीरजीगः ॥

अनु त्वा रथो अनु मर्यो अर्वन्नु गावोऽनु भगः कनीनां ।

अनु व्रातासस्तव सख्यमीयुरनु देवा ममिरे वीर्यं – [ ] 36

TS 4.6.7.4

ते ॥

हिरण्यशृङ्गो ऽयो अस्य पादा मनोजवा अवर इन्द्र आसीत् ।

देवा इदस्य हविरद्यमायन्. यो अर्वन्तं प्रथमो अद्ध्यतिष्ठत् ॥

ईर्मान्तासः सिलिकमद्ध्यमासः स॒ꣳ शूरणासो दिव्यासो अत्याः ।

ह॒ꣳसा इव श्रेणिशो यतन्ते यदाक्षिषुर्दिव्य–मज्ममश्वाः ॥

तव शरीरं पतयिष्ण्वर्वन् तव चित्तं ँवात इव ध्रजीमान् ।

तव शृङ्गाणि विष्ठिता पुरुत्राऽरण्येषु जर्भुराणा चरन्ति ॥

उप – [ ] **37**

TS 4.6.7.5

प्रागाच्छसनं ँवाज्यर्वा देवद्रीचा मनसा दीद्ध्यानः ।

अजः पुरो नीयते नाभिरस्यानु पश्चात् कवयो यन्ति रेभाः ॥

उप प्रागात् परमं ँयथ् सधस्थमर्वा॒ꣳ अच्छा पितरं मातरं च ।

अद्या देवान् जुष्टतमो हि गम्या अथाऽऽ शास्ते दाशुषे वार्याणि ॥ **38**

(विपृक्तो – दिवा – वीर्य – मुपै – कान्नचत्वारि॒ꣳशच्च) (A7)

TS 4.6.8.1

मा नो मित्रो वरुणो अर्यमा ऽऽयुरिन्द्र ऋभुक्षा मरुतः परि ख्यन्न् ।

यद्–वाजिनो देवजातस्य सप्तेः प्रवक्ष्यामो विदथे वीर्याणि ॥

यन्निर्णिजा रेक्णसा प्रावृतस्य रातिं गृभीतां मुखतो नयन्ति ।

सुप्राङ्जो मेम्यद् विश्वरूप इन्द्रापूष्णोः प्रियमप्येति पाथः ॥

एष च्छागः पुरो अश्वेन वाजिना पूष्णो भागो नीयते विश्वदेव्यः ।

अभिप्रियं ँयत् पुरोडाशमर्वता त्वष्टे – [ ] **39**

TS 4.6.8.2

–देनं सौश्रवसाय जिन्वति ॥

यद्धविष्यमृतुशो देवयानं त्रिर्मानुषाः पर्यश्वं नयन्ति ।

अत्रा पूष्णः प्रथमो भाग एति यज्ञं देवेभ्यः प्रतिवेदयन्नजः ॥

होता ऽद्ध्वर्युरावया अग्निमिन्धो ग्रावग्राभ उत शंस्ता सुविप्रः ।

तेन यज्ञेन स्वरंकृतेन स्विष्टेन वक्षणा आ पृणद्ध्वं ॥

यूपव्रस्का उत ये यूपवाहाश्चषालं ँये अश्वयूपाय तक्षति ।

ये चार्वते पचनं संभरन्त्युतो – [ ] **40**

TS 4.6.8.3

तेषा–मभिगूर्तिर्न इन्वतु ॥

उप प्रागाथ् सुमन्मे ऽधायि मन्म देवानामाशा उप वीतपृष्ठः ।

अन्वेनं ँविप्रा ऋषयो मदन्ति देवानां पुष्टे चकृमा सुबन्धुं ॥

यद्–वाजिनो दाम सन्दानमर्वतो या शीर्.षण्या रशना रज्जुरस्य ।

यद्–वा घास्य प्रभृतमास्ये तृण॒ सर्वा ता ते अपि देवेष्वस्तु ॥

यदश्वस्य क्रविषो – [ ] **41**

TS 4.6.8.4

मक्षिका ऽऽश यद्–वा स्वरौ स्वधितौ रिप्तमस्ति ।

यद्धस्तयोः शमितुर्यन्नखेषु सर्वा ता ते अपि देवेष्वस्तु ॥

यदूवद्ध्यमुदरस्यापवाति य आमस्य क्रविषो गन्धो अस्ति ।

सुकृता तच्छमितारः कृण्वन्तूत मेध॒ शृतपाकं पचन्तु ॥

यत् ते गात्रादग्निना पच्यमानादभि शूलं निहतस्यावधावति ।

मा तद्–भूम्यामा श्रिष ( )–न्मा तृणेषु देवेभ्यस्तदुशद्भ्यो

रातमस्तु ॥ **42**

(इ – दुतो – क्रविषः – श्रिषथ् – सप्त च) (A8)

TS 4.6.9.1

ये वाजिनं परिपश्यन्ति पक्वं ँय ईमाहुः सुरभिर्निर्.हरेति ।

ये चार्वतो मा৩्सभिक्षामुपासत उतो तेषामभिगूर्तिर्न इन्वतु ॥

यन्नीक्षणं मा৩स्पचन्या उखाया या पात्राणि यूष्ण आसेचनानि ।

ऊष्मण्याऽपिधाना चरूणामङ्काः सूनाः परि भूषन्त्यश्वं ॥

निक्रमणं निषदनं ँविवर्तनं ँयच्च पड्बीशमर्वतः ।

यच्च पपौ यच्च घासिं –[ ] **43**

TS 4.6.9.2

जघास सर्वा ता ते अपि देवेष्वस्तु ॥

मा त्वा ऽग्निर्द्ध्वनयिद्–धूमगन्धिर्मोखा भ्राजन्त्यभि विक्त जघ्रिः ।

इष्टं ँवीतमभिगूर्तं ँवषट्कृतं तं देवासः प्रति गृभ्णन्त्यश्वं ॥

यदश्वाय वास उपस्तृणन्त्यधीवासं ँया हिरण्यान्यस्मै ।

सन्दानमर्वन्तं पड्बीशं प्रिया देवेष्वा यामयन्ति ॥

यत् ते सादे महसा शूकृतस्य पार्ष्णिया वा कशया – [ ] **44**

TS 4.6.9.3

वा तुतोद ।

स्रुचेव ता हविषो अद्ध्वरेषु सर्वा ता ते ब्रह्मणा सूदयामि ॥

चतुस्त्रिꣳशद्-वाजिनो देवबन्धो-र्वङ्क्री-रश्वस्य स्वधितिः समेति ।

अच्छिद्रा गात्रा वयुना कृणोत परुष्परुरनुघुष्या वि शस्त ॥

एकस्त्वष्टुरश्वस्या विशस्ता द्वा यन्तारा भवतस्तथर्तुः ।

या ते गात्राणामृतुथा कृणोमि ताता पिण्डानां प्र जुहोम्यग्नौ ॥

मा त्वा तपत् - [ ] **45**

TS 4.6.9.4

प्रिय आत्माऽपियन्तं मा स्वधितिस्तनुव आ तिष्ठिपत् ते ।

मा ते गृद्ध्नु-रविशस्ता ऽतिहाय छिद्रा गात्राण्यसिना मिथू कः ॥

न वा उ-वेतन्म्रियसे न रिष्यसि देवाꣳ इदेषि पथिभिः सुगेभिः ।

हरी ते युञ्जा पृषती अभूतामुपास्थाद्-वाजी धुरि रासभस्य ॥

सुगव्यं नो वाजी स्वश्वियं पुꣳसः पुत्राꣳ उत विश्वापुषꣳ रयिं ( ) ।

अनागास्त्वं नो अदितिः कृणोतु क्षत्रं नो अश्वो वनताꣳ

हविष्मान् ॥ **46** ***(घासिं-कशया - तपद् - रयिं - नव च) (A9)***

Prasna Korvai with starting Padams of 1 to 9 Anuvaakams :-

(अश्मन् – य इमो – देन – माशुः – प्राचीं – जीमूतस्य – यदक्रन्दो – मा नो मित्रो – ये वाजिनं – नव)

Korvai with starting Padams of 1, 11, 21 Series of Panchaatis :-

(अश्मन् – मनोयुजं – प्राचीमनु – शर्म यच्छतु – तेषामभिगूर्तिः – षट्चत्वारिꣳशत्)

First and Last Padam of Sixth Prasam of Kaandam 4 :-

(अश्मन् – हविष्मान्)

॥ हरिः ओं ॥

॥ कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहितायां चतुर्थ काण्डे षष्ठः प्रश्नः समाप्तः ॥

ओं नमः परमात्मने , श्री महागणपतये नमः ,

श्री गुरुभ्यो नमः , हरिः ओं

4.7चतुर्थकाण्डे सप्तमः प्रश्नः – वसोर्धारादिशिष्ट संस्काराभिधानं

TS 4.7.1.1

अग्नाविष्णू सजोषसेमा वर्द्धन्तु वां गिरः ।

ध्युम्नैर्वाजेभि–रा गतं ॥

वाजश्च मे प्रसवश्च मे प्रयतिश्च मे प्रसितिश्च मे

धीतिश्च मे क्रतुश्च मे स्वरश्च मे श्लोकश्च मे

श्रावश्च मे श्रुतिश्च मे ज्योतिश्च मे सुवश्च मे

प्राणश्च मे ऽपान – [ ] 1

TS 4.7.1.2

–श्च मे व्यानश्च मे ऽसुश्च मे चित्तं च म आधीतं च मे वाक्च मे

मनश्च मे चक्षुश्च मे श्रोत्रं च मे दक्षश्च मे बलं च म

ओजश्च मे सहश्च म आयुश्च मे जरा च म आत्मा च मे

तनूश्च मे ( ) शर्म च मे वर्म च मे ऽङ्गानि च मे ऽस्थानि च मे

परूꣳषि च मे शरीराणि च मे ॥ 2

(अपान – स्तनूश्च मे – ऽष्टादश च) (A1)

TS 4.7.2.1

ज्यैष्ठ्यं च म आधिपत्यं च मे मन्युश्च मे भामश्च मे

ऽमश्च मे ऽम्भश्च मे जेमा च मे महिमा च मे वरिमा च मे

प्रथिमा च मे वर्ष्मा च मे द्राघुया च मे वृद्धं च मे

वृद्धिश्च मे सत्यं च मे श्रद्धा च मे जगच्च – [ ] 3

TS 4.7.2.2

–मे धनं च मे वशश्च मे त्विषिश्च मे क्रीडा च मे

मोदश्च मे जातं च मे जनिष्यमाणं च मे सूक्तं च मे

सुकृतं च मे वित्तं च मे वेद्यं च मे भूतंच मे भविष्यच्च मे

सुगं च मे सुपथं च म ऋद्धं च म ऋद्धि ( ) श्च मे क्लृप्तं च मे

क्लृप्तिश्च मे मतिश्च मे सुमतिश्च मे ॥ 4

(जगच्च – र्द्धि – श्चतुर्दश च) (A2)

TS 4.7.3.1

शं च मे मयश्च मे प्रियं च मे ऽनुकामश्च मे कामश्च मे
सौमनसश्च मे भद्रं च मे श्रेयश्च मे वस्यश्च मे
यशश्च मे भगश्च मे द्रविणं च मे यन्ता च मे धर्ता च मे
क्षेमश्च मे धृतिश्च मे विश्वं च – [ ] 5

TS 4.7.3.2

मे महश्च मे सँविच्च मे ज्ञात्रं च मे सूश्च मे प्रसूश्च मे
सीरं च मे लयश्च म ऋतं च मे ऽमृतं च मेऽयक्ष्मं च मे
ऽनामयच्च मे जीवातुश्च मे दीर्घायुत्वं च मे ऽनमित्रं च मे
ऽभयं च मे सुगं च मे शयनं ( ) च मे सूषा च मे सुदिनं च मे ॥ 6

(विश्वं च – शयन – मष्टौ च) (A3)

TS 4.7.4.1

ऊर्क्च मे सूनृता च मे पयश्च मे रसश्च मे घृतं च मे मधु च मे
सग्धिश्च मे सपीतिश्च मे कृषिश्च मे वृष्टिश्च मे जैत्रं च म औद्भिद्यं
च मे रयिश्च मे रायश्च मे पुष्टं च मे पुष्टिश्च मे विभु च – [ ] 7

TS 4.7.4.2

मे प्रभु च मे बहु च मे भूयश्च मे पूर्णं च मे पूर्णतरं च मे ऽक्षितिश्च मे कूयवाश्च मेऽन्नं च मे ऽक्षुच्च मे व्रीहयश्च मे यवाश्च मे माषाश्च मे तिलाश्च मे मुद्गाश्च मे खल्वाश्च मे गोधूमाश्च मे मसुरा– ( ) –श्च मे प्रियंगवश्च मे ऽणवश्च मे श्यामाकाश्च मे नीवाराश्च मे ॥ **8**

(विभु च – मसुरा – श्चतुर्दश च) (A4)

TS 4.7.5.1

अश्मा च मे मृत्तिका च मे गिरयश्च मे पर्वताश्च मे सिकताश्च मे वनस्पतयश्च मे हिरण्यं च मे ऽयश्च मे सीसं च मे **त्रपुश्च** मे श्यामं च मे लोहं च मेऽग्निश्च म आपश्च मेवीरुधश्च म ओषधयश्च मे कृष्टपच्यं च – [ ] **9**

TS 4.7.5.2

मे ऽकृष्टपच्यं च मे ग्रांयाश्च मे पशव आरण्याश्च यज्ञेन कल्पन्तां वित्तं च मे वित्तिश्च मे भूतं च मे भूतिश्च मे वसु च मे वसतिश्च मे कर्म च मे शक्तिश्च मेऽर्थश्च म एमश्च म इतिश्च मे गतिश्च मे ॥ **10**

(कृष्टपच्यं चा - ष्टाचत्वारिꣳशच्च) (A5)

TS 4.7.6.1

अग्निश्च म इन्द्रश्च मे सोमश्च म इन्द्रश्च मे

सविता च म इन्द्रश्च मे सरस्वती च म इन्द्रश्च मे

पूषा च म इन्द्रश्च मे बृहस्पतिश्च म इन्द्रश्च मे

मित्रश्च म इन्द्रश्च मे वरुणश्च म इन्द्रश्च मे त्वष्टा च - [ ] **11**

TS 4.7.6.2

म इन्द्रश्च मे धाता च म इन्द्रश्च मे

विष्णुश्च म इन्द्रश्च मेऽश्विनौ च म इन्द्रश्च मे

मरुतश्च म इन्द्रश्च मे विश्वे च मे देवा इन्द्रश्च मे

पृथिवी च म इन्द्रश्च मेऽन्तरिक्षं च म इन्द्रश्च मे

द्यौश्च म ( ) इन्द्रश्च मे दिशश्च म इन्द्रश्च मे

मूर्द्धा च म इन्द्रश्च मे प्रजापतिश्च म इन्द्रश्च मे ॥ **12**

(त्वष्टा च - द्यौश्च म - एकविꣳशतिश्च) (A6)

TS 4.7.7.1

अ॒ꣳ॒शुश्च॑ मे र॒श्मिश्च॒ मे ऽदा॑भ्यश्च॒ मेऽधि॑पतिश्च म

उ॒पा॒ꣳ॒शुश्च॑ मे ऽन्तर्या॒मश्च॑ म ऐन्द्रवाय॒वश्च॑ मे

मैत्रावरु॒णश्च॑ म आश्वि॒नश्च॑ मे प्रतिप्र॒स्थान॑श्च मे शु॒क्रश्च॑ मे

म॒न्थी च॑ म आग्रय॒णश्च॑ मे वैश्वदे॒वश्च॑ मे ध्रु॒वश्च॑ मे

वैश्वा॒नरश्च॑ म ऋतुग्र॒हाश्च॑– [ ] **13**

TS 4.7.7.2

मे ऽतिग्रा॒ह्या॑श्च म ऐन्द्रा॒ग्नश्च॑ मे वैश्वदे॒वश्च॑ मे

मरु॒त्वतीया॑श्च मे माहे॒न्द्रश्च॑ म आदि॒त्यश्च॑ मे सावि॒त्रश्च॑ मे

सार॒स्वतश्च॑ मे पौ॒ष्णश्च॑ मे पात्नीव॒तश्च॑ मे हारियोज॒नश्च॑ मे ॥ **14**

(ऋ॒तु॒ग्र॒हाश्च॒ – च॒तु॒स्त्रि॒ꣳ॒शच्च) (A7)

TS 4.7.8.1

इ॒द्ध्मश्च॑ मे ब॒र्.हिश्च॑ मे॒ वेदि॑श्च मे॒ धिष्णि॑याश्च मे॒

स्रुच॑श्च मे चम॒साश्च॑ मे॒ ग्रावा॑णश्च मे॒ स्वर॑वश्च म

उप॒रवा॑श्च मे ऽधि॒षव॑णे च मे द्रोणकल॒शश्च॑ मे

वा॒यव्या॑नि च मे पूत॒भृच्च॑ म आधव॒नीय॑श्च म॒ आग्नी॑द्ध्रं च मे

हविर्धानं च मे गृहाश्च ( ) मे सदश्च मे पुरोडाशाश्च मे

पचताश्च मेऽवभृथश्च मे स्वगाकारश्च मे ॥ 15

(गृहाश्च – षोडश च) (A8)

TS 4.7.9.1

अग्निश्च मे घर्मश्च मेऽर्कश्च मे सूर्यश्च मे

प्राणश्च मे ऽश्वमेधश्च मे पृथिवी च मे ऽदितिश्च मे

दितिश्च मे द्यौश्च मे शक्वरीरङ्गुलयो दिशश्च मे

यज्ञेन कल्पन्ता– मृक्च मे साम च मे स्तोमश्च मे

यजुश्च मे दीक्षा ( ) च मे तपश्च म ऋतुश्च मे व्रतं च मे

ऽहोरात्रयो र्वृष्ट्या बृहद्रथन्तरे च मे यज्ञेन कल्पेतां ॥ 16

(दीक्षा – ऽष्टादश च) (A9)

TS 4.7.10.1

गर्भाश्च मे वथ्साश्च मे त्र्यविश्च मे त्र्यवी च मे दित्यवाट् च मे दित्यौ

ही च मे पञ्चाविश्च मे पञ्चावी च मे त्रिवथ्सश्च मे त्रिवथ्सा च मे

तुर्यवाट् च मे तुर्यौही च मे पष्ठवाच् च मे पष्ठौही च म उक्षा च मे

वशा च म ऋषभश्च – [ ] 17

TS 4.7.10.2

मे वेहच्च मे ऽनड्वान् च मे धेनुश्च म आयुर्यज्ञेन कल्पतां प्राणो

यज्ञेन कल्पता–मपानो यज्ञेन कल्पतांँ व्यानो यज्ञेन कल्पतां

चक्षु–र्यज्ञेन कल्पता॒ श्रोत्रंँ यज्ञेन कल्पतां मनो यज्ञेन कल्पतां

ँवाग् यज्ञेन कल्पता–मात्मा यज्ञेन कल्पतांँ यज्ञो यज्ञेन कल्पतां ॥ **18**

(ऋषभश्च – चत्वारि॒ꣳशच्च) (A10)

TS 4.7.11.1

एका च मे तिस्रश्च मे पञ्च च मे सप्त च मे

नव च म एकादश च मे त्रयोदश च मे पञ्चदश च मे

सप्तदश च मे नवदश च म एकवि॒ꣳशतिश्च मे

त्रयोवि॒ꣳशतिश्च मे पञ्चवि॒ꣳशतिश्च मे सप्तवि॒ꣳशतिश्च मे

नववि॒ꣳशतिश्च म एकत्रि॒ꣳशच्च मे त्रयस्त्रि॒ꣳशच्च– [ ] **19**

TS 4.7.11.2

मे चतस्रश्च मे ऽष्टौ च मे द्वादश च मे

षोडश च मे वि॒ꣳशतिश्च मे चतुर्वि॒ꣳशतिश्च मे

ऽष्टावि॒ꣳशतिश्च मे द्वात्रि॒ꣳशच्च मे षट्त्रि॒ꣳशच्च मे

चत्वारि॒ꣳ॒शच्च॑ मे॒ चतु॑श्चत्वारिꣳशच्च मे॒ ऽष्टाचत्वा॑रिꣳशच्च मे॒

वाज॑श्च प्रस॒वश्चा॑पि॒जश्च॒ क्रतु॑श्च॒ सुव॑श्च मू॒र्धा च॒

व्यश्ञि॑यश्चा– ( ) –न्त्याय॒नश्चान्त्य॑श्च भौव॒नश्च॒

भुव॑न॒श्चाधि॑पतिश्च ॥ 20

(त्रय॑स्त्रिꣳशच्च॒ – व्यश्ञि॑य॒ – एका॑दश च) (A11)

TS 4.7.12.1

वाजो॑ नः स॒प्त प्र॒दिश॒श्चत॑स्रो वा प॑रा॒वतः॑ ।

वाजो॑ नो॒ विश्वै᳚र्दे॒वै–र्धन॑सातावि॒हाव॑तु ॥

विश्वे॑ अ॒द्य म॒रुतो॒ विश्व॑ ऊ॒ती विश्वे॑ भवन्त्व॒ग्नयः॒ समि॑द्धाः ।

विश्वे॑ नो दे॒वा अव॒सा ऽऽग॑मन्तु॒ विश्व॑मस्तु॒ द्रवि॑णं॒ वाजो॑ अ॒स्मे ॥

वाज॑स्य प्रस॒वं दे॒वा रथै᳚र्याता हि॑र॒ण्ययैः᳚ ।

अ॒ग्निरिन्द्रो॒ बृह॒स्पति॑र्म॒रु॒तः॒ सोम॑पीतये ॥

वाजे॑वाजे ऽवत वाजिनो॑ नो॒ धने॑षु – [ ] 21

TS 4.7.12.2

विप्रा अमृता ऋतज्ञाः ।

अ॒स्य म॑द्ध्वः पिबत मा॒दय॑ध्वं तृ॒प्ता या॑त प॒थिभि॑र्दे॒वया॑नैः॒ ॥

वाजः पुरस्तादुत मद्ध्यतो नो वाजो देवाꣳ ऋतुभिः कल्पयाति ।

वाजस्य हि प्रसवो नन्नमीति विश्वा आशा वाजपतिर्भवेयं ॥

पयः पृथिव्यां पय ओषधीषु पयो दिव्यन्तरिक्षे पयो धां ।

पयस्वतीः प्रदिशः सन्तु मह्यं ॥

सं मा सृजामि पयसा घृतेन सं मा सृजाम्यप – [ ] **22**

TS 4.7.12.3

ओषधीभिः ।

सोऽहं वाजꣳ सनेयमग्ने ॥

नक्तोषासा समनसा विरूपे धापयेते शिशुमेकꣳ समीची ।

द्यावा **क्षामा** रुक्मो अन्तर्वि भाति देवा अग्निं धारयन् द्रविणोदाः ॥

समुद्रोऽसि नभस्वानार्द्रदानुः शंभूर्मयोभूरभि मा वाहि स्वाहा

मारुतोऽसि मरुतां गणः शंभूर्मयोभूरभि मा वाहि स्वाहा

ऽवस्युरसि दुवस्वाञ्छंभूर्मयोभूरभि मा ( ) वाहि स्वाहा ॥ **23**

(धर्ने – ष्वपो – दुवस्वाञ्छंभूर्मयोभूरभि मा –द्वे च) (A12)

TS 4.7.13.1

अग्निं ँयुनज्मि शवसा घृतेन दिव्य॒ सुपर्णं ँवयसा बृहन्तं ।

तेन वयं पतेम ब्रद्ध्नस्य विष्टप॒ सुवो रुहाणा अधि नाक उत्तमे ॥

इमौ ते पक्षावजरौ पतत्रिणो याभ्या॒ रक्षा॑स्यपह॑स्यग्ने ।

ताभ्यां पतेम सुकृतामु लोकं ँयत्रर्.षयः प्रथमजा ये पुराणाः ॥

चिदसि समुद्रयोनि-रिन्दुर्दक्षः श्येन ऋतावा ।

हिरण्यपक्षः शकुनो भुरण्यु-र्महान्थ् सधस्थे ध्रुव - [ ] **24**

TS 4.7.13.2

आ निषत्तः ॥

नमस्ते अस्तु मा मा हि॒सीर्विश्वस्य मूर्द्धन्नधि तिष्ठसि श्रितः ।

समुद्रे ते हृदय-मन्तरायु-र्द्यावापृथिवी भुवनेष्वर्पिते ॥

उद्नो दत्तोदधिं भिन्त दिवः पर्जन्यादन्तरिक्षात् पृथिव्यास्ततो नो

वृष्ट्यावत ।

दिवो मूर्द्धाऽसि पृथिव्या नाभि-रूर्गपा-मोषधीनां ।

विश्वायुः शर्म सप्रथा नमस्पथे ॥

येनर्.षयस्तपसा सत्र - [ ] **25**

TS 4.7.13.3

मासतेन्धाना अग्निं सुवराभरन्तः ।

तस्मिन्नहं नि दधे नाके अग्निमेतं ँयमाहुर्मनव स्तीर्णबर्.हिषं ॥

तं पत्नीभिरनु गच्छेम देवाः पुत्रैर्भ्रातृभिरुत वा हिरण्यैः ।

नाकं गृह्णानाः सुकृतस्य लोके तृतीये पृष्ठे अधि रोचने दिवः ॥

आ वाचो मद्ध्य–मरुहद्–भुरण्युरय–मग्निः सत्पतिश्चेकितानः ।

पृष्ठे पृथिव्या निहितो दविद्युतदधस्पदं कृणुते – [ ] 26

TS 4.7.13.4

ये पृतन्यवः ॥

अयमग्निर्वीरतमो वयोधाः सहस्रियो दीप्यतामप्रयुच्छन् ।

विभ्राजमानः सरिरस्य मद्ध्य उप प्र यात दिव्यानि धाम ॥

सं प्र च्यवद्ध्वमनु सं प्र यातग्ने पथो देवयानान् कृणुद्ध्वं ।

अस्मिन्थ् सधस्थे अद्ध्युत्तरस्मिन् विश्वे देवा यजमानश्च सीदत ॥

येना सहस्रं ँवहसि येनाग्ने सर्ववेदसं ।

तेनेमं ँयज्ञं नो वह देवयानो य – [ ] 27

TS 4.7.13.5

उ॒त्तमः ॥

उद्-बु॑द्ध्यस्वाग्ने॒ प्रति॑ जागृह्येन-मिष्टापू॒र्ते स॒ꣳ॒ सृ॑जेथाम॒यं च॑ ।
पुनः॑ कृ॒ण्वꣳ॑स्त्वा पि॒त॒रं॑ ँ॒युवा॑न-म॒न्वाता॒ꣳ॒सी॑त् त्वयि॒ तन्तु॑मे॒तं ॥
अ॒यं ते॒ योनि॑र्. ऋ॒त्वियो॒ यतो॑ जा॒तो अरो॑चथाः ।
तं जा॒नन्न॑ग्न॒ आ रो॒हा॑**था** नो **वर्द्धया** र॒यिं ॥ **28**

(ध्रु॒वः - स॒त्रं - कृ॒णु॑ते॒ - यः - स॒प्तत्रि॑ꣳशच्च) (A13)

TS 4.7.14.1

ममा॑ग्ने॒ वर्चो॑ विह॒वेष्व॑स्तु व॒यं त्वेन्धा॑ना स्त॒नुवं॑ पुषेम ।
मह्यं॑ नमन्तां प्र॒दिश॒श्चत॑स्र॒ स्त्वया-ऽद्ध्य॑क्षे॒ण पृत॑ना जयेम ॥
मम॑ दे॒वा वि॑ह॒वे स॑न्तु॒ सर्व॒ इन्द्रा॑वन्तो म॒रुतो॒ विष्णु॑र॒ग्निः ।
मा॒मान्त॑रिक्ष-मु॒रु गो॒पम॑स्तु॒ मह्यं॒ ँवातः॑ पवतां॒ काम॑ अ॒स्मिन्न् ॥
मयि॑ दे॒वा द्रवि॑ण॒-मा य॑जन्तां॒ मय्या॒शी-र॑स्तु॒ मयि॑ दे॒वहू॑तिः ।
दैव्या॒ होता॑रा वनिषन्त॒ - [ ] **29**

TS 4.7.14.2

पूर्वे ऽरिष्टाः स्याम तनुवा सुवीराः ॥

मह्यं यजन्तु मम यानि हव्या ऽऽकूतिः सत्या मनसो मे अस्तु ।

एनो मा निगां कतमच्चनाहं विश्वे देवासो अधि वोचता मे ॥

देवीः षडुर्वी–रुरु णः कृणोत विश्वे देवास इह वीरयद्ध्वं ।

मा हास्महि प्रजया मा तनूभिर्मा रधाम द्विषते सोम राजन्न् ॥

अग्निर्मन्युं प्रतिनुदन् पुरस्ता– [ ] **30**

TS 4.7.14.3

ददब्धो गोपाः परि पाहि नस्त्वं ।

प्रत्यञ्चो यन्तु निगुतः पुनस्ते ऽमैषां चित्तं प्रबुधा वि नेशत् ॥

धाता धातॄणां भुवनस्य यस्पति र्देवꣳ सवितार–मभिमातिषाहं ।

इमं यज्ञ मश्विनोभा बृहस्पति र्देवाः पान्तु यजमानं न्यर्थात् ॥

उरुव्यचा नो महिषः शर्म यꣳसदस्मिन्. हवे पुरुहूतः पुरुक्षु ।

स नः प्रजायै हर्यश्व मृडयेन्द्र मा – [ ] **31**

TS 4.7.14.4

नो रीरिषो मा परा दाः ॥

ये नः सपत्ना अप ते भवन्त्विन्द्राग्निभ्या-मव बाधामहे तान् ।

वसवो रुद्रा आदित्या उपरिस्पृशं मोग्रं चेत्तार-मधि राज-मक्रन्न् ॥

अर्वाञ्च मिन्द्रममुतो हवामहे यो गोजिद्-धनजिदश्वजिद्-यः ।

इमन्नो यज्ञं ँविहवे जुषस्वास्य कुर्मो हरिवो मेदिनं त्वा ॥ **32**

(वनिषन्त - पुरस्तान् - मा - त्रिचत्वारिꣳशच्च) (A14)

TS 4.7.15.1

अग्नेर्मन्वे प्रथमस्य प्रचेतसो यं पाञ्चजन्यं बहवः समिन्धते ।

विश्वस्यां ँविशि प्रविविशिवाꣳस-मीमहे स नो मुञ्चत्वꣳ हसः ॥

यस्येदं प्राणन्निमिषद् यदेजति यस्य जातं जनमानं च केवलं ।

स्तौम्यग्निं नाथितो जोहवीमि स नो मुञ्चत्वꣳ हसः ॥

इन्द्रस्य मन्ये प्रथमस्य प्रचेतसो वृत्रघ्नः स्तोमा उप मा-मुपागुः ।

यो दाशुषः सुकृतो हवमुप गन्ता - [ ] **33**

TS 4.7.15.2

स नो मुञ्चत्वꣳ हसः ॥

यः संग्रामं नयति सँ वशी युधे यः पुष्टानि सꣳसृजति त्रयाणि ।

स्तौमीन्द्रं नाथितो जोहवीमि स नो मुञ्चत्वꣳ हसः ॥

मन्वे वां मित्रावरुणा तस्य वित्तꣳ सत्यौजसा दृꣳहणा यं नुदेथे ।

या राजानꣳ सरथं याथ उग्रा ता नो मुञ्चतमागसः ॥

यो वाꣳ रथ ऋजुरश्मिः सत्यधर्मा **मिथु श्च**रन्त-मुपयाति दूषयन्न् ।

स्तौमि - [ ] **34**

TS 4.7.15.3

मित्रावरुणा नाथितो जोहवीमि तौ नो मुञ्चतमागसः ॥

वायोः सवितु र्विदथानि मन्महे यावात्मन्वद्-बिभृतो यौ च रक्षतः ।

यौ विश्वस्य परिभू बभूवतुस्तौ नो मुञ्चतमागसः ॥

उप श्रेष्ठा न आशिषो देवयोर्द्धर्मे अस्थिरन्न् ।

स्तौमि वायुꣳ सवितारं नाथितो जोहवीमि तौ नो मुञ्चतमागसः ॥

रथीतमौ रथीना-मह्व ऊतये शुभं गमिष्ठौ सुयमेभिरश्वैः ।

ययो -[ ] **35**

TS 4.7.15.4

-र्वां देवौ देवेष्वनिशित-मोजस्तौ नो मुञ्चतमागसः ॥

यदयातं वँहतुꣳ सूर्याया-स्त्रिचक्रेण सꣳ सदमिच्छमानौ ।

स्तौमि देवा वश्विनौ नाथितो जोहवीमि तौ नो मुञ्चतमागसः ॥

मरुतां मन्वे अधि नो ब्रुवन्तु प्रेमां वाचं विश्वा मवन्तु विश्वे ।

आशून्. हुवे सुयमानूतये ते नो मुञ्चन्त्वेनसः ॥

तिग्ममायुधं वीडितꣳ सहस्वद् दिव्यꣳ शर्द्धः - [ ] **36**

TS 4.7.15.5

पृतनासु जिष्णु ।

स्तौमि देवान् मरुतो नाथितो जोहवीमि ते नो मुञ्चन्त्वेनसः ॥

देवानां मन्वे अधि नो ब्रुवन्तु प्रेमां वाचं विश्वामवन्तु विश्वे ।

आशून्. हुवे सुयमानूतये ते नो मुञ्चन्त्वेनसः ॥

यदिदं माऽभिशोचति पौरुषेयेण दैव्येन ।

स्तौमि विश्वान् देवान् नाथितो जोहवीमि ते नो मुञ्चन्त्वेनसः ॥

अनु नो ऽद्यानुमति >[1], रन्वि - [ ] **37**

TS 4.7.15.6

दनुमते त्वं >[2], वैँश्वानरो न ऊत्या>[3], पृष्टो दिवि> [4] ॥

ये अप्रथेता-ममितेभि-रोजोभि र्ये प्रतिष्ठे अभवतां वँसूनां ।

स्तौमि द्यावापृथिवी नाथितो जोहवीमि ते नो मुञ्चतम॒ हसः ॥

उर्वी रोदसी वरिवः कृणोतं क्षेत्रस्य पत्नी अधि नो ब्रूयातं ।

स्तौमि द्यावापृथिवी नाथितो जोहवीमि ते नो मुञ्चतम॒ हसः ॥

यत् ते वयं पुरुषत्रा यविष्ठाविद्वा॒स श्चकृमा कच्चना - [ ] **38**

TS 4.7.15.7

ऽऽगः ।

कृधी स्वस्मा॒ अदितेरनागा व्येना॒सि शिश्रथो विष्वगग्ने ॥

यथा ह तद् वसवो गौर्यं चित् पदि षिता ममुञ्चता यजत्राः ।

एवा त्वमस्मत् प्र मुञ्चा व्य॒हः प्रातार्यग्ने प्रतरान्न आयुः ॥ **39**

(गन्ता - दूषयन्थ् स्तौमि - ययोः - शर्द्धो - ऽनुमतिरनु - चन - चतुस्त्रि॒शच्च) (A15)

==============

Special Korvai for Anuvaakam A-15

(अग्नेर्मन्वे – यस्येद– मिन्द्रस्य – यः सं ग्राममिन्द्र॒ꣳ – स नो मुञ्चत्वꣳ हसः । मन्वे वान्ता नो मुञ्चतमागसः । यो वां – वायो– रुप – रथीतमौ – यदयात–मश्विनौ – तौ नो मुञ्चतमागसः । मरुतान्– तिग्मं – मरुतो – देवानां – यँदिदं यँविश्वान् – ते नो मुञ्चन्त्वेनसः । अनु न – उर्वी – द्यावापृथिवी – ते नो मुञ्चत मꣳहसो यत्तै । चतुरꣳहसः षाडागसश्चतुरेनसो द्विरꣳहसः ।

Prasna Korvai with starting Padams of 1 to 15 Anuvaakams :-

अग्नाविष्णू – ज्यैष्ठयꣳ – शञ्चो – क्र्चा – ऽश्मा चा – ग्निश्चा– ऽꣳशु – श्चेद्ध्मश्चा - ग्निश्च घर्मा – गर्भा – श्चैका च – वाजो नो – अग्निं यँुनज्मि – ममाऽग्ने – अग्नेर्मन्वे – पञ्चदश ।

Korvai with starting Padams of 1, 11, 21 Series of Panchaatis :-

(अग्नाविष्णू – अग्निश्च – वाजो नो – अदब्धो गोपा –नवत्रिꣳशत्)

First and Last Padam of Seventh Prasnam of Kandam 4:-

(अग्नाविष्णू – प्रतरान्न आयुः)

Kaanda Korvai with starting Padams of 7 Prasanas of Kandam 4:-

(युञ्जानो – विष्णो– रपां – रश्मि – र्नमो –ऽश्म –
अग्नाविष्णू – सप्त)

॥ हरिः ओं ॥

॥ कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहितायां चतुर्थकाण्डे सप्तमः प्रश्नः समाप्तः ॥

॥ इति चतुर्थं काण्डं ॥

4.7.1 Appendix

4.7.15.5 – अनुनोऽद्यानुमति >[1], रन्विदनुमते त्वं >[2]

अनु नोऽद्याऽनुमतिर्यज्ञं देवेषु मन्यतां ।
अग्निश्च हव्यवाहनो भवतां दाशुषे मयः ॥

अन्विदनुमते त्वं मन्यासै शञ्चनः कृधि ।
क्रत्वे दक्षाय नो हिनु प्रण आयूꣳषि तारिषः ॥

(Appearing in TS **3.3.11.3** and **3.3.11.4**)

4.7.15.6 –वैश्वानरो न ऊत्या>[3], पृष्टो दिवि>[4]

वैश्वानरो न ऊत्या ऽऽ प्र यातु परावतः । अग्निरुक्थेन वाहसा ॥

पृष्टो दिवि पृष्टो अग्निः पृथिव्यां पृष्टो विश्वा ओषधीरा विवेश ।
वैश्वानरः सहसा पृष्टो अग्निः सनो दिवा स रिषः पातु नक्तं ॥

(Appearing in TS **1.5.11.1** and **1.5.11.2**)

Details of Anuvakam, Panchati and Padam for Kandam 4

	Anuvakam	Panchati	Padams
Prasna 1	11	46	2293
Prasna 2	11	48	2498
Prasna 3	13	36	1844
Prasna 4	12	37	1887
Prasna 5	11	27	1234
Prasna 6	9	46	2331
Prasna 7	15	39	2008
Total	82	279	14095